

Paposi Tündérvkert Óvoda

4338 Papos Arany utca 2.sz.

OM: 203 363

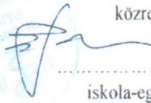
E-mail: paposovoda @ gmail.com

PAPOSI TÜNDEÁRKERT ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024.

<p>Intézmény OM azonosítója: 203363</p>	<p>Pedagógiai Programot készítette az igazgató a nevelőtestület bevonásával. Nkt. 63. § (1) d)</p>
<h2>Legitimációs eljárás- érvényességet igazoló aláírások</h2>	
<p style="text-align: center;">A Paposi Tündéerkert Óvoda Pedagógiai Program módosításának elfogadását a Papos Község Képviselő-testülete és Papos Község Polgármestere...¹...^{1.2024}... számú határozatával jóváhagyta. (1.16)</p> <p style="text-align: center;"> Illés Béla Polgármester </p>	
<p style="text-align: center;">20/2012. /VIII.31.) EMMI rendelet 128§ (6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola- egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el.</p> <p style="text-align: center;"> iskola-egészségügyi szolgálat (védőnő) </p>	
<p>Érvényes: a kihirdetés napjától 2024. 01.01. visszavonásig</p>	
<p>A dokumentum jellege nyilvános 20/2012. /VIII.31.) EMMI rendelet 82.§ (2) Az óvoda igazgatója vagy az általa kijelölt pedagógus köteles a szülők részére tájékoztatást adni a Pedagógiai Programról. Iktatószám:38/2023</p>	
<p>Verziószám: 3/ 2022</p>	<p>Készült: 1 példányban</p>

Papos Község Önkormányzata Képviselő-testületének
1/2024.(I.16.)
h a t á r o z a t a

A Paposi Tündérkert Óvoda Pedagógiai Programjának
megtárgyalásáról

Papos Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Paposi Tündérkert Óvoda Pedagógiai Programját megtárgyalta, azt az előterjesztésben foglaltaknak megfelelően elfogadja.

Papos, 2024. január 16.

Illés Béla
polgármester

Biró Ferenc
jegyző

„Óvoda a 100 éves platánfák alatt” a Paposi Tündérbkert Óvoda pedagógiai programja.

A szépség iránti fogékonyságot, érzékenységet tanítani kell.

Ez nem egyszerű feladat, hiszen a szépség tartalma pillanatról

Pillanatra változik. Nehéz megfejtenünk azt a titkot, hogy mi

Az, ami megborzongat és mi az, ami hidegen hagy.

Mindezek ellenére annyit talán elérhetünk, hogy gyermekeitek

Ne legyenek érzéketlenek az esztétikumok iránt, és ne

Utasítsanak el valamit csak azért, mert eltérő a megszokottól.

Még jobb lenne elérnünk azt, hogy rácsodálkozzanak egy táj,

Egy szó, egy mozdulat, egy tekintet szépségére, s ez által is

Meg tanulná szeretni az életet. / Mező Margit gondolatai /

Készítette:

- Igazgató
- Nevelőtestület

A Pedagógiai Program 2019 – es felülvizsgálatát és módosítását készítette:

- Igazgató

A Pedagógiai Program 2021 – es felülvizsgálatában és módosításában részt vett:

- Igazgató
- Nevelőtestület

A Pedagógiai Program 2022 – es felülvizsgálatában és módosításában részt vett:

- Igazgató
- Nevelőtestület

A Pedagógiai Program 2024 – es felülvizsgálatában és módosításában részt vett:

- Igazgató
- Nevelőtestület

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- ❖ hálózati bővítés, leépítés, szervezeti átalakítás, a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt, törvényi előírások módosulása,

A bevezetés időpontja: 2024. január 01.

A felülvizsgálat indoka:

- a törvényi változásokból adódó feladatok kidolgozása és beépítése

TARTALOMJEGYZÉK

Jogszabályi háttér.....	5
1. Bevezető.....	7
2. Intézményi adatok.....	7
3. Gyermekkép, óvodakép.....	9
3.1.Gyermekkép.....	9
3.2.Óvodakép.....	9
3.3.Pedagóguskép.....	9
3.4.Szülőkép.....	11
3.5.Jövőkép.....	11
3.6.Falukép.....	12
4. Óvoda bemutatás.....	12
5. Az óvoda nevelés feladatai.....	14
5.1.Általános feladatok.....	14
5.2.Egészséges életmód.....	18
5.3.Érzelmi erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés.....	20
5.4.Anyanyelvi, és értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.....	22
5.5.Mozgás.....	22
6. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	23
6.1.Személyi feltételek.....	23
6.2.Tárgyi feltételek.....	23
6.3.Az óvodai élet megszervezése.....	24
6.4.Az óvoda kapcsolatai – kapcsolataink rendszere.....	27
7. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai.....	30
7.1.Játék jelentősége a személyiség kibontakoztatásába.....	30
7.2.Verselés, mesélés.....	35
7.3.Ének – zene énekes játék gyermektánc.....	37
7.4.Rajzolás, festés mintázás, kézi munka.....	39
7.5.Mozgás.....	41
7.6.Külső világ tevékeny megismerése.....	43
7.7.Munkajellegű tevékenységek.....	44
7.8.Tevékenységben megjelenő tanulás.....	47
8. A fejlődés jellemzői óvodáskor végén.....	50
9. Gyermekvédelmi feladatok.....	53
9.1.Különleges bánásmódot igénylő gyermek.....	54
9.2.Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei.....	56
9.3.Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása az intézményünkben.....	74
9.4.Tehetséggondozás.....	75
10. Óvodánk dokumentációs rendszere.....	76
11. IKT eszközök óvodai alkalmazása.....	78
12. Egészségfejlesztési program.....	78
12.1. Egészségfejlesztés megvalósítása.....	79
12.2. Egészségügyi állapotfelmérés.....	81
12.3. Egészségfejlesztéssel kapcsolatos célok feladatok.....	81
13. A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló kötelezettségei.....	86
14. Óvodai Integrációs program.....	87
15. Függelék rendkívüli jogrend esetén (Pandémiás terv).....	104
16. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátása:	110

17. Legitimációs eljárás.....	115
18. Kötelező eszköznyilvántartó.....	116

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény
- 363/2012.(XII.17.) kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról - 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről
- 229/2012. (VIII. 28) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 137/2018.(VII.25.) Korm. rendelet
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

- 2016/679. számú rendelet - Európai parlament és a Tanács (EU) általános adatvédelmi rendelete, GDPR- törvény Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiaiszakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelete a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Irányelv: A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve
- 2023.évi LII. törvény
- Alapító Okirat

1. BEVEZETŐ

Pedagógiai programunkat ajánljuk azoknak a szülőknek, akik számára fontos, hogy gyermekeik derűs, szeretetteljes, érzelmi biztonságot adó környezetben nevelkedjenek. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket megismerve egyéni képességeik optimumára fejlesszük az óvodáskor végére. Célunk, hogy a gyermekekből aktív, cselekvőképes felnőtt váljon, érzékenyek legyenek a környezetük iránt, és tevékenyen, életkori sajátosságaiknak megfelelő mozgásaktivitással megismerjék a belső és külső világot.

Ajánljuk nevelési programunkat azoknak a szülőknek, akik nevelési elveinket, programunk célját elfogadva nevelő partnereinkké válnak.

Ajánljuk programunkat azon óvodapedagógusoknak, akik olyan gyermekeket kívánnak nevelni, akiket az együttérzés, egymásra figyelés, segítőkészség, egymás és a másság elfogadása, tisztelete, szeretete, megértése jellemez.

Ajánljuk továbbá Fenntartónknak, amely pozitív hozzáállásával biztosítja mindazt a feltételrendszert, amely programunk megvalósításához szükséges.

Nevelési hitvallásunk:

A szülők felénk irányuló bizalmának az elért eredményeink megtartásával, és új szakmai törekvéseinkkel, óvodánk folyamatos szépítésével, a feltételrendszer állandó javításával, a gyermekek és szülők közérzetének egyre jobbá tételével kívánunk megfelelni.

2. Intézményi adatok

Az intézmény neve: Paposi Tündérbert Óvoda

Az intézmény OM száma: 203363

Az intézmény címe, székhelye: 4338 Papos Arany utca 2.

Az intézmény fenntartója és felügyeleti szerve: Papos Község Önkormányzata

Az intézményt irányító szerv neve, székhelye: Papos Község Önkormányzata
4338 Papos István király utca 4.

Az intézmény működési területe: Papos község közigazgatási területe

Intézmény típusa: köznevelési intézmény, óvoda

Az intézménybe felvehető gyerekek, csoportok száma:

Csoportok száma	Férőhelyek száma

1	33 fő
---	-------

A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

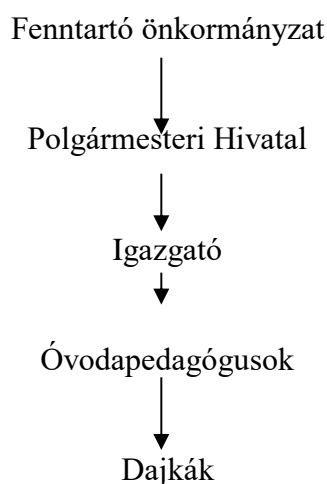
Szakágazat száma: 0911 szakágazat megnevezése: óvodai nevelés

A költségvetési szerv alaptevékenysége: Óvodai nevelés ellátás. Azon sajátos nevelési igényű gyermekek (az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd) nevelése, akik a többi gyermekkel együtt nevelhetők. Gyermekétkeztetés.

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

kormányzati funkciószám		kormányzati funkció megnevezése
1	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
2	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
3	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
4	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
5	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Az intézményirányítási - szervezeti felépítése:

Az óvoda vezetési szerkezetét, az intézményvezetés közötti munkamegosztást, munkaköri leírásokat a Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint annak mellékletei tartalmazzák.

3. Gyermekképünk, Óvodaképünk

3.1. Gyermekkép

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, és óvodánkból elengedni, akik:

- ❖ Szellemi, erkölcsi, biológiai értelemben is egyedi személyiség, szeretnek óvodába járni.
- ❖ Szívesen részesei a különböző tevékenységeknek.
- ❖ Egyforma magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesülnek a meglévő hátrányaik csökkentésével, előítélet mentesen.
- ❖ Jellemző rájuk a vidámság, kiegyensúlyozottság.
- ❖ Kedvelik a mozgást, kreatívak, legyenek bátrak, ügyesek, edzettek és terhelhetőek.
- ❖ Tiszteletet mutatnak a felnőttek iránt. Ápolják a hagyományokat.
- ❖ Becsülik a munkát, és szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- ❖ Kudarctűrők, és segítőkészek társaikkal szemben. Együttműködésre hajlamosak.
- ❖ Alkalmazható tudás és optimális fejlettségi képességszintek birtokában kezdhetik el az iskolai tanulmányaikat. Legyenek nyíltak, őszinték, határozottak és önálló véleményalkotásra készek. Szeressék, becsüljék és védjék természeti, környezeti értékeinket. Igényeljék a társas kapcsolatokat, legyenek képesek az együttműködésre.

Megteremtődik bennük a következő életszakaszba való átlépés belső, pszichikus feltételei.

3.2. Óvodakép

Olyan óvodában gyakoroljuk nevelőmunkánkat gyermekképünk megvalósítása érdekében amely:

- ❖ Az óvodáskorú gyermek fejlődésének, és nevelésének legmegfelelőbb színtere, amelyben a gyermekek és felnőttek egymást elfogadva és tisztelve élnek, és jól érzik magukat.
- ❖ Otthonos, tudatosan kialakított szokásrendszeren alapuló, a szocializáció lehetőségének megteremtésére törekvő biztonságos, esztétikus, tiszta intézmény.
- ❖ Biztosítja a gyermekek spontán és szervezett mozgásához szükséges akadálymentes tág szabad tér adta lehetőségeket, valamint a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Amely nyitottságánál fogva a családdal való együttműködés következtében az egész nap folyamán megvalósuló játékban, változatos mozgástevékenységekben, tanulási folyamatban, és munka jellegű tevékenységekben elősegíti a gyermekek személyiség vonásainak sokoldalú fejlődését, valamint környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Szeretetteljes, családias, demokratikus és befogadó légkör, a gyermeki személyiséget övező bizalom, a pozitív nevelői attitűdök tárháza.

Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, a multi-és interkulturális szemléletmóddal és nevelési gyakorlattal összhangban.

3.3.Pedagóguskép

Olyan pedagógusok nevelik óvodásainkat, akik:

Természetes igényük szakmai kompetenciájuk erősítése, fejlesztése. A másság elfogadásával képesek, a gyermekek érdekét szem előtt tartva, hátrányos megkülönböztetés nélkül elősegíteni személyiségük harmonikus fejlődését. Személyiségükből a humanizmus, a feltétel nélküli szeretet és az empátikus képesség árad. Akik nevelési gyakorlatát az egyéni, differenciált bánásmód jellemmez. Törekcszenek a feltételek javítására, az óvoda otthonossá tételére. Empátiás készségüknél fogva jó kapcsolatot alakítanak ki munkájuk során valamennyi partnerrel. Emberi tévedéseik, hibáik kijavítása etikai kötelességük. Módszertani kultúrájuk sokszínű, szerteágazó. Kipróbálnak új technikákat, tanulásszervezési eljárásokat. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus modellt, mintát jelent a gyermekek számára, személyisége az elfogadó, segítő, támogató attitűdön alapszik. Az óvodapedagógus tevékenységét és az óvoda működését segítő, nem pedagógus alkalmazottak munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Az igazgató feladata, hogy:

- ✓ ismerje fel a gátló tényezőket, és küszöbölje ki
- ✓ éljen együtt az óvoda mindennapjaival keresse meg azokat a lehetőségeket, erőforrásokat, mely az intézmény szakmai munkáját, felszereltségét elősegítik
- ✓ oly módon irányítsa a kollektív tevékenységet, hogy kritikái és pozitív megerősítése jelentősen előmozdítsa a haladást, a munkatársak fejlődését, de a hiányosságokat is tárja fel

Az alkalmazotti közösség tagjaitól elvárható feladatok

- ✓ ismerjék nevelési elveinket aktívan vegyenek részt a csoport életében
- ✓ ismerjék a napirendet, a nevelési elveket, a pedagógiai programot

- ✓ munkájukat hassa át a gyermekszeretet kulturált magatartással és beszédmintával segítsék a gyermekek nevelését
- ✓ sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásában részt vevő szakemberekkel együttműködnek

A pedagógus fontos személyiségjegyei, elvárások

- ✓ gyermekszeretet, empátia, érthető pedagógiai céljainak megfelelő kommunikáció
- ✓ pedagógiai, pszichológiai felkészültség
- ✓ rugalmasság, önálló problémamegoldó képesség kreativitás reflektív szemlélet
- ✓ szakmailag innovatív elkötelezettség környezettudatos szemlélet
- ✓ az együttműködés, együtt dolgozás képessége kompromisszumkészség
- ✓ a család segítésére való készség, segítő, támogató attitűd önfejlesztés
- ✓ hajlandóság továbbképzéseken való részvételre önismeret
- ✓ infokommunikációs eszközök, online felületek használata
- ✓ szakmai munkaközösségben való részvétel

3.4.Szülőkép

Gyermeük nevelése érdekében érdeklődőek, elfogadják a másságot. Tevékenyen vesznek részt óvodai életünkben. Segítséget biztosítanak az intézmény felújítását érintő társadalmi munkákban, rendezvények közös szervezésében. Pozitívan viszonyulnak az egész közösséghez. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Szeretnénk, ha a szülők partnerek lennének a nevelésben. Együttműködnének a gyermekek személyiségének fejlesztésében. Törekednénk a kölcsönös bizalom és tiszteleten alapuló kapcsolat működtetésére. Elfogadják, és betartják: Házi rendünket. Részletesebb tájékoztatást a gyermekek nevelésével kapcsolatban közösen egyeztetett időpontban kérnek a pedagógusoktól. Elfogadják a pedagógustól a nevelési tanácsokat, valamint az esetleges negatív kritikákat is. Nem hátrítják teljes mértékben az óvodára gyermeük nevelését, fejlesztését.

3.5.Jövőképünk

Arra törekszünk, hogy óvodáinkban a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás, biztonság, szeretet legyen a meghatározó. Azt szeretnénk, ha gyermekeink a nap nagy részét önfelelt játékkal, örömteli tevékenykedéssel, kreatívan tölthetnék, szakmailag kiváló óvónők irányításával.

3.6. Falukép

Papos község Magyarország Észak - Alföldi régiójában, Szabolcs- Szatmár- Bereg megyében, a Mátészalkai kistérségben található, zsáktelepülés. Lakóinak száma 800-900fő.

A község mezőgazdasági település. Magas a munkanélküliek száma, a hátrányos települések listáján szerepel. Az itt lakó emberek nehéz munkával, a megtermelt javak értékesítéséből nyernek megélhetést.

4. Óvoda Bemutatósa

A faluban az egyetlen óvoda, miénk, vegyes csoportként működik. Az épület régi uradalmi kastély volt, mely 2013-ban került teljes felújításra, korszerűsítésre. Az épületegyütttest csodálatos természeti környezet övezi. Belső udvara tágas, három 100 évesnél idősebb platánfák ékesítik és biztosítják a tikkasztó hőségben az egészséges és hűvös levegőt.

Óvodánk 1999-től, első nevelési programunk megírásától kezdve, több változáson ment keresztül. A nevelőtestületben, vezetésben személycserék történtek, új, friss gondolatok születtek, továbbképzéseken vettünk részt.

Többször módosult a közoktatási törvény, jelenleg a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. óvodára vonatkozó, valamint a 363/2012.(XII.17.) számú az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló kormányrendelet rendelkezései alapján tervezzük az óvodai nevelés mindennapi gyakorlatát. Az óvoda épülete korszerű, tágas, esztétikus, a mai igényeknek minden szempontból megfelelőek. A csoportszobák és a hozzájuk tartozó kiszolgáló helyiségek tágasak, világosak, esztétikusak, a gyerekek számára külön mosdó tartozik. A csoportszobák bútorai, eszközei a gyermekek kényelmét szolgálják, fejlesztik ízlésvilágukat. Nagyságuk, berendezési tárgyaik kellőképpen biztosítják a gyermekek és a felnőttek kellemes közérzetét. Az óvoda speciális helyiségei: egyéni fejlesztő szoba (mely mikro csoportos fejlesztésre is alkalmas). Óvodánk 2021 – ben pályázaton elnyert tornateremmel bővült, ami nagy segítségünkre lesz a mozgás fejlesztésében.

Épületeinkhez nagy füves, fás, homokos udvarok tartoznak, amely tág teret biztosítanak a gyermekek mindennapi mozgásigényének kielégítéséhez. Ennek felszereltsége a gyermekek kényelmét, biztonságát, játék-és mozgásigényének kielégítését, egészségük megőrzését szolgálja.

Az intézmény Pedagógiai Programja, sajátos nevelési célja nyitott szemléletű szervezést, tervezést tesz lehetővé a nevelőtestület számára. Jellemzője, a gyermek személyiségének központba helyezése, gyakorlat centrikusság, realitás.

A dolgozók mindent megtesznek azért, hogy a gyermekek jól érezzék magukat óvodánkban, a bennük rejlő lehetőségeket kibontakoztassák, kreativitásukat fejlesszék és az élmények egész sorát éljék át.

Az óvodánk családias, biztonságos légkörének megteremtéséről a 2 fő óvodapedagógus és 1 fő dajka néni gondoskodik. Lelkes, magas szintű szakmai felkészültséggel rendelkező, gyermekszerető alkalmazotti közösséget tudhatunk magunkénak.

A nevelési elvekben, az óvoda berendezésében, képében egységes, és egyedi vonások együttesen érvényesülnek. A gyermekek személyiségfejlesztésében figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat, a különbözőségeket. Az óvónő feladatát a gyermeki szükségletek, a fejlődésük törvényszerűségei szabják meg.

Olyan értékeket igyekszünk közvetíteni, amely a társadalom és az egyén későbbi életvitele céljából hasznosak.

A mindennapok adják a nevelőtestületünk közös célját:

- Az egészséges életmód alakítását
- Környezetvédelemre nevelést.

A pedagógusok olyan lehetőségeket biztosítanak, amelyek a környezeti nevelés, a természetvédelem szempontjából is értékesek. (Növények, állatok megfigyelése, megismerése, a róluk szóló beszélgetés.) A kirándulások, természetjárások adnak alkalmat és lehetőséget a természet különféle kincseinek felfedezésére. (kavicsok, falevelek, a változatos formájú növények, termések, madártollak gyűjtése, felhasználása játéktevékenység és barkácsolás során.)

Együtt fedezzük fel az évszakok szépségét, a természet változását, az évszakok közötti különbségeket, a természet örök körforgását.

A gyermekek szociokulturális helyzete hátrányosnak mondható. A szülők nagy többsége munkanélküli. Évről évre nő a jelenlegi társadalmi, és gazdasági hatások következményeként a hátrányos, és a halmozottan hátrányos gyerekek létszáma. A családok összetételére jellemző, hogy nagycsaládosak, amely fokozottabb megterhelést jelent úgy anyagilag, mint nevelési szempontból. A szülőnek érzelmi megnyugvást jelent az intézmény nyugodt légköre. A családok és az óvodapedagógusok között kölcsönös tiszteleten alapuló, jó kapcsolatjellemző. Sok esetben a gyerekek szülei is ebbe az intézménybe jártak, így a szülőkkel bizalmas, baráti kapcsolat alakult ki már a múltban. A családok megélhetési gondjait sokszor gyermekeik nevelésében vetítik ki, és ennek hatására növekszik az ingerszegény, kommunikáció szegény,

valamint a szülő-gyermek kapcsolatok sérülése kapcsán, az érzelmek szegény miliőbe felcseperedő gyermekek száma.

Egyre nő azon családok száma, akik az óvodát, nem a családi nevelés kiegészítőjeként tekintik, hanem valamennyi nevelési problémájukra az intézményes nevelésben keresik a megoldást.

5. Az óvodai nevelés feladatai:

5.1. Általános feladatok:

Óvodai Nevelésünk Alapelvei

Óvodánkban 3 év alatti (2,5 éves kortól) gyermekek gondozását, nevelését is vállaljuk. A (2, 5) 3-7 éves gyermekek eltérő fejlődési ütemének, érésének, egyéni- és életkori sajátosságainak figyelembe vételével:

Nevelésfilozófiánk alappillérei:

Tevékenységre épülő, sokoldalú képességfejlesztés, amelyben, a gyermekek személyiségének teljes kibontakoztatása, harmonikus fejlődése érdekében az egyéni és életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével történik. A gyermek különleges védelme, tisztelete, szeretetteljes gondoskodása elfogadása. Az otthonosság szem előtt tartásával, tudatosan kialakított és jól működő szokásrendszeren alapuló tevékeny óvodai élet szervezésére törekvés. Problémamegoldásra, kreativitásra törekvő, a mozgást kedvelő gyermekek nevelésének elősegítése. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlődésének előmozdítása, az (SNI, BTM), gyerekek óvodai nevelésének irányelveivel összhangban. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedésének elősegítése, az ingerszegény környezetből adódó hátrányok csökkentése, másság elfogadása. Kölcsönös tiszteleten alapuló tartalmas együttműködés a szülőkkel.

Nevelési elveink:

Az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével, sokszínű tevékenységek lehetőségeivel biztosítjuk a gyermekek emberi méltóságát, jogait és tiszteletét, különös tekintettel a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásának megerősítését, az egyenlő hozzáférés biztosításával. Hangsúlyozzuk a játék, integráló, mással nem helyettesítő szerepét. Az óvodában dolgozók valamennyien (pedagógus és nem pedagógus kollegák) szeretettel, bizalommal, türelemmel, barátságosan, megértően, toleránsan és segítőkészen fordulunk a gyermekek felé. Minden gyermeket személyesen ismerünk, őszinte érdeklődést tükrözünk örömeik és gondjaik iránt. Felfigyelünk a bizonytalan, segítségre szoruló, esetleg magányos gyermekekre és érzelmi támaszt, konkrét segítséget nyújtunk számukra. Közösén biztosítjuk a gyermekek jó közérzetét, érzelmi biztonságát jelentő óvodai védőhálót. Célkitűzéseinket, feladatainkat, az óvodát

igénybe vevők érdekeinek és szükségleteinek megfelelően alakítjuk. Modell-szerepünkből adódó felelősséggel, tudatosan formáljuk magatartásunkat és kommunikációnkat. Szükségesnek tartjuk környezetünk, partnereink – főleg a szülők – óvodáról alkotott véleményének, javaslatainak megismerését.

Az óvodai nevelés célja:

Rendszeres és sokrétű mozgásos tevékenységek biztosításával, intenzív mozgásfejlesztéssel segítjük az egészséges életvitel szokásainak megalapozását. Változatos tevékenységek lehetőségével segítjük a környező világ megismerését. Kialakítjuk a természethez, a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszonyt és környezettudatos magatartást. Megalapozzuk a gyermekek környezetre figyelő, környezetet védő életvitelét.

A gondjainkra bízott gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődésének elősegítése, személyiségük kibontakoztatása, testi- szociális- és értelmi készségeik, képességeik differenciált fejlesztése a szabad játék elsődlegességének érvényesítésével.

Szeretetteljes, családi, nyugodt, befogadó, demokratikus légkör, élményekben gazdag óvodai élettér, az egyéni fejlődési ütem tiszteletben tartásának biztosítása, az iskolai beilleszkedés közvetett segítése.

A halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedésének elősegítése, az ingerszegény környezetből adódó hátrányok mérséklése. Az esélyegyenlőség, és az inkluzív, befogadó pedagógia megteremtése. Az érzelmi, erkölcsi, és a közösségi nevelés hangsúlyozása, amely megalapozza a gyermeki személyiség szocializációját. Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítés Szoros kapcsolatot, folyamatos együttműködést, korrekt nevelőpartneri viszonyt alakítunk ki a családokkal, intézményekkel. Olyan pedagógiai környezet alakítunk ki, ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, a multi-és interkulturális szemléletmóddal és nevelési gyakorlattal összhangban.

Az óvoda speciális céljai

A differenciált fejlesztés által a gyermekek képességeinek formálása, a szervezeti keretek (egyéni és csoportos) helyes megválasztásával, alkalmazásával. Az inkluzív pedagógia alkalmazásával a másság elfogadására nevelés. A gyermekek erkölcsi érdekeinek fejlesztése.

A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése, a játékba integrált, cselekvéses tanulás által.

A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a képességek kibontakoztatása és az egyéni képességek differenciált fejlesztése.

A gyermekek ismerkedjenek meg a természeti környezetük szépségeivel, alakuljon ki környezetvédelmi kultúrájuk, váljanak, környezetük iránt érzelmileg gazdag egyénekké.

A környezeti nevelést is elsősorban a játékon keresztül közelítsük meg. Számára mindazt, amit a természetben csinál, játékként élje meg. Meséljünk a gyermekeknek a természetről. (A vízcseppről, a magról, a szélről az időjárás jelenségeiről.) Maguk az óvodások is meséljenek a természetről.

Kapjon a gyermekösztonzést a megtapasztalásra, a környezet felfedezésére - építsünk a megismerési vágyukra. Ehhez biztosítsuk a nyugodt légkört, legyünk partnereik a játszva tanulásban.

A kirándulások, természetjárások adjanak alkalmat és lehetőséget a természet különféle kincseinek felfedezésére. (Gyűjtsük együtt a különböző színű kavicsokat, faleveleket, a változatos formájú növényeket, terméseket, használjuk fel ezeket játéunk és barkácsolásaink során.)

Fedezzük fel együtt az évszakok szépségét, a természet változását, az évszakok közötti különbségeket, a természet örök körforgását. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedésének elősegítése.

Esélyegyenlőség biztosítása, hátránycsökkentő szerepének betöltése. A családokkal való együttműködés, a családok erősítése, segítése. Egyéni képességeik megismerésével a gyermekre szabott, differenciált fejlesztés megvalósítása. Az otthoni ingerszegény környezet ellensúlyozása érdekében, minél több élmény nyújtása a nevelés minden területén.

A szülői szemlélet formálása, megnyerésük céljaink érdekében. Olyan pedagógiai környezet biztosítása, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik, valamint minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztése a gyermeki tevékenységrendszerekben. Az óvodai élet szokásrendszereinek, viselkedésformáinak kialakítása, fejlesztése.

Az óvodáskorú gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozása. A felnőttek példája alapján a környezet értékeinek, rendjének, nyugalmanak, egyensúlyának megóvása - ezt érzékeljék, gyakorolják a gyermekek.

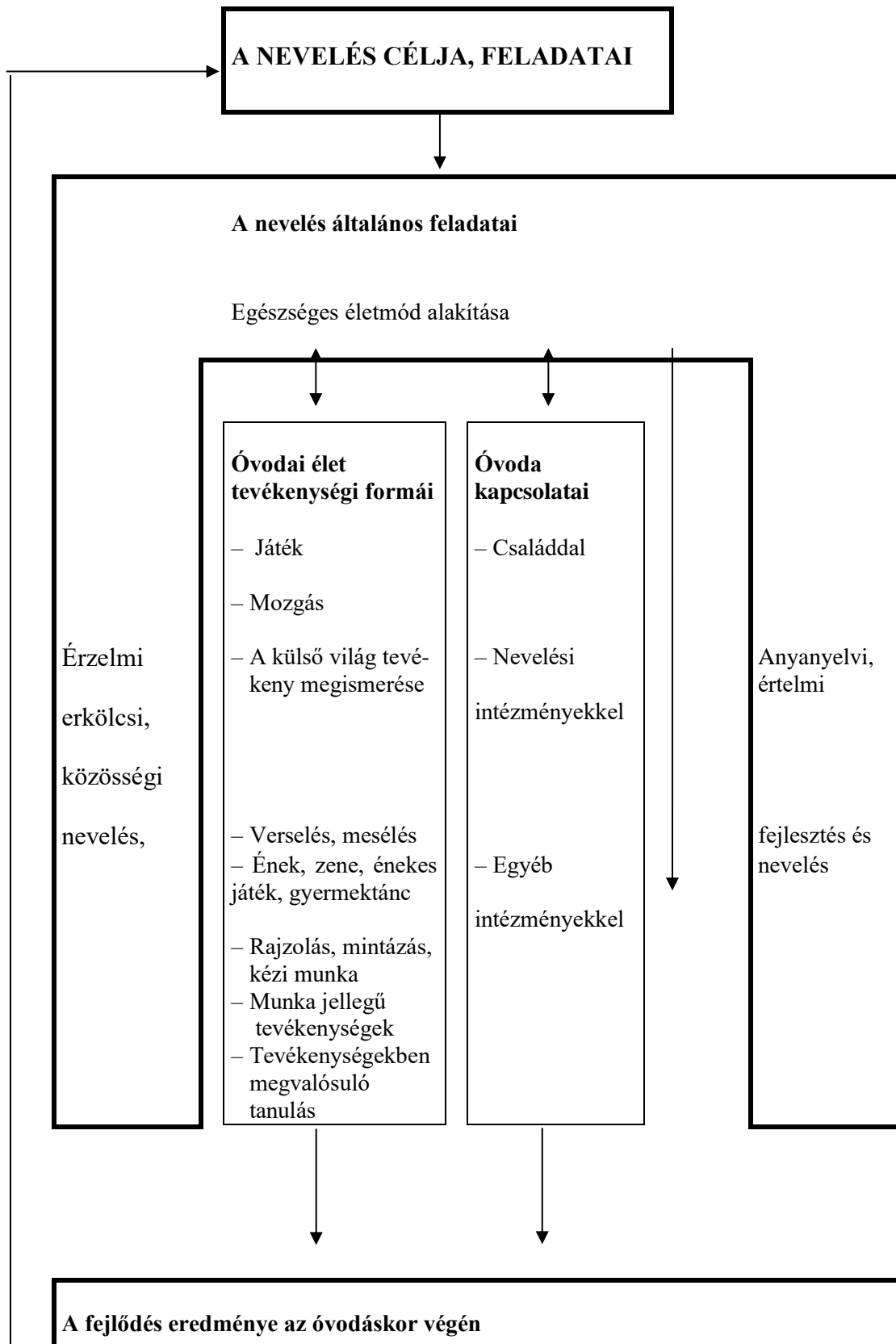
Nevelésünk rendszere

Óvodánk nevelési feladatai átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.

A rendszer elemei:

- a nevelés célja, feladatai
- az óvodai élettevékenység formái
- a kapcsolatok rendszere ezek egymásra épülnek, egymással szorosan összefüggnek.

A bennük megvalósult feladatok hatására az óvodáskor végére létrejön a fejlődés eredménye, mely meghatározó a célok és feladatok továbbfejlesztésében.

Az Óvodai Nevelés Feladatai

FŐ / általános feladataink:

1. Az egészséges életmód alakítása,
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.
3. Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
4. Mozgásfejlesztés és egészséges életmódra nevelés

5.2.Egészséges életmód:

Célja: A gyermekek testi – lelki egészségének és jó közérzetének kielégítése. Megfelelő, kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel. Az eltérő szociokulturális háttérrel érkező gyermekek igényeinek alakítása.

Feladata: Az eltérő életkori és fejlődési sajátosságok fegyelmbevételével az óvodai életritmus kialakítása, a rendszeres tevékenységek biztosításával. Testi – lelki szükségletek kielégítése ezek harmonikus összehangolása.

A gondozást óvodai nevelésünk alapvető tevékenységének tartjuk, mely segíti a gyermekek szükségleteinek kielégítését, elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárulva egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, az én tudat fejlesztéséhez, életfunkciók megismeréséhez megalapozva a gyermekek önállóságát, alkalmazkodóképességét, együttműködését.

Az egészséges életvitel igényének és szokás rendszerének kialakítása, a betegségmegelőzés, és az egészség védelme, edzése, megőrzése kiemelt jelentőségű ebben a korban. Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása révén valósíthatjuk meg. A környezet védelméhez, és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Legfontosabb a gyermeki szükségletek kielégítése az óvodai közösségen belül. Fontosnak tartjuk a testi, lelki szükségletek összehangolását, a heti és napi életritmus kialakítását. Ezt segítik a kötelező és szabadon választott tevékenységek meghatározott ciklikusságával, ritmusával. A rugalmasan kezelt napirend, melynek keretein belül az étkezések, a pihenés, a mozgás, a játék, az oktatás, és egyéb tevékenységek valósulnak meg. Fontos a gyermekek fejlődésének elősegítéséhez a helyes higiéniai szokások kialakítása.

A gyermekek fejlődését segíti:

- ❖ A szabadban végzett számtalan tevékenység (séták, túrák, kirándulások szervezése stb.) fokozza a gyermek edzettségét, teherbíró képességét, segíti fizikai fejlődését.
- ❖ A rendszeresen és kellemes légkörben (az óvodai tornaszoba, összefüggő zöld felületű udvarrészek) végzett mozgás eredményeképpen a gyermek természetes igényévé válik és beépül szokásrendszerébe.
- ❖ A helyes testtartás kialakítása
- ❖ A kulturált étkezés szokásaira nevelés, esztétikus terítésre szoktatás. Étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használata
- ❖ Délutáni pihenés. Nyugodt légkör megteremtése pihenés idejének biztosítása, a gyermekek alvásiigényének figyelembevételével
- ❖ A napi tevékenységek során minél több idő eltöltése a szabadban
- ❖ Higiénés szokások szabályok kialakítása. Tisztálkodás (kézmosás, törölközés, fésülködés, fogápolás helyes és rendszeres végzésére szoktatás). Folyamatos, szabadon választható WC használat

A 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai Nevelés Alapprogramjáról szóló kiadvány törvényi változtatása 2021.II.15. –vel módosult a következők szerint:

Az óvodai nevelés már meglévő feladatai:

- a gyermek gondozása testi szükségleteinek mozgásigényének kielégítése
- harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek testi képességeinek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

Az óvodai nevelés egészségvédelme érdekében a következő megállapítással egészült ki:

- *az egészséges életmód a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés különösen a maga cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás az öltözködés, a pihenés a betegségmegelőzés szokásainak alakítása*

A megelőzés érdekében fontos feladatunk:

- az egészséges életmódra való nevelés további fejlesztése
- egészséges ételek, italok megismertetése a gyerekekkel
- helyes példamutatás, még több mozgás beiktatása a mindennapi óvodai életbe

Mindezekre azért van szükség, mert sajnos a gyerekek körében egyre több a túlsúlyos gyerek. Ennek oka az egészségtelen ételek napi fogyasztása, mint, chips, csokoládé, cukorka, sült krumpli, hamburger stb. Egyre kevesebb gyermek fogyaszt gyümölcsöt, és zöldséget, sajnos a tapasztalat azt mutatja, hogy van olyan gyerek, aki meg sem kóstolja a gyümölcsöt, mert nem ismeri. Ennek érdekében a nevelési év folyamán havonta 1 hét gyümölcshét lesz, amikor is együtt készítünk gyümölcssalátát, vagy préselt narancslevet.

5.3.Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés:

Célja: A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik, az óvoda alkalmazotti a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.

Feladata: Érzelmi nevelésünk alapja a gyermeket körülvevő otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szereteteli légkör, melyben teret engedünk önkifejező, és önértékesítő törekvéseinek egy következetes szokás, és norma rendszer megalapozásával. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. A szocializáció folyamatában megy végbe a gyermek szocializációs-individualizációs fejlődése. A két oldal egymással szoros kölcsönhatásban van. Arra törekszünk, hogy a szocializációs folyamatban a gyermekek próbálják elsajátítani a viselkedés és magatartás normáit, értékét, e folyamatban alapozódnak meg a társas közösségi élet szokásai (szocializációs szokások). Az individualizációs folyamatban segítjük kibontakoztatni az egyén személyiségét, képességeit, tulajdonságait, magatartását. Eközben bontakozik ki az én tudat, az énkép, amely hozzásegíti a gyermeket önmaga képességeinek felismeréséhez.

Az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és ösztönöz az együttműködésre, támogatja a gyermekek szocializációját. Ez utóbbit is az egyéni sajátosságok ismeretében segíti, eltérő módszerekkel, különböző, egyénre szabott mértékben.

Az individualizálás elvei:

- a gyermekek eltérő egyéni testi-lelki szükségleteinek figyelembevétele;
- az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása (a csoportszoba berendezésével);
- a gyermekek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve;

- az erősségek és az esetleges hátrányok számbavétele alapján az egyéni fejlesztés elvének érvényesítése (képességek, részképességek elemzése);
- a személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben (óvodapedagógus - gyermek között), a személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában;

Fontosnak érezzük, és próbáljuk segíteni a „nemi” hovatartozás felismertetését a gyermekekben, hiszen ez a szocializáció kialakulásának fontos állomása.

- A közösségi nevelés részeként tekintjük a közösségi kulturális rendezvényekbe való bekapcsolódást, nemzeti, és népi ünnepeinkről való megemlékezést a csoportokban a gyermekek gondolkodását, és érdeklődési körét figyelembe véve.
- A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet megszervezését tartjuk kívánatosnak, mely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését.
- Arra próbáljuk nevelni a gyermekeket, hogy fogadják el a különböző gyerekek egymást, tiszteljék a környezetükben lévő felnőtteket.
- Az óvoda dolgozói, és a pedagógusok a magyar nyelv mintakövetői modellszerepben.

Nélkülözhetetlen a jól kialakított szokásrendszer, amelyben a gyermekek változatosan tevékenykedhetnek. Legyen nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes a csoport légköre, ahol gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát, és ami a szülőkből is megnyugvást vált ki.

Az óvodapedagógus feladatai az értékorientált közösségi nevelés terén:

- ✓ a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása (a magányos gyermekek felé a páros kapcsolat erősítése)
- ✓ a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítésével, a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet hagyományainak kialakítása és ápolása
- ✓ a viselkedés-kultúra megalapozása, a mikro-csoportostevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett keretekben;
- ✓ a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek közös szervezése az óvodában (csoporttársak, és az óvodapedagógus);

5.4.Anyanyelvi, és értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása:

Az anyanyelvi nevelés a nap folyamán, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Interaktív beszélő környezet megteremtésével, helyes mintaadással, szabálykövetéssel nevelünk az anyanyelv megbecsülésére, és szeretetére, valamint a gyermekek kommunikációs kedvének fenntartására, és ösztönzésére. Élményalapú beszélgetéseket tevékenységekbe ágyazott anyanyelvi játékokat kezdeményezünk a beszédértés fejlesztése érdekében.

Az értelmi nevelés feladatai: egyrészt a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) kreatív fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosítunk.

Az értelmi fejlesztést az adott életkori sajátosságokat figyelembe véve a mozgásfejlesztésre alapozzuk, azon keresztül realizáljuk. (testséma, finommotorika, oldaliság, térészlelés). Az anyanyelvi nevelés minden tevékenységben, minden helyzetben előforduló fejlesztés, ezért fontos feladat a személyes helyes példaértékű kommunikáció minden óvodai dolgozó részéről.

5.5.Mozgásfejlesztés:

A mozgás, mint tevékenység kiemelt szerepet kap óvodásaink képességfejlesztésében, jelenléte óvodai nevelési helyi gyakorlatunkban a gyermekek egészséges testi, mozgás, és személyiségfejlesztését szolgálja.

Megpróbáljuk tudatosan fejleszteni a gyermekekben a motoros képességeket és a mozgáskészséget.

A testi, akarat, értelmi, erkölcsi képességek fejlesztésére is nagy gondot fordítunk.

A fejlesztés segítői az óvodai életet alkotó tevékenységek: mese, vers, ének-zene, ábrázolás és kézimunka, a külső világ tevékeny megismerése, a matematikai tartalmú játékok, amelyeket a programunkban a mozgással összekapcsolva terveztük meg.

Kiemelt e tevékenységek közül maga a mozgás, amely kötelező formában heti két alkalommal van jelen minden csoportban, illetve a testnevelést kiegészítő mozgástevékenységek.

A mozgás illetve a mozgásos játékokon túl hangsúlyt kap az egészséges életmód, a környezet óvása, hiszen ezek együttes hatásával érhetjük el a magunk elé kitűzött célokat.

6. Az óvodai élet megszervezésének elvei

6.1.Személyi feltételek

A nevelőmunka középpontjában a gyerek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Egész személyiségével, magatartásával, kommunikációval, esztétikumával példaértékű modell szerepet tölt be a gyerekek nevelésében. A pedagógus munkájának segítő társai a dajkák, akik az egészséges életmódra nevelésben, a szokások rögzítésében, a gyermekek testi szükségletei kielégítésében együtt működnek, és a pedagógusok irányításával a nevelőmunka minden területén látnak el részfeladatokat. Magatartásukkal, beszédstílusukkal ők is hatással vannak a gyermekekre. Ezen felül ők biztosítják a gyermekcsoportok, a hozzájuk tartozó helyiségek, valamint a szociális helyiségek és irodák higiéniaját.

Az intézményben dolgozó pedagógusok száma: 2 fő

Az intézményben dolgozó pedagógiai munkát segítőik száma: 1 fő

6.2.Tárgyi feltételek

Programunk megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek biztosítottak, karbantartásukra, bővítésükre folyamatosan szükség van az állagmegóvás miatt. Tárgyi feltételrendszerünket átlagosnak minősítjük.

A csoportszobákhoz csatlakozó öltöző és mosdó-WC helyiségek megfelelő komfortfokozatot és ideális szeparáltságot biztosítanak. A 2021 –es nevelési évben örömről számoltunk, hogy egy tornateremmel gazdagodtunk pályázat útján. A gyerekek mozgásfejlesztésének segítésében nagy jelentőséggel bír, hiszen a hely adta lehetőségeit kihasználva, a mindennapi mozgást teszi lehetővé. Alapítványi, és pályázati lehetőségeket kihasználva a mozgásfejlesztéshez szükséges eszközök rendelkezésünkre állnak. A gyermekek csoportszobái tágasak, világosak. Az óvoda udvara fásított, homok és füves egybefüggő játszóterülettel. A csoportok életkori sajátosságainak megfelelő udvari játékok, vannak felszerelve (mászóka, csúszda, homokozó, egyensúlyozó, mókuserék,) Az udvaron található fedett, fix aljzatú babaház, amely komfortosabbá teszi a gyerekek udvari tartózkodását. Megfelelő számú és méretű helyiségek állnak rendelkezésünkre az óvodai dolgozók szociális céljára egyaránt.

Tudatos munkánk, a fenntartótól kapott költségvetés célirányos felhasználása, a pályázati lehetőségek kihasználása és a szülők közreműködése révén főleg a gyermekek mozgásos tevékenységéhez és a környezeti neveléshez szükséges eszközök, feltételek bővítése.

A jövőben fokozatos minőségi cserékkel törekszünk az elhasználódott berendezések és

felszerelések pótlására. Mennyiségi bővítést elsősorban a foglalkoztatási eszközök és anyagok, valamint az udvari játékok körében tervezünk.

Eszközrendszer:

Játéktevékenységhez: a szerepjátékokhoz nélkülözhetetlen kiegészítőket (bábok, babák, autók, Lego, társasjátékok, konyhai kiegészítők) a költségvetési pénzből vásároljuk meg. Nevelőtestületünk a tevékenységek során sok olyan eszközt készít, amely kiegészíti a játékokat. Jelmezeket, rongybabákat varrunk, természetjátékokat barkácsolunk stb. Támogatói segítséggel a nagy ünnepekkor játékokat, ajándékokat kapnak a gyerekek.

Tanuláshoz szükséges eszközök, gondolkodást, észlelést, memóriát fejlesztő játékok, társas játékok beszerzése folyamatos. Mese és szakkönyv ellátottságunk: a megjelent és jól használható szakkönyveket megvásároljuk, a gyermekek mesekönyveit folyamatosan pótoljuk. Programunk megvalósításához szükséges eszközök fényképezőgép, CD lejátszó, DVD lejátszó, projektor, Betlehemes játék jelmezei, kellékei, TV, de sok eszközt folyamatosan pótolni kell (pl. kosarak, vödörök, kisollók, ecsetek, festékek, hímzőtűk, ragasztó színes ceruzák, zsírkréta, gyurma, színes papírok, ceruzafaragó, babaruhák).

6.3. Az óvodai élet megszervezése

Óvodánkba a köznevelési törvény értelmében azok a gyerekek nyernek felvételt, akik az adott év augusztus 31.-ig betöltik a három évet, illetve ha a férőhelyek száma lehetőséget ad rá fél évvel hamarabb is felvehetőek.

A gyermekek napi rendje

A jó napirendet folyamatosság, és rugalmasság jellemzi. A gyermekek kiegyensúlyozott, egészséges fejlődése érdekében nyugodt, családi, feszültség- és sűrgetésmentes, türelmes légkör megteremtésére törekszünk. Ennek feltétele az életkornak megfelelő helyes életritmus, melyet napirendünk párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységeivel kívánunk biztosítani. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, tekintettel a helyi szokásokra, igényekre.

A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását célozzuk, szem előtt tartva a szabad játék kitüntetett szerepét.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Gyermekek napirendje:

Délelőtti tevékenységek:	Déli tevékenységek:	Délutáni tevékenységek:
szabad játék, szabadon választott tevékenységek	gondozási feladatok-munka ellegű tevékenységek	gondozási feladatok-munka ellegű tevékenységek
munka jellegű tevékenységek	ebéd	pihenés
kötött szervezésű mozgás vagy egyéb mozgásos tevékenység		uzsonna
tudatosan tervezett és szervezett tanulási folyamat		játék, szabadon választott tevékenységek, levegőzés
levegőzés, séta, megfigyelés		hittan, egyéb foglalkozások
gondozási feladatok-munka ellegű tevékenységek		
tízórai		

A gyermekek heti rendje Szeptember 1-től május 31-ig

Kötelező tevékenységek	Szabadon választható tevékenységek; tudatosan tervezett és szervezett tanulási folyamatok: a hét minden napján a gyermekek spontán érdeklődése alapján, vagy az óvodapedagógus kezdeményezésére
mozgás (heti egy, vagy két alkalommal)	szabad játék
mindennapos mozgás (azokon a napokon, amikor más mozgásos tevékenységek nincsenek)	rajzolás, mintázás, kézimunka jellegű tevékenységek
munka jellegű tevékenységek	verselés, mesélés
	ének, zene, énekes játék, gyermektánc
	a külső világ tevékeny megismerése
	kiegészítő mozgástevékenységek
	munka jellegű tevékenysége

Június 1-től – augusztus31-ig

Kötelező tevékenységek	Szabadon választott tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">• mindennapos mozgás	játék
<ul style="list-style-type: none">• munka jellegű tevékenységek	verselés, mesélés
	rajzolás, mintázás, kézimunka jellegű tevékenységek
	ének, zene, énekes játék, gyermektánc
	munkajellegű tevékenységek

Az óvodai nevelés tervezése

A tervezést, és megvalósítást a csoportnaplóban dokumentáljuk.

A tartalmat, a témát, mindig olyan aktuális témában próbáljuk megtervezni, amely a gyerekek érdeklődési körének leginkább megfelel, az évszakok változásaival, jeles napjainkkal, is kölcsönös viszonyban van. Közös élményre, előkészületekre, gyűjtőmunkára épülnek,- így a szülőket is megpróbáljuk bevonni a mindennapi tevékenységrendszerbe-, és egy téma köré szerveződnek a felajánlott tevékenységek.

Egy-egy téma feldolgozása több hétig is eltarthat, de tervezhetünk egy napi tevékenységeket is, a gyermekek érdeklődésének megfelelően. Az óvodapedagógus a felajánlott tevékenységekben is tekintettel van az egyéni szükségletekre, a fejlődési ütemre, és az eltérő érdeklődésre.

Nevelésünk során az önálló tanulás, a problémamegoldás képességeinek megalapozása, annak elősegítése történik, a közvetlen tapasztalatszerzéssel, a differenciálás, a választás, a döntés lehetőségének megteremtésével. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden gyermek egyéni szintjének figyelembe vételével történik a téma feldolgozása.

A nevelés során a gyermekek szabadsága mellett véghezvihető az indirekt tanulásszervezés, illetve a téma tevékenységei során a kompetenciák fejlesztésén túlmenően a konstruktív ismeretszerzés.

A résztvevő gyermekek kreativitásának fejlesztése spontán módon teremődik meg.

A témák tervezése során meghatározott készségeket, kompetenciákat akarunk alakítani, meghatározott ismeretekhez kívánjuk juttatni a gyerekeket- ezek kapcsolódnak a konkrét témához, az Országos Alapprogram követelményeihez, az éppen aktuális csoport és egyéni fejlesztési feladatokhoz.

A tevékenységek tervezése, szervezése során elsődleges szempontunk a gyermeki kíváncsiság életben tartása.

A megvalósulás folyamatában a választás rendszeresen visszatérő tevékenység, de sosem önálló aktusként jelenik meg. A választást generálja a kezdeményezési lehetőség, mely a közös gondolkodás, vagy az egyéni gondolatok eredményeképpen jelenik meg. Így együtt olyan szociális kompetenciák erősödnek, melyben szükség szerint változik az egyén viszonya. A megvalósítás során a gyermekek saját ismereteikre építve szerzik ismereteiket.

6.4. Az Óvoda Kapcsolatai – Kapcsolataink Rendszere

Óvodánk széleskörű kapcsolatrendszerrel rendelkezik. A kapcsolatokban résztvevők köre és a kapcsolatok tartalma igen sokszínű, közös azonban bennük hogy:

- a gyermekek érdekében jöttek létre és
- a gyermekek érdekeit szolgálják.

Kapcsolataink alapelvei

- Kölcsonösen nyitottan, őszintén, bizalommal és segítően fordulunk egymás felé.
- Tiszteljük egymás munkáját.
- Közös felelősséget érzünk a gyermekek optimális fejlődéséért.

A nevelési elveinkkel összhangban igyekszünk megfelelni partnereink elvárásainak. A kialakított kapcsolati formák kereteit bővítve, tartalmát mélyítve folyamatosan fejlesztjük együttműködésünket.

Intézményen belüli kapcsolattartási formák: Család – óvoda kapcsolat (szülők-pedagógusok)

Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása: családlátogatás, fogadóóra, egyéni beszélgetések, gyűjtő munka, gyermeki jelzés megbeszélése, problémafelvetés.

- Szülői közösség kialakítása, rendezvények szervezése: ötleteinek elfogadása, évente ütemterv szerint, szülők meghívása bevonása.
- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel: családlátogatás, fogadóóra, napi jelzés, tájékoztatás, rendhagyó szülői értekezlet.
- A gyermekek egyénre szabott befogadásának biztosítása: beszoktatási terv, értékelés, folyamatszabályozás.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről: az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, napi

jelzés, vagy beszélgetés, félévenként, illetve szükség szerinti tájékoztatás, gyermeki munkák kihelyezése, nyitott óvodai programok, fogadóóra.

- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása: igény és elégedettségi mérés évente, jelzések észrevételek megbeszélése, egyéni igények figyelembe vétele-szakmaiság megőrzése.

Mindezeket összegezve arra törekszünk, hogy szülői megalégedésre, a családi nevelést kiegészítve **szorosan együttműködve** neveljük, fejlesszük a gyermekeket.

A gyermekek fejlődéséről folyamatos hiteles tájékoztatást adunk. Óvodánk nyitott, a szülők betekintést nyerhetnek gyermekeik óvodai életébe. A családdal történő őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom jegyében valósulhat meg.

A kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezlet
- Egyéni beszélgetések
- Családlátogatás
- Közös programok, ünnepségek
- Nyílt nap

Pedagógusok közötti kapcsolattartási formák:

- Óvodán belüli közös munkák
- Hospitálások az intézményi önértékelési program alapján
- Alkalmazotti értekezletek
- Esetmegbeszélések

Óvodán kívüli kapcsolatok.

Kapcsolattartás a fenntartóval: A működéssel kapcsolatos feladatok ismerete. Pedagógiai segítség igénylése. A törvényesség betartása, adatszolgáltatás. Beszámolói kötelezettség teljesítése.

Óvoda – iskola: Nagy hangsúlyt fektetünk az óvoda-iskola átmenet fontosságára. Az egyéni képességfejlesztésre, és a differenciált bánásmódra, amely nevelési elv reményeink szerint az iskolában is folytatódik. Az iskolával való jó kapcsolatunk eredményeképp ellátogatunk egymás rendezvényeire, és közös programokat, nyílt napokat szervezünk. Együttműködünk az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében. Az óvoda-iskola kapcsolatban az alábbi programokat szervezzük, a zökkenő mentes átmenet érdekében:

- Kölcsönös látogatások az intézmények pedagógusai számára.
- Információcsere rendszeresen, a fejlődési eredmények megismerése az első osztályban.

- Szülői értekezlet az iskolába menő gyerekek szülei számára.
- Közös ünneplések, rendezvények.

Konzultálunk az óvodai nevelésről. (A gyermekek meglévő tapasztalataira való építést, az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulást, a párhuzamosan végezhető differenciált feladatvégzést emeljük ki.) *A kapcsolattartásban arra törekszünk, hogy az iskola megismerje az óvodai nevelés célját és feladatait, a nevelés kereteit, tevékenységformákat. Megismertetjük nevelési módszereinket, eljárásainkat, valamint a fejlődés várható eredményeit óvodáskor végére, ezzel biztosítjuk a zökkenőmentes átmenetet az iskolába. A volt óvodásokat, pedagógusokat meghívjuk az óvodai ünnepélyekre, közös műsorokkal színesítjük rendezvényeinket.*

Kapcsolattartás az egészségügyi szervekkel: Családsegítő Központ, Gyermejkölési szolgálat

Gyermekevédelmi feladataink során nélkülözhetetlen tevékenységük: A gyermek testi, lelki védelmét elősegíteni a családban. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése

Védőnői szolgálat rendszeres, és jó kapcsolatot ápolunk a község alapvető egészségügyi ellátás dolgozóival, kiemelkedően jó a kapcsolatunk a védőnővel, akivel a gyerekek alapvető higiéniai körülményeinek vizsgálatán túl közös óvodai egészségügyi szűrőprogramok bevezetését is preferáljuk.

Kapcsolattartás a Pedagógiai Szakszolgálattal: Segítséget nyújt az iskolaérettség megállapításában. Mint elsőfokú szakértői bizottság elvégzi a beutalt gyermekek magatartászavarainak, értelmi fogyatékoságának megállapítását. Logopédiai, fejlesztő foglalkozásokat folytat, pszichológiai tanácsadást, konduktív pedagógiai ellátást folytat.

Könyvtár: Az olvasóvá nevelés érdekében könyvtárlátogatás, közös rendezvényeken való részvétel, (rajzpályázat, vers- mesemondó verseny). A helyes könyvhasználat, viselkedési szabályok gyakorlása.

Egyházak: Kapcsolatunkra jellemző egymás munkájának segítése, tiszteletben tartása. Óvodánk vallásilag semleges, a történelmi egyházak felekezetei tartanak foglalkozásokat.

A hitoktatásra az egyház képviselőivel egyeztetve lehetőséget biztosítunk.

Egyéb külső kapcsolati partnereink: civil szervezetek, szomszédos óvodai intézmények.

7. Az óvodai élet, tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

7.1. Játék jelentősége a személyiség kibontakoztatásában

A játék a 3-7 éves korú gyermekek elemi-pszichikus szükséglete, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység. Óvodáskorban a játék a kor igényeihez, törekvéseihez és az adott lehetőségekhez képest központi helyen áll. A legbonyolultabb és legsokoldalúbb sajátos cselekvési, tevékenységi forma. A 3-7-8 éves korú gyermekek mindennapjait átszövő, alapvető a kisgyermekkor legfontosabb fejlesztő tevékenysége. A játékban kiélhetik, kipróbálhatják, feldolgozhatják és gyakorolhatják az őket érő élményeket, az életben előforduló szituációkat.

A játékon keresztül szerzik a legtöbb ismereteket a gyermekek. Ezek az ismeretek segítik elő azt, hogy az őket közvetlenül körülvevő világról tapasztalatokat szerezzenek, és biztonságosan tudjanak eligazodni környezetükben.

A személyiség fejlődésének és fejlesztésének leghatékonyabb eszköze és színtere, mely a lehető legnagyobb mértékben hat szinte valamennyi pszichés, motoros, szociális személyiségkomponensre, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Kedvezően hat az önállóság és az akarat tulajdonságok fejlődésére. Segíti a kreatív együttműködési készség, a társas kapcsolatok, a közösségi élet fejlesztését.

Célja: olyan egészséges, harmonikus biztonságban élő gyermekek nevelése, akiknek a játékban teljeseedik ki személyiségük. A játék váljon minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé. A játékban történő tanulás a gyermekek tevékenységi vágyából indul ki.

A játéknak két alapformáját különböztetjük meg:

- ***Szabad játék***
- ***Az óvodapedagógus által kezdeményezett, játék.***

Az óvodapedagógus feladata:

Az elmélyült jó játék feltételeinek megteremtése a gyermekek szabad, kötetlen játékfeltételeinek folyamatos biztosítása. A sokszínű játék kialakulásához ötletek, nevelési lehetőségek, helyzetek megteremtése természetes anyagok biztosításával, segítségadással, a gyermekek barkácsoló kedvének felkeltése, kreativitásuk kibontakoztatása.

A játék fejlesztése érdekében az egyéni élmények és a közös élményszerzési lehetőségek kihasználása (séták, kirándulások). A játék önállóságának tiszteletben tartása. A gyermekek beszéd-és kommunikációs készségének fejlesztése. A természettel kapcsolatos és hagyományos játéklehetőségek gyakorlásával a játék funkciójának erősítése, valóságról alkotott kép gazdagítása, fejlesztési lehetőségek biztosítása.

A tevékenység tartalmi megvalósítása:

Az óvodába érkező gyermekek különböző családi környezetből jönnek, ebből adódóan eltérők az ismereteik, képességeik, készségeik, a játékhoz való viszonyaik. Az óvodába érkezésükkor van tapasztalatuk a játékkal, tárgyakkal történő manipulációról, rakosgatásról. A gyermekek számára a tárgyakkal végzett mozgások az alkotás feletti örömszerzést jelentik.

Biztosítjuk a felszabadult játékhoz a nyugodt, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkört, melyben a gyermekek kijátszhatják magukat. Feltétele az óvodapedagógus védő szeretete, segítő és megértő gondolkodása, akihez bizalommal fordulhatnak. A nyugodt légkörhöz hozzátartozik a csoport életének szervezettsége és a viselkedési normák következetes betartása, a játék folyamatosságának biztosítása. A feltételek megteremtéséhez tartozik a rendszeres tapasztalatszerzés és élmény-nyújtás. A játékra fordított idő mértékét meghatározza a gyermekek játékhangulata. Biztosítjuk számukra a legmegfelelőbb helyet, hogy a játékidőben folyamatosan, felszabadultan, elmélyülten játszhasanak.

Az óvoda játékszíntere a csoportszoba, az óvoda udvara, s közvetlen környezetük. A csoportszobában az állandó játékterek, játszósarkok kialakításával biztosítjuk a spontán adódó és szervezett játék lehetőségeket. (babaszoba, fodrászat, boltos, építősarok, mesesarok)

A játéktémák, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően, élményeik alapján, tartalmában fejlődnek, illetve mélyülnek. Kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek igényeit, javaslatait, az évszakok aktualitásait. A csoportszobában kialakítjuk és megteremtjük a lehetőséget a természetes anyagokkal történő játékigények (agyagozás, barkácsolás) kielégítésére.

Az óvoda udvara másképpen hat a játék alakulására, mint a csoportszoba.

Az udvaron megnövekszik egy-egy játéktevékenységhez szükséges hely, s ez új vonásokkal gazdagíthatja a gyermekek játékát. Az egészséges életmódra nevelés érdekében, lehetőségekhez mérten minél többet tartózkodunk a szabad levegőn, kihasználva a tágas, füves udvar lehetőségeit. A játékeszközök feleljenek meg a gyermekek igényeinek, elégítsék ki játékvágyaikat, szépek, tartósak, valóság-hűek legyenek.

Az eszközválasztékban biztosítjuk a természetes anyagok tárházát, gyűjtésekkel bővítjük.

A játékok egy része készen vásárolt, a másik része óvónők által készített, illetve barkácsolás során a gyermekekkel közösen készített eszközök. Törekszünk minél több természetes anyagból készült, környezetbarát játékok beszerzésére, alkalmazására.

Minden korosztálynak megvannak a rá legjobban jellemző játékfajtái.

- Gyakorló vagy funkcionális játék

- Építő-konstruáló játék
- Szerepjáték
- Dramatikus játék
- Népi játékok
- Szituációs játék.

A játék, mint alaptevékenység a legtöbb nevelési lehetőséget rejti, így ezen belül alkalom nyílik a környezet megismerésére, megóvására. A gyermekek kapcsolatát a természettel, a környezettel a játékban erősíthetjük. A gyermekek szívesen gyűjtik a (kavicsokat, gesztenyét, tobozt, falevelet), mind azt, amihez hozzájuthatnak. Szeretik ezeket rakosgatni, közben megismerik az anyagok természetes tulajdonságait, felhasználhatóságait.

A konstruáló játékokban is felhasználhatják a közvetlen környezetükben előforduló tárgyakat. A természetes anyagokkal való játékban tapasztalatokat, ismereteket szereznek, melyek elősegítik a környezet szeretetéhez való viszonyukat.

A mozgást gyakorló játékok lehetőséget adnak a madárhangok, állatok mozgásának, természeti utánzására, növények (fa, cserje) megismerésére és ezen belül megóvásuk tanítására. Szerepjátékokban a gyermekek felnőttek szerepét, tevékenységét, viselkedését-így a természethez fűződő viszonyait is- sajátos módon utánozzák.

A szerepjátékok körét minél több, a környezet megismerésével, megszerettetésével, megóvásával, kapcsolatos témákkal bővítjük.

A dramatizálást, bábjátékot beépítjük a gyermekek mindennapos játéktevékenységébe. A bábozásnak nagy szerepe van a személyiség fejlődésében, a természetvédelemben. A dramatikus játékokat, bábokat is alkalmazhatjuk a környezetvédelemmel kapcsolatos szokások, ismeretek kialakítására, átadására, érdeklődés felkeltésére. Dramatizálással erősíthetjük a gyermekek kapcsolatát a természethez, környezethez.

Módszertani alapelveink

Tudatosan megkülönböztetjük, és egymástól elkülönítve értelmezzük a gyermeki játék két alapformáját: a szabad és az óvodapedagógus által kezdeményezett, irányított játékot.

A szabad játék elsődlegességét hangsúlyozzuk a szocializációban a személyiség teljes kibontakoztatásában, megteremtve a szabad játékhoz szükséges optimális feltételeket. Potenciális partnerei vagyunk a játszó gyermeknek. Biztosítjuk a játék önállóságát, önkéntességét, szabadságát, támogatjuk az önmegvalósítást. (tevékenység, társ, hely, eszköz, játéköltet, elgondolás). Az általunk kezdeményezett, irányított játékok során figyelembe

vesszük az egyes gyermekek, illetve a csoport fejlettségi szintjét és igényét, az aktuális élményeket, eseményeket s ezekhez alkalmazkodva merítünk gazdag játékgyűjteményeinkből.

Feladataink a szabad játék során

Megteremtjük mindazokat a feltételeket, amelyek kedvezően befolyásolják a játék kialakulását és folyamatát: pozitív attitűdöt az óvodapedagógus személyében, nyugodt légkört, állandó és ideiglenes játszóhelyeket. Motiváló és fejlesztő hatású játékeszközöket, minél hosszabb, megszakítás nélküli játékidőt.

Játékbeli szerepünkkel kapcsolatos feladataink:

Figyelemmel kísérjük minden gyermek játékát. Megfelelő csoportléggkört teremtünk (kiegyensúlyozott, derűs, alkotó, együttműködő) differenciálással, multikulturális-interkulturális szemlélettel. Segítő, támogató, tudatos jelenlétünk, attitűdünk egész nap folyamán végigkíséri és biztosítja a szabad játék kibontakozását, a játékban való elmélyülést, az indirekt irányítás felelősségét. Nemkívánatos viselkedési formák kialakulásánál, illetve veszélyessé váló agresszív játék esetén azonban szükséges a beavatkozás.

A játékban megjelenő fejlődésbeli különbségeket toleráljuk. Biztosítjuk, hogy a gyermekek saját elgondolásait valósíthassák meg a játékban és önkéntesen választhassanak játszótársat. Közvetlen nyugodt hangvétellel közvetítjük a gyermekek felé, hogy a bátortalanokat, a magányosan tevékenykedőket segíteni, a rendbontókat pedig szelídíteni kell.

Reflektív szemlélettel felfigyelünk a gyermekek játékkal kapcsolatos jelzéseire és segítjük a játékelképzelések megvalósulását. Formáljuk a közösségi élet, a játék szabályainak, normáinak betartását, különös tekintettel a konfliktushelyzetek megoldási lehetőségeire, az együttélés kulturált normáinak elsajátítására. Formáljuk a családok szemléletét a játék fontosságára vonatkozóan már a beilleszkedési időszakban is modellnyújtással, pedagógiai helyzetek rövid indoklásával, a szabad játék jelentőségét hangsúlyozó érvek közvetítésével. A gyermeki közlések iránt érdeklődést, figyelmet tanúsítunk, kérdéseiket megválaszoljuk, üzeneteiket dekódoljuk, metakommunikációs jelzéseket küldünk, játszótársaként nyelvi kifejezésmintát adunk. Modell értékű beszédünkkel a játéktevékenységekhez kapcsolódva formáljuk a nyelvi-kommunikációs képességek kibontakozását.

A különböző játékformák lehetőségével biztosítjuk a társakkal való kapcsolat-felvételi és együttműködési készséget, a többoldalú, tudatosabb kommunikációs viselkedést.

A társakkal együtt végzett alkotó tevékenységek során kommunikációs helyzeteket teremtünk, ezáltal lehetőséget adunk a párbeszéd kibontakozására.

A közös tevékenységek során megerősítjük a beszéd, különböző együttműködést elősegítő

nyelvi fordulatainak, kifejezéseinek, az odafordulás udvarias formáinak használatát. (megszólítás, megnevezés, felszólítás, kérés, megköszönés, stb.)

Megfelelő játszóhelyek biztosításával kapcsolatos feladataink

Csoportszobáink és az óvoda egyéb helyiségeinek adottságait figyelembe véve a különböző jellegű játékok kibontakoztatása érdekében ésszerű, a belső terek tagolását szem előtt tartó térrendezést biztosítunk. (közös terek, egyéni játékokra alkalmas terek, zajos és csendesebb tevékenységek terei). Állandó játszóhelyeket is biztosítunk. (Családi játékok tere, Építő-közlekedő játékok tere, Énekes játékok tere, Rajzolás, festés, gyurmázás, kézi munka, barkácsolás tere, Mesesarok, Természet sarok). Játszóudvarunkon is kihasználjuk a lehetőségeket. (babaház, terasz, faasztalok, kombinált mászóakák).

Játékeszközök biztosításával kapcsolatos feladataink.

A játékeszközöket, tárgyi felszereléseket biztonságosan, a gyermekek számára bármikor hozzáférhetően tároljuk. Kialakítjuk az ***eszközhasználat szokás- és szabályrendszerét.***

Eszközbiztosításban szem előtt tartjuk a nemek eltérő játékigényét, az arányok megtartására törekszünk. A készen vásárolt játékeszközök biztosítása mellett felhívjuk a figyelmüket a közösen készített játékokra, eszközökre, az anyagok sokféleképpen történő felhasználására. Évszakoktól függetlenül az óvoda udvarán folyamatosan biztosítunk játékeszközöket. (kis motor, bicikli, labda, baba, homokozó játékok, söprű stb).

A gyakorló játék a cselekvés, az ismétlés a fontos, alapja a későbbi szimbolikus játéknak. Megkülönböztetünk: mozgásos gyakorló játékot és tárgyakkal végzett gyakorló játékot. Segítjük a mozgásigény és manipulációs vágy kielégítését. Egy-egy mozdulat bemutatásával, esetleg együttjátszással felkeltjük a céltalanul izgó-mozgó gyermekek érdeklődését a gyakorló játékok iránt. Felfigyelünk a gyakorló játék szintjén megrekedt gyermekekre és segítjük továbbfejlődésüket a szerepjáték irányába.

A szerepjáték a gyermekek önkifejezésének legtipikusabb formája. Kihhasználjuk az óvodánk udvarain lévő babaházat, játszóhelyeket és – az évszaknak megfelelően – a szabadban is megteremtjük a szerepjáték feltétel rendszerét. Biztosítjuk a szabad választás és önállóság érvényesülését a játék témájának, eszközeinek kiválasztásában, a szerepek kiosztásában, a játék megszervezésében. Hangsúlyozottan figyelünk a félnk, bátortalan, magányosan játszó gyermekekre. Tapintatosan próbáljuk őket is bevonni a játékba. Ügyelünk azonban arra, hogy társaik ne kényszerítsenek rájuk nemkívánatos szerepeket

Gyakori bábjátékunkkal igyekszünk kedvet ébreszteni és mintát adni a gyermekeknek a bábozáshoz. A csoportunkban kedvelt mesékhez, versekhez, dalokhoz és a közösen átélt élményeinkhez kapcsolódóan folyamatosan bővítjük bábkészletünket. A gyermekeket is

bevonjuk egyszerűbb – sík, fakanál, termés – bábok készítésébe.

Szabályjáték: a játék kiválasztásával figyelembe vesszük a gyermekek kívánságait, fejlettségét és létszámát, valamint csoportszobáink, illetve udvarunk adottságait. Segítjük a gyermekeket a szabályok elsajátításában és betartásában. Fokozatosan bevonjuk őket a játék vezetésébe.

Engedjük az egészséges versengés kibontakozását, ügyelünk azonban arra, hogy ez soha ne alakuljon át negatív érzelmek kifejezésévé. A különböző szabályjátékoknak fontos szerepük van a verbális tanulásban és a nem verbális kommunikáció eszközeinek alkalmazásában.

7.2. Verselés, mesélés:

A mese, a vers a mindennapos tevékenységek körébe tartozik, mint a kisgyermek leghatékonyabb tanulási formája. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Feladatunk az érhető, kifejező beszéd készségének alakítása, irodalmi élmény nyújtása, az eltérő életkorok figyelembevételével.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Az óvodáskorú gyermekek érzélemvilágához közel áll a mese, ami a gyermekek számára egy varázslatos világ, ahol a kicsi, a gyenge, a kiszolgáltatott rettenthetetlen hőssé válik. A jó és az igaz győz, a gonosszal és a hazuggal szemben. A gyermekek a mese által újra élik azt, amit már hallottak, tudtak és megtörtént velük. A mesehelyzetek pedig alkalmat kínálnak más forrásból táplálkozó szorongások oldására. A mese, vers által a gyermekek jobban megismerik az anyanyelv szépségeit, gazdagabb lesz szókincsük, fejlettebb a gondolkodásuk, helyesen alkotnak mondatokat.

Beszédük logikussá és folyamatossá válik, jobb lesz a kiejtésük, közben gyakorolják a beszédet kísérő arcjátékot és hanglejtést. Az anyanyelv használata végigkíséri az óvodai élet mindennapjait, a gyermekek minden tevékenységét, a felnőttek és a gyermekek kapcsolatát.

Igyekszünk olyan óvodai légkört teremteni, hogy a gyermekek gyakran és szívesen beszélgessenek, felszabadultan közöljék gondolataikat, élményeiket. A bábozáshoz, dramatikus játékokhoz szükséges eszközöket a gyermekekkel közösen elkészíthetjük a barkácsolás keretében.

Célja:

A közösen átélt irodalmi élmény befogadása, aktív átélése során pozitív érzelmi viszony kialakítása a meséhez, vershez, bábhoz, dramatikus játékokhoz. Pozitív személyiségjegyek megalapozása, fejlesztése a mesék, versek, mondókák adta lehetőségek kihasználásával. A helyes, szép kiejtés gyakorlása, fejlesztése, kifejező készségük megalapozása, szókincsük gyarapítása.

Az óvodapedagógus feladata:

Az irodalmi anyag kiválasztása, beépítése a gyermekek életkorának megfelelő legyen. Az irodalmi élmények biztosításával a gyermek szókincsének, kifejezőkészségének fejlesztése. A nyelvi kultúra alapjainak lerakása, a nyelvi képességek életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő fejlesztése. A tevékenységhez szükséges feltételek megteremtése. Az irodalmi alkotásokon keresztül is közvetítjük a környezet megszerettetését, az évszakok szépségét.

Népköltészeti alkotásokon (mondókák, rigmusok, mesék, népszokásokhoz fűződő kikiáltók, stb.) keresztül a magyar nép „ízese” nyelvezetének bemutatása, feledésbe merülő szavainak megismertetése.

A tevékenység tartalmi megvalósítása:

Óvodánkban a mese – vers – dramatikus játéktevékenység környezetismereti nevelésünk fontos területe. A természeti-társadalmi környezetünkhöz kapcsolódó témakörök, (évszakok, növények, állatok, természeti jelenségek, ünnepek stb.) komplex feldolgozását segítik azok a hangulatos versek, népköltészeti alkotások, melyek az anyanyelv közvetítésében mélyítik a megszerzett ismereteket.

A csoportban igényesen kialakított mesesarkok találhatóak, ahol mesepárnával - színes mesekönyvek, bábok, fejmaszkok inspirálják a gyerekeket a változatos tevékenységekre. A mese, vers kiválasztásánál elsődleges forrásunk a népköltészet.

A gyermek saját vagy hozzá hasonló kisgyermek életéről, szüleinek hétköznapijairól, állatokról, játékszerekről szóló történeteket hallgat legszívesebben. Olyan meséket, amelyeknek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikusan ismétlődő.

Izgatottan várják az óvónő meséjét, mélyen átélik a mese cselekményét. A mese többszöri ismétlésével először az óvónők majd a gyerekek bevonásával próbálkozunk a mese dramatikus feldolgozásával. Későbbiek folyamán fokozatosan haladunk a bonyolultabb cselekményű mesék, novellák, meseregények felé. Mesélnek a gyermekek is. Jól dramatizálható mesékhez megfelelő kellékek állnak rendelkezésre, hogy azt a gyermekek bármikor megjeleníthetik.

A gyermekek örömeiket lelik a ritmikus mondókázásban. Örömmel mondogatják a rímes mondatokat, gyakran játékosan ismételtetik, mozgással is kísérik azokat. A versek, mondókák ritmikus lüktetése hozzásegít a szép és helyes magyar beszéd kialakításához.

A simogatók, ringatók, lovagoltatók meghitt együttlétet, érzelmi kötődést biztosítanak az óvónő és a gyermek számára.

Mesélés, mondókázás mellett a nagyobb gyermekeket megismertetjük találós kérdésekkel, közmondásokkal, nyelvtörökkel, kérdezz-felelek játékokkal.

Az irodalmi anyag kiválasztásánál az évszakok és ünnepek köré való csoportosítás dominál.

A mesélés naponta ismétlődő tevékenység meghitt feltételek biztosítása mellett. (mesesarok)

A mesélés során törekszünk a megfelelő kontaktus kialakítására, amiben dominál a tekintet, mimika, hanglejtés, hangutánzás. A **bábozás** élményét eleinte az óvónők bábjátékával szeretethetjük meg. A bábjáték, dramatizálás biztosítja a mese újra átélését, fejleszti a gyermekek emlékezetét. Lehetőséget nyújt az összefüggő beszéd, párbeszéd gyakorlására.

Segít a gátlások feloldásában. A beszédkészség fejletlensége, vagy a beszédhiba esetén differenciált fejlesztésben részesítjük az arra rászoruló gyermekeket. Súlyosabb esetekben logopédus segítségét igénybe vesszük.

7.3.Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

Törekszünk az eredeti néphagyományok, népszokások felszínen tartására. A természet megismertetésében, megszerettetésében segíthet egy-egy szép dal, zenemű. A természetben található tárgyak, termékek stb. is alkalmasak hangkeltésre, (kavicsok, kukoricahegedű, nádsíp, falevél) lehetőséget biztosítunk ezek megismertetésére, gyakorlására. A közösségi élet összetartó kapcsa a foglalkozások rituális mozzanatai (pl. névéneklés, varázslás).

A zenehallgatás új formája nagy lehetőséget ad kezünkbe, hogy a gyermekeket közelebb hozzassuk a komoly zenei élmény átéléséhez változatos formában.

Célja:

Örömteli és élmény gazdag ének-zenei tevékenységek által a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása, esztétikai fogékonyságának alakítása.

Az óvodapedagógus feladata:

Fejlesztetni a gyermekek készségét a mozgás – hang – szöveg összekapcsolásával, elsősorban élményeiken keresztül élményekhez juttatni. Felkelteni zenei érdeklődésüket, formálni zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat a néphagyomány gazdag tárházából választott dalos játékok, mondókák, táncok segítségével. Megszerettetni velük az éneklést, szoktatni őket a szép, tiszta éneklésre. Biztonságosan használják életkoruknak megfelelő hangszereket, a

változatos zenei tevékenység biztosítása érdekében természetes anyagokból készült egyszerű hangszerek készítése, amely zenélésre inspirálja a gyermekeket.

A tevékenység tartalmi megvalósítása:

A zenei nevelés során nap, mint nap megteremtjük annak lehetőségét, hogy a szűkebb és tágabb környezetükben, így a természetben is közösen felfedezhetjük s utánozhassuk a kis állatok (béka, madár, tücsök, kutya, macska...) természeti jelenségek (eső, szél,) tárgyak (járművek, gépek) hangjait. Az egészséges életmódra nevelés érdekében az ének-zenei, kezdeményezéseket – az időjárástól függően – a szabadban is tervezzük.

A környezet hangjainak megfigyelésével is fejlődik zenei érdeklődésük, zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk ehhez az óvónő érzékenysége, kifinomultsága szükséges.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, a gyermek-néptáncok, népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segíti. Az ének-zenei tevékenységek felépítésénél figyelembe vesszük a gyermekek kicsiny, de egyre táguló világát, a környezetükből szerzett fontos tapasztalatokat, élményeket. Zenei anyagunkat igényesen válogatjuk az évszakok sajátosságaihoz igazodva a gyermekek életkorának megfelelően. A kisebbeknél legfontosabbnak tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, ezt legkönnyebben az ölbeli játékokkal, lovagoltatókkal érhetjük el. Játékos mozdulatokkal feloldjuk a gyermekek feszültségét, pozitív hatást gyakorolva a beszoktatás időszaka alatt. Fontosnak tartjuk kezdetben a metrum érzék kialakítását és megteremtjük ennek folyamatos gyakorlási lehetőségét. Tanulnak népi mondókákat, természettel kapcsolatos kiolvasókat, évszakoknak megfelelő énekeket.

Megismerkednek a zenei alapfogalmakkal, pl.: halk-hangos, gyors-lassú, magas-mély.

A zenei nevelés anyagához tartoznak a népi mondókák, a népi játékdalok, és az alkalomhoz fűződő gyermekdalok (tréfás csúfolók, nógatók, hívogatók, kiszámoló, kör-guggolás, kör-kifordulás, különböző sorformák, szerepcsere, kapusjátékok, lánykérő, felelgetős játékok, párcsere, tánc). Megismerkednek a zenei készségek fejlesztésének különböző fajtáival: ritmuskiemelés, ütemhangsúly, ritmus-visszhangjáték, az egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása. Mindezeket érzékelhetőbbé tesszük a különböző ritmushangszerekkel, (dob, cintányér, ritmuspálca, triangulum).

A gyermekek hallásfejlesztését kibővítjük a későbbiek folyamán:

- ❖ halk – hangos, gyors – lassú összekapcsolásával
- ❖ magas – mély megkülönböztetésével
- ❖ dallamfelismeréssel

- ❖ dallam visszhang – játékkal
- ❖ dallam – bujtatással
- ❖ kérdés – felelet játékkal
- ❖ önálló dallamalkotással

A hallás – és ritmusfejlesztés anyagát minden korcsoportban bővítjük és nehezítjük. A zenei anyagunkat úgy válogatjuk, hogy azoknak ritmusában és szövegében tükröződjön a természet rendje, szépsége, a környező világunk. Fontosnak tartjuk a dallam, a ritmus és a szövegmozgásokkal való érzékeltetését. A gyermekek megemlékeznek egymás névnapjáról, születésnapjáról köszöntővel, mely egyénre szabottan változhat.

A néptáncnál az életkori sajátosságok itt is legalább olyan meghatározóak, mint a népszokások helyes alkalmazásánál. Táncanyagunk motívumainak, lépéseinek elemeit, előkészítő mozdulatait alkalmazzuk. A szabad táncot összefogjuk egy-egy szabályozott formával, például: válltánc, körtánc.

Fontosnak tartjuk a tánc eredeti szerepének megőrzését, a bánatunkból, örömünkől fakadó természetes használatát.

A néptánc és a zenei nevelés – tanulás során olyan pszichikus funkciókat fejlesztünk, amelyeknek megfelelő fejlettsége elengedhetetlenül szükséges a későbbi írás – olvasás – számolás során. Pl.: auditív prevenció fejlesztése halk – hangos:

- ❖ Memóriafejlesztés – vizuális és auditív inger összekapcsolása, mozgással
- ❖ keresztcsatornák fejlesztése
- ❖ szem - fixáció fejlesztése (óvónő mozdulatainak követése)
- ❖ térarányok, térészlelés fejlesztése
- ❖ kommunikációs képességek fejlesztése, szövegértelmezés.

7.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására. A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja, lehetővé teszi az óvodáskorú gyermekek számára a sokszínű tevékenység során a környező világ élményszerű megismerését, alkotó feldolgozását, kreatív képességeik fejlesztését.

Lehetővé tesszük, hogy minden gyermek ábrázolási készsége saját egyéni ütemének megfelelően fejlődjön. Sokoldalúan fejlesztjük a gyermekek kreativitását, esztétikai érzéküket

és sikerélményhez juttatjuk őket a különböző ábrázolási technikák megismertetésével. (pl. Akvarell, dekopázs technika, gyurma, zsírkréta, festék stb.).

Célja:

Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására. A gyermeki személyiség fejlesztése, képi plasztikai kifejező – képességének alakítása. Az esztétikai élmények befogadásához szükséges készségek, helyes ítéletek kialakítása, képességek megalapozása. A feltételek megteremtése a tevékenységekhez, élmények, anyagok, eszközök. A vizuális tevékenység iránti vágy felkeltése. Az ábrázoló képesség fejlesztése. A 3-6-7 éves korú gyermekek megfigyelő – ábrázoló – alkotó képességeinek fejlesztése. A gyermekek tér - forma-szín képzetének gazdagítása az őket körülvevő világ és természet sokszínűsége által.

Az óvodapedagógus feladata:

Az élmények biztosításával tegyük lehetővé fantáziájuk és megfigyeléseik képi és térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségét így juttatva a gyermekeket az alkotás öröméhez. Alkotó módon vegyék észre a körülöttük lévő természetben rejlő anyagok „kincsek” felhasználásának lehetőségeit. Fontosnak tartjuk az óvónő alkotófantáziáját, rugalmasságát, amely mindig változatos és közös cselekvésre ösztönzi a gyermeket. A tevékenység légköre oldott, érzelmileg telített legyen, ahol a gyermek szabadon fejezheti ki élményeit, elképzeléseit. Lehetővé tesszük a természetben gyűjtött” kincsek” változatos alkotó felhasználását. Az óvónő figyelemmel kíséri a gyermekek tevékenységét, bemutatja az eszközök használatát, megismerteti őket a különböző anyagokkal. Segít felidézni a közös megfigyeléseket, egyéni élményeket. Beszélgetve, együtt gyönyörködve kelti fel érdeklődésüket az esztétikumok iránt. Mutakozzon meg alkotásaikban a fantázia, s élmény világuk és a természet szeretete.

A tevékenység tartalmi megvalósítása:

Fontos, hogy jó minőségű és kellő mennyiségű anyag álljon rendelkezésükre. Az eszközök kiválasztásánál törekedjünk a célszerűsésre, esztétikusságra és többnyire természetes alapanyagúak legyenek. A gyermekek munkájuk révén ismerkedjenek meg a tevékenységükhöz felhasználható eszközökkel, anyagokkal azok tulajdonságaival, amely során megtanulják a velük való bánásmódot és biztonságos kezelésüket.

A vizuális tevékenységekben folyamatosan beépítjük a közvetlen környezetből szerzett ismereteiket, benyomásait. Az őket körülvevő közvetlen környezetből gyűjtött természetes anyagokat kreatív fantáziájukkal ötletesen, sokszínűen alkalmazzák manuális tevékenységük (rajzolás, festés, agyagozás, barkácsolás, varrás, fonás, szövés, stb.) során. Az egész évben

folyamatosan gyűjtögetett természetes anyagok sokoldalú felhasználásával változatos, az érzékszervekre sokoldalúan ható gyermekmunkák készíthetők.

A termésekből készített bábok hozzájárulnak a testséma fejlesztéséhez. A bábokat készítő gyermekek emberábrázolása gyorsabban fejlődik, előbb megjelenik a részletekre kiterjedő ábrázolási mód.

Kedvelt a levél kollázs készítése. A gyermekek megtanulják a préselést. Az így tartósított tarka és változatos formájú levelekből képeket ragaszthatnak, levélnyomatokat hozhatnak létre. Általa fejlődik formaismeretük, színlátásuk. A díszítő munkák közben fejlődik figyelmük, erősödik kitartásuk és pontosságuk.

A különböző magvak felfűzve igen dekoratívak és nagyon alkalmasak láncfűzésre, karkötő – és ajándék készítésére. Sárba, agyagba, lisztgyurmába kirakva remek díszítőelemek. Nagyon jól fejleszti a gyermekek kézügyességét és formaérzékét. A festés során új ismeret lehet számukra, hogy növényekkel is lehet festeni. Az árnyalt pasztellszínek esztétikai hatása hozzájárul a szépérzék és a színismeret fejlesztéséhez. A gyurmázás hasznos elfoglaltság, mert a képlékeny anyagokkal végzett tevékenység nagymértékben fejleszti a szem – kéz koordinációját, valamint azokat a finommozgásokat, amelyek az írásban is rendkívül jelentősek.

7.5.Mozgás

Alapvető feladatunk az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges életmódra és a mozgásra nevelés. A rendszeresen végzett mozgástevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, feltételei az egészséges testi és szellemi fejlődésnek. Az egészséges életmódra nevelésünk területei közé tartozik a gondozás, testi nevelés, egészségvédelem – edzés és a mozgásfejlesztés.

Célja:

A mozgás szeretetének megőrzése. A mozgásigény kielégítése. A gyermek szervezetének, testi képességeink arányos fejlesztése. **Egészséges, kiegyensúlyozott, teherbíró, pozitív énképpel rendelkező közösségi gyermek nevelése.** A sokoldalúan fejlett és fejlődőképes személyiség kialakítása.

Az óvodapedagógus feladata:

Minél több időt töltve a szabadban, változatos mozgásformák keresése. A mozgásos tevékenységekhez szükséges élmény, alkalom, idő, hely és eszköz biztosítása. A testséma fejlesztése a nagy és finommozgások fejlesztése. Akarati tényezők alakítása. Ügyesség, alkalmazkodóképesség fejlesztése. A gyermekek természetes mozgáskedvének felkeltése, megőrzése, a mozgás megszerettetése, esztétikus környezet megteremtésével. A rendszeres

mozgással egy egészséges életritmus, életvitel kialakítása. A mozgástapasztalatok bővítése sok gyakorlással, a mozgáskészség alakítása életkoruknak megfelelően. A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionálás és koordináció). A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

A tevékenység tartalmi megvalósítása: Megfelelő biztonságos környezet biztosítása: (például: udvar, megfelelő játéktér, játékeszközök). A mozgás sokoldalú tevékenysége és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi.

A mozgásfejlesztést két fő területen valósítjuk meg:

- Szabad játékban, a gyermek spontán, természetes mozgása közben.
- Kötelező testnevelési foglalkozásokon.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban:

A gyermekek napirendjét úgy kell kialakítanunk, hogy egész nap biztosítsuk számukra a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységre a csoportszobákban és az udvaron egyaránt. Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlesztési szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk.

Eszközök:

- Greiswald-pad, tornaszőnyeg, csoportszoba asztalai, füles labda

A későbbiek folyamán nagyobb hangsúlyt kap a szem – kéz, szem – láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése.

Eszközök:

- labda, kugli, ugróiskola, ugrókötelezés, célba dobó játékok, hinták, füles labda.

Az óvodáskor végén a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetnünk. A szabadtéri mozgások alkalmával a függések és a mászások gyakorlására adunk lehetőséget.

Biztosított eszközök:

- labdák, ugrókötelek, füles labdák, kötél (lajhármaszás), bordásfal, az udvaron lévő fa adott a mászásra.

A sikeres jó hangulatú tevékenység a gyermekek számára pozitív élményt nyújt, ez újabb cselekvésre készíti őket. Így a mozgás természetesen beépül a gyermekek spontán tevékenységeibe. A rendszeres mozgás során fejlesztjük a pszichikai, testi, értelmi, szociális képességeiket ezek eredményeként eredményesebbek lesznek.

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozáson és a mindennapos testnevelésen:

A testnevelési foglalkozások anyaga az atlétikai, torna játékjellegű főgyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. Az egyes foglalkozások megtervezésénél mindig figyelembe vesszük a csoport

általános fejlettségét a fejlődés ütemét. A foglalkozások bevezetésénél mindig lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójának megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat. A különböző nehézségű differenciált feladatok adásával elősegítjük, hogy minden gyermek megtalálja képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A testnevelési foglalkozáson a kézi szerek használatát ösztönözzük. Ezek jól szolgálják a fejlesztési célkitűzéseket és változatosabbá, érdekesebbé teszik a foglalkozásokat a gyermekek számára. A kézi szerek közül közkedvelt a labda, amit nagyon szeretnek a gyermekek és sok játékos és hatékony mozgás végezhető vele.

A testnevelés anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza:

- különböző járások, futások, csúszások,
- mászások talajon, szereken, tárgy alatt – fölött szer megkerülésével stb.

A későbbiek folyamán már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. Ennek érdekében sok olyan gyakorlatot tervezünk, amikor különböző irányokban végeznek mozgásokat. Például: futás, jelre sorakozás, szökdelés padok körül, fák körül hullámvonalban stb. Előtérbe kerül az egyensúlyérzék fejlesztése, pl.: forgások, testhelyzetváltozások, futás közbeni megállások. Szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok, pl.: babzsák feldobása, elkapása, célba dobás, célba ugrás, egyensúlyozó járás. Az óvodai testnevelés szerves része a mindennapi frissítő torna. Ha lehetőség van rá megfelelő időben, ruházatban ezt is a szabadban, jó levegőn tartjuk. A mindennapos testnevelés anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják.

7.6. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. A gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével szervezzük a spontán, illetve irányított tapasztalatok szerzését.

Célja: A gyermekeket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli, összefüggésbeli felfedezése, megtapasztalása játékos formában a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva.

Az óvodapedagógus feladata:

A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.

Pozitív viszonyok kialakításával, a problémahelyzetek megoldása, a logikus gondolkodás megalapozása. A gyermekek tevékenységéhez szükséges eszközök biztosítása, melyek lehetőséget adnak egyéni elképzeléseik megvalósítására, képességeik sokoldalú fejlesztésére.

A tevékenység tartalmi megvalósítása:

A matematika és a környezet megismerése komplex egységben érzékelhető, melynek során az összefüggések feltárására kell törekednünk. Már óvodás kor előtt felfigyelnek a dolgok mennyiségére, milyenségére. Építenünk kell ezekre a megfigyelésekre, tapasztalatokra még akkor is, ha ezek egymástól igen eltérőek.

Családból hozott eltérő ismereteket tudatosan fejlesztjük tovább. Feladatunk a fejlődés feltételeinek biztosítása és megteremtése. Figyeljük a gyermekeket megismerve érdeklődésüket, képességeiket. Elkészítjük és megtervezzük az egyénekre szabott fejlesztési területeket. A tevékenység végzése számtalan olyan lehetőséget kínál, amikor természetes környezetben, játékhelyzetben kerül sor matematikai tapasztalatszerzésre. Kiváló színtér ehhez a játék, mesélés, környezet megismerés. A gyermekek matematikai érdeklődésének, kíváncsiságának felkeltésénél és kielégítésénél figyelembe vesszük a mennyiségek iránti érdeklődésüket, érzelmeiket és mindezt játékos formában valósítjuk meg.

Az ismeretszerzés során eljuttatjuk őket az elemi ok-okozati összefüggés felismeréséhez, megtapasztalásához, gondolkodási műveletek elsajátításához. (képi emlékezés, megértés, azonosítás, megkülönböztetés, értékelő képesség) A pozitív viszonyok kialakításával eljuttatjuk a gyermekeket a probléma helyzetek megoldásához. Probléma helyzetek létrehozásával a logikus gondolkodásra készítjük őket és elősegítjük a megalapozást.

Addig tartjuk a gyermekek érdeklődését ébren, míg rá nem jönnek minden variációs lehetőségekre. Ez által fejlődik probléma felismerő és megoldó készségük, képességük, logikus gondolkodásuk. A környezet és a külső világ tevékeny megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába jutnak el a gyermekek. Felismerik a mennyiségi - alaki - nagyságbeli és térvizonyokat, fejlődik a tér - sík és mennyiség fogalmuk.

A matematikai fogalmak fokozatosan beépülnek beszédükbe, és ez által gyarapszik szókincsük. Matematikai ismereteiket egyéni képességeiknek, életkori sajátosságaiknak figyelembe vételével fejlesztjük.

7.7.Munkajellegű tevékenység

A gyermekek ismereteiket, tapasztalataikat a természeti és társadalmi környezetről, tevékenység közben gyakorolhatják, alkalmazhatják. ***Az életre való felkészülés egyik nélkülözhetetlen eszköze, mely célra irányuló tevékenység. A gyermekek számára a munka***

és a játék szorosan összekapcsolódik, játékosan tanulja meg a munka szeretetét. A gyermekek által végzett munka olyan tevékenység, mely hasznosságán túl esztétikai értéket is képvisel.

Az óvodapedagógus feladata:

A különböző típusú munkajellegű tevékenységek szervezése, a szükséges feltételek megteremtése, mely során lehetőségünk nyílik a természeti és társadalmi gyermeki világkép formálására, mely aktív, tevékeny tapasztalatszerzésen alapul, fejlődik a munkavégzéshez szükséges készségük és képességük.

Tanítsa meg a gyermekeket a feladatok elvégzésére. Ismertesse meg a munka eszközeit, használatát, fogását, sorrendjét, az ellenőrzés módját. Teremtse meg az önálló munkavégzés feltételeit, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait. Biztosítsa a rendszeres mindennap elvégzendő munka állandóságát, folyamatosságát.

A tevékenység tartalmi megvalósítása:

Minden munkatípusból minden korcsoportban megteremtjük a munkavégzés lehetőségét: figyelembe véve a csoportra, egyénre jellemző készségeket. A szükséges eszközöket rendszeresen, folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára. Igyekszünk elérni, hogy a családban is törekedjenek arra, hogy rászoktassák gyermeküket a saját személyükkel kapcsolatos teendők elvégzésére, vonják be őket a közös munkavégzésbe.

Önkiszolgáló tevékenység:

Minden munkafajta az önkiszolgáló munkából indul ki, mely komoly feladatot jelent a gyermekek számára, fokozatosan válnak képessé a mindennapi szükségleteik kielégítésére.

Minden korcsoportban fontos a testápolás, a réteges öltözködés, étkezés. Tisztálkodás alkalmával hívjuk fel figyelmüket, hogy takarékoskodjanak a vízzel (vízvédelem).

Naposi munka:

Az önkiszolgáló munkán keresztül juthatnak el a naposi munkáig, mely közösségi megbiztatás, mely figyelem összpontosítást, feladattudatot igényel. Bevezetésére 4 éves kor körül kerülhet sor, figyelembe véve a csoport és a gyermek fejlettségét. A feladatokat fokozatosan bővítjük. A naposok kijelölésének rendjét ismerik a gyermekek, minden gyermekorra kerül, de nem kényszerítjük rá a gyermekekre.

Alkalomszerű munkatevékenység:

Az alkalomszerű munkák olyan folyamatok, melyeket nem rendszeresen, időközönként végeznek a gyermekek, de a gyermeki önállóság kialakulását segíti elő.

- környezet rendjének megóvása, játékjavítás,
- csoportszoba rendezése, díszítése az évszaknak megfelelően,
- segítség egymásnak és a kisebbeknek, nagytakarítás az egyes játéksarkokban,

- ajándékkészítés, ünnepi készülődés a jeles napokra.

Az óvodai élet szeretetteljes részévé válhat:

- sütés (alkalmakra), vitaminsaláták, vitamintálak készítése,

A munkafolyamatok megismerése. A szükséges munkaeszközök helyes használatának gyakorlása. A gyermekek által készített egészséges ételek (vitaminsaláták) szülőkkel való megismertetése. Az egészséges életmód és a táplálkozás kialakításának fontos lehetősége, melyet követhet az óvodai étrendbe való beillesztése is.

Kerti munka

A gyermekek szívesen kapcsolódnak be a növények, élősarkok gondozásába, (öntözés – átültetés - locsolás, növények levelének letörlése) mely a levegő védelmet is szolgálja.

Folyamatosan gyűjtenek magvakat, terméseket. Megjelenik a csoportban a hajtás, csíráztatás, rügyezettetés, palántanevelés, amely elősegíti a növények fejlődésének figyelemmel kísérését, elősegíti feladattudatuk kialakulását. Gondot fordítunk a madarak téli etetésére. (madárvédelem). Megfigyelik a növények fejlődését, mikor milyen munka elvégzése fontos, a növények más-más ápolást igényelnek, s gondozásuk milyen hatással van a növényekre.

Megismertetjük őket a szükséges eszközök balesetmentes használatával. Részt vesznek ősszel a falevelek gereblyezésében, a téli hó seprésben, ezek által felhívjuk a gyermekek figyelmét a környezetvédelemre, (víz, talaj, növényvédelem) fontosságára. Tavasszal veteményes kert készítése annak öntözése gyomlálása, majd együtt elfogyasszuk a megtermelt sárgarépát, karalábét, paradicsomot.

Munkatevékenységek évszakonként:

Ősz:

- termések, falevelek gyűjtése, bekapcsolódás az udvar folyamatos takarításába,
- csoportszoba dekorálása évszakra megfelelően, őszi kerti munkák,
- cserepes virág gondozása, saláták készítése, csoportfa ültetés (növényvédelem).

Tél:

- természetsarok növényeinek gondozása
- madáretetők elhelyezése, folyamatos madáretetés,
- a felvállalt udvarrész téli takarítása, lapátolás, seprés, (só nélkül), (talajvédelem).

Tavasz:

- természetsarok növényeinek gondozása, rügyezettetés, csíráztatás, hajtás,
- tavaszi nagytakarításon való részvétel,
- kerti munka talaj előkészítés, veteményezés, palántázás.

Nyár:

- folyamatos és szükség szerinti munkák végzése
- termékek folyamatos szedése, felhasználása, elfogyasztása,
- növényzet védelme az udvari tartózkodás során (fa, bokor, fű)
- termékek, magvak gyűjtése.

A csoportszobákat az évszaknak megfelelően alakítjuk. (díszítés)

7.8.A tevékenységekben megjelenő tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalataink bővítése, rendszerezése. A tanulás tevékenységekben valósul meg játékos, cselekvéses tanulásformájában.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és heti rend biztosítja a feltételeket. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásainkra, igényekre. A rendszerességek és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek. Az óvodai nevelés a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik meg, az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésében.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire; valamint a tanulás elsődleges célja a gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. A játéktevékenységeket a gyermekek érdeklődésének, kíváncsiságának figyelembevételével szervezzük, melyek közben kielégítjük tanulási vágyaikat, elmélyítjük ismereteiket. Arra törekszünk, hogy az óvodában megszerzett tanulási tapasztalatok pozitívan befolyásolják a későbbi iskolai tanuláshoz való viszonyukat is.

A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban. Természetesen minden gyermek esetében képességeiknek megfelelő feladatokról van szó. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni bánásmódra, és a differenciált fejlesztésre. A sikerélmények erősítik a gyermekek önbizalmát, és bátorságot adnak az újabb nehezebb feladatok megoldásához. Az óvoda-iskola átmenet könnyítésének útja a differenciálás, amely magában foglalja a másság jelenlétét, sajátosságainak elfogadását.

Célja:

A gyermekek ismereteinek tapasztalati megalapozása. A környezet felfedezésére, megfigyelésére való nevelés. Egyre pontosabb, valóság-hű észlelés, figyelemösszpontosításra való képesség. Problémamegoldó és kreatív gondolkodásra való nevelés. A gyermekek találják

meg érdekes, ösztönző körülmények között a számukra legmegfelelőbb tevékenységi, tanulási helyzeteket, a felnőtt hozzáigazodó, megértő, elfogadó támogatásával.

Jelentősége a személyiség kibontakoztatásában:

Folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenység, melynek során a gyermekek átéli a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömét. Tevékenységbe ágyazottan fejleszti a megfigyelést, emlékezetbe vésést és felidézést, a képszerű, szemléletes gondolkodást, kreativitást, önállóságot. Célja az óvodás gyermekek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata:

Arra törekszünk, hogy a tanulási folyamat a bizalomra, megértésre épülő óvónő – gyermek kapcsolat legyen, amelyben a gyermek minél természetesebben, szorongás nélkül és érdeklődéssel fejt ki véleményét. A gyermek azokat a tevékenységeket ismétli, amit szívesen tesz, számára fontos, eredményt hoz, amiért dicséretet kap és mely során, barátokat szerez.

Az óvodában a gyermekek spontán megismerési vágyukra, érzelmi beállítottságukra, önkéntelen figyelmükre támaszkodva szereznek tapasztalatokat és ismereteket. Motiválja a gyermeket a tanulásban a kíváncsiság és az óvónőhöz fűződő érzelmi kapcsolata. Ez érvényesüljön a tanulás egész folyamatában. Játékos feladatokkal fokozni a gyerekek érdeklődését, kitartását, fejleszteni gondolkodásukat. A tanulás élményszerűségét szerepjátékkal, mozgásos értelemfejlesztő játékokkal, nyelvi játékokkal, gátlást oldó eljárásokkal, kommunikációs- és versenyjátékok szervezésével fokozzuk.

Módszertani alapelvek

Fontosnak tartjuk a gyermekek élményeinek meghallgatását, kérdezési kedvének fenntartását. Felmérjük helyi adottságainkat, hogy milyen tájékozódási területek vannak a közelben. Kihasználjuk a falusi környezet adta lehetőségeket. Többnyire kötetlen, *kezdeményezett tevékenységeket* tervezünk. Kialakulnak *az iskolai beilleszkedéshez szükséges tulajdonságok*, Pozitív én kép, önállóság, szándékos figyelem, kitartás, önfegyelem, feladattartás, szabálytudat kommunikáció, türelem.

Alkalmazott módszerek: megtapasztaltatás, érzékeltetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, beszélgetés, elbeszélés, didaktikus játék, gyakorlás ellenőrzés, ismétlés, értékelés, mérés.

A tanulást nem szűkítjük le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, általunk kezdeményezett - sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó - tevékenységekben valósítjuk meg. Tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes

tapasztalataira, ismereteire.

Feladataink

A gyermekek személyiségét az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembevételével, interaktív tanulási –tanítási módszerek dominanciájával fejlesztjük, bontakoztatjuk ki.

Tevékenységekbe ágyazottan alakítjuk az értelmi és szociális képességeket, készségeket, bővítjük ismereteiket. Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységeket kínálunk fel. Párhuzamos, differenciált tevékenységek szervezésével megteremtjük a feltételeket a gyermekek felfedezéseinek, kreativitásának kibontakozásához.

Teret nyitunk a gyermeki önállóság, elmélyülés, érdeklődés előtt.

Személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a tanulási folyamatot, a gyermeki személyiség kibontakozását. Közvetetten támogatjuk az iskolai beilleszkedést, a tanulási készségek, képességek differenciált fejlesztésével. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez esetenként speciális szakemberek segítségét kérjük. Beszélő környezettel ösztönözzük a gyermekeket a folyamatos, összefüggő tiszta beszédre, a kommunikációs jelzések felismerésére, használatára.

A tanulás lehetséges formái

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás
- spontán játékos tapasztalatszerzés, cselekvéses tanulás
- gyermek kérdéseire, válaszokra épülő ismeretszerzés, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, gyakorlati problémamegoldás

A tevékenység tartalmi megvalósítása:

Biztosítjuk az élmények játékos feldolgozásának lehetőségét. A gyermekek egyik lényeges elindítója az utánzási vágya, lehetőséget biztosítunk az élménynyújtásra. A pedagógus személyisége meghatározója a csoportban kialakult légkörnek. Szükséges, hogy jól ismerjük a csoportot alkotó gyermekek tudását, tanulási képességeit, mindazokat a tényeket, körülményeket, amelyek segíthetik vagy gátolhatják egyéni fejlődésüket. Szükség van empátiánkra, türelmünkre, játékoságunkra, mellyel biztosíthatjuk a gyermeki önkibontakozást, cselekvési lehetőségeket, az aktív, érdeklődő, motivált állapotot.

A nyugodt légkör feltétele a csoportban élő szokásrendszer, amit mi alakítunk ki az együttműködés érdekében. Ilyen légkörben elképzelhető egymás türelmes segítése. Megtanulnak örülni egymás sikereinek, örülnek a dicsőretnak. Kialakul alkalmazkodó képességük, türelmük, önbizalmuk. Az aktív tevékenységhez szükséges a megfelelő hely, idő, eszköz, cselekvési lehetőség biztosítása.

Kétféle szervezeti formát alkalmazunk: **kötött** és **kötetlen** formában szervezzük meg az ismeretek átadását. A módszertani szabadság lehetővé teszi, hogy pedagógusaink maguk döntsék el, hogy melyik szervezeti formát választják. Mindig érvényesítjük a nevelői céltudatosságot, tervszerűséget, pedagógiai önállóságot.

Kötetlen foglalkozás:

A szervezett tanulás keretében a gyermekek meghatározott módon ismerkednek a valósággal.

Foglalkozások közül mindegyik csoportban kötetlen a mese-vers, kötelező a testnevelés.

A kötetlen foglalkozáson az óvónői kezdeményezés hatására felébresztjük érdeklődésüket.

A kezdeményezés módját minden óvónő szabadon választja meg. Ott kezdeményezünk, ahol már nem játszanak elmélyülten. Fontos, hogy megfelelő szituációt válasszunk, és ne zavarjuk a gyermekek játékát. Tetszőlegesen kapcsolódhatnak be, és nem erőltetjük őket. Többször is kezdeményezzük a foglalkozást ugyanazzal az anyaggal, de más módon. Így minél nagyobb létszámban és többféleképpen ismerkedhetnek ugyanazzal a témával. Kezdeményezhetünk délelőtt, délután, amikor ezt a nevelési szituáció lehetővé teszi. A foglalkozások helyének megválasztása is történhet kötetlenül. Elhelyezkedésük attól függ, hogy milyen jellegű foglalkozásról van szó. Ez nem jelent szervezetlenséget, néhány perces irányított megismerésben vesznek részt a gyerekek.

Kötött foglalkozás:

Időtartama és felépítése is eltér a kötetlen foglalkozástól. Minden gyermek részvételével folyik az ismeretszerzés. Ez azonban nem jelent merev kötöttséget. Ugyanolyan vidámak, oldottak, játékosak, mint más tevékenységek. Fontos, hogy tudják a gyerekek, hogy a kötelező foglalkozáson más magatartást kell tanúsítaniuk.

8. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

Játék: Képesek önállóan megtervezni játékukat, megválasztani az ahhoz szükséges társakat, eszközöket, anyagokat. Változatos játékformákat játszanak. Bátran, örömmel vesznek részt az óvodapedagógus által kezdeményezett, irányított játékokban.

Építéssel, konstruálással egyre igényesebb alkotásokat hoznak létre önállóan és társakkal. Képesek különböző anyagok és eszközök kombinált alkalmazására. Közös alkotásaikat hosszú időn keresztül őrzik, bővítik, átalakítják.

Játék közbeni konfliktusaikat többnyire képesek maguk rendezni. Szükség esetén segítséget kérnek az óvónőtől. Szívesen dramatizálnak és báboznak. A témát, a szükséges eszközöket, kellékeket, bábokat önmaguk választják ki. Örömmel játszanak mozgásos és értelmi

képességeket fejlesztő szabályjátékokat. Képesek bonyolult szabályok elsajátítására és játék közbeni betartására.

Szívesen vállalják a versenyhelyzeteket, képesek a kudarc elviselésére, a siker kulturált lereagálására. Játékukat végig kíséri a beszédkedv, közlésvágy, s párbeszédes helyzetekben képesek az önérvényesítésre, konfliktuskezelésre.

Együttműködést elősegítő nyelvi fordulatokat, kifejezéseket, udvariassági formákat használnak. (megszólítás, megnevezés, felszólítás, kérés, megköszönés, stb.)

Ismernek térrendezéssel kapcsolatos kifejezéseket, irányokat, megneveznek helyiségeket, intézményeket, foglalkozásokat

Verselés – mesélés: Életkori sajátosságainak megfelelően meg tanul tájékozódni, eligazodni szűkebb természeti és társadalmi környezetében. *Önálló véleményalkotási, döntési képesség kialakulása.* Érzelmileg kötődik az őt körülvevő környezet iránt. Ismeri a falusi élet szokásait, a paraszti munkák menetét. Különbséget tud tenni az évszakok között. Felfedezi és megismeri az egyszerűbb ok – okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat, térbeli kiterjedéseket, irányokat. Összehasonlít mennyiség, nagyság, forma, szín szerint. Ismeri a közlekedés alapvető szabályait. Meg tanulja értékelni, védeni a környezetet azok elemeit, talaj, víz, levegő, élővilág, település. Jól fejlődnek az iskolai tanuláshoz értelmi képességeik. A gyermekek szívesen mesélnek, mondják el élményeiket. Beszédük egyre érthetőbb, kifejezőbb alakilag megformált. Vállalkoznak önálló vers és mesemondásra. A gyermekek várják és kérik a mesét. Szívesen mondogatnak verseket, mondókákat. Örömmel mesélnek, báboznak, dramatizálnak. Használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket. (mesefordulatok). Végig tudják a mesét hallgatni, beszédfigyeljük kialakult. Igénylik a mesekönyvek használatát, örömmel nézegetik.

Ének – zene énekes játék, gyermektánc: A gyermekek felismerik és megkülönböztetik a környezetükben hallható hangokat.

- ❖ Felfedezik a zene szépségét, harmóniáját, igénylik a szép, tiszta éneklést.
- ❖ Önállóan és örömmel kezdeményeznek dalokat, mondókákat, játszanak dalos játékokat.
- ❖ Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést és a ritmust egymástól.
- ❖ Ismerik, és megfelelően alkalmazzák a zenei alapfogalmakat.
- ❖ A zenei hangszereket felismerik, és örömmel használják.
- ❖ A néptánc néhány elemét tudják alkalmazni, tetszés szerint építkeznek belőle.
- ❖ A táncban használt szófordulatok beépülnek szókincsükbe.

Rajzolás, festés mintázás, kézi munka: A rajzolás, mintázás, a kézimunka kedvelt tevékenységgé válik számukra, melyek segítségével egyéni módon jelenítik meg gondolataikat, élményeiket, elképzelésüket. Örülnek saját, és közösen elkészített alkotásaiknak, óvják és védik

azokat. Alakul esztétikai érzékük, képesek a szép meglátására, a természetben és a tárgyi környezetben. Ismerik és használják az ábrázolás anyagait, eszközeit. Elfogadják mások véleményét. Megbeszélnek saját és egymás munkáját.

- ❖ Önállóan alkalmazzák a megismert technikákat. Örömmel, saját kezdeményezésükre ábrázolnak. Gazdagszik forma – és színeképzetük, díszítő érzékük.
- ❖ Ismerik a gyermekek a vizuális tevékenységekhez szükséges anyagok, eszközök tulajdonságait, az ezekkel való bánásmód technikai eljárásait (rajzolás, gyurmázás, kézimunka).
- ❖ Tudnak önállóan emlékezet és elképzelés alapján témákat megoldani, mondanivalójukat vizuálisan kifejezni.
- ❖ Megalapozódik esztétikai elemző és értékelő képességük.
- ❖ Kialakul bennük a vágy az esztétikai tartalmú élmények és tevékenységek iránt. (szeretik a „szépet”).

Mozgás: Igénylik és szeretik a mozgást. Otthonosan mozognak, tájékozódnak környezetükben. Mozgásukat képesek irányítani. Kialakul nagymozgása, finommotorika, egyensúlyérzékelése, össze – rendezett mozgása. Képesek szabályokat állítani és betartani. Megerősödik figyelmük, önfegyelmük. Örömmel végzik a gyakorlatokat, szívesen játsszák a mozgásos játékokat. Mozgásuk rendezettebbé, harmonikusabbá válik. Szívesen tartózkodnak a szabadban. Ismerik, értik, használják a mozgás során alkalmazott szakszavakat. Megfelelően tájékozódnak térben, időben, alkalmazkodnak a különféle helyzetekhez. Bátrabbá, fegyelmezettebbé válnak, erősödik kintartásuk, egymás iránti segítőkészségük.

Külső világ tevékeny megismerése: Képesek összehasonlításokat, megállapításokat végezni, tárgyakat tulajdonságaik szerint szétválogatni, sorba rendezni. A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 20-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint. Megkülönböztetik a balra, jobbra irányokat, értik a helyeket, a helyeket kifejező névutókat.

Munkajellegű tevékenységek: Önállóan, szívesen végzik a rájuk bízott önként vállalt feladatokat, érzik munkájuk hasznosságát. Megerősödik a gyermekekben a játék és a munka eltérő jellegzetessége. Kialakul a munka iránti tiszteletük, megbecsülésük. Figyelnek saját személyük rendezettségére, környezetük rendjére, s ez által kialakul igényességük. Megtanulják az egyszerű szerszámok célszerű, balesetmentes használatát, ismereteket szereznek munkafolyamatokról, környezetükben lévő növények (állatok) ápolásáról, gondozásáról.

- Munkavégzés során a cselekvések szokássá rögzüljenek, kitartókká, türelmesekké, segítőkészekké váljanak.
- A társas kapcsolatok alakulásához hozzájárul a közösen végzett munka, közös siker, öröm, egymás segítése (átélési képesség).
- Kialakul bennük a környezet szeretete és megóvása (védelme) iránti igény.

9. Gyermekvédelmi feladatok

Gyermekvédelmi feladataink:

A gyermekvédelem minden pedagógus feladata, de ezen belül vannak speciális gyermekvédelmi feladatok. *A speciális feladatok ellátása óvodánkban a gyermekvédelmi megbízott feladata jelen esetben az igazgató.*

Feladatai:

Kapcsolattartás: *szülőkkel, óvodapedagógusokkal a segítő intézményekkel (Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Pedagógiai Szakszolgálat, egyházak, non profit szervezetek, védőnő a Polgármesteri Hivatal szociális csoportja).*

Tájékoztatás és információközvetítés: *Az igazgatóval, szülőkkel (A helyzettől függő segítségre tesz javaslatot) saját kolléganőivel.*

Hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a jegyző megállapította. - Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője önkéntes nyilatkozata szerint legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen, és az óvodás, akit tartós nevelésbe vettek.

A jelzőrendszer működtetése:

A **hátrányos helyzet** és a **veszélyeztetettség** felmérése, feltérképezése. **Veszélyeztetettség esetén** a Gyermekjóléti Szolgálat **azonnali** értesítése. Először gondozásba veszik a gyermeket, a szülőnek önkéntes alapon együtt kell működnie az egyéni gondozási terv megvalósításában. Amennyiben védelembe vételre kerül sor, a szülőnek kötelező együttműködni az egyéni gondozási terv megvalósításában.

- *Az ingyenes étkeztetés miatt napra készen vezetjük a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekekről szóló kimutatást. Részt veszünk a jelzőrendszeri értekezleten, esetkonferencián, ahol a település szakemberei vesznek részt. Igazolatlan hiányzás miatt jelzéssel élünk a jegyző felé. Esetmegbeszélés szervezése és vezetése intézményen belül.*

Feladataink: A veszélyeztetett, a hátrányos, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek felmérése a csoportok óvodapedagógusaival közösen. Az eredmény alapján nyilvántartás készítése, folyamatos, napra kész vezetése.

Nehéz helyzetbe került gyermekekhez a szakemberek megkeresése, a speciális gondozás segítése, jelzés a megfelelő szervezet felé. Családlátogatások a gyermek és a család alaposabb megismerése érdekében.

Kapcsolattartás, együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal és szükségszerűen más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal (Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Központ, Védőnői Szolgálat, iskola stb.) Esetmegbeszélések a csoportvezető óvónókkal és a társadalmi szervezetekkel. Gyermekbántalmazás védelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén jelzés a megfelelő szervezet felé. Nevelési segítség, tanácsadás a szülők részére. Javaslattétel a védő-óvó intézkedések megtételére. A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változásának, az önkormányzat helyi rendeleteinek figyelemmel kísérése.

Kiemelt feladat a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beintegrálásával kapcsolatos teendők irányítása, ellátása.

A gyermekvédelmi munkával kapcsolatos dokumentáció:

Veszélyeztetett, hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről nyilvántartás vezetése. Családlátogatásokról feljegyzések készítése. Nyilatkozatok begyűjtése a HHH gyermekek szüleitől. GYVK- ban részesülő gyermekek nyilvántartása.

A családdal, a pedagógusokkal, és a gyermekvédelemben dolgozó társszervekkel együttműködve igyekszünk csökkenteni a gyermekekre ható ártalmakat. Arra törekszünk, hogy megvédjük őket a testi - lelki - erkölcsi károsodástól, és ellensúlyozni próbáljuk a veszélyeztető hatásokat

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével

9.1.Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Az alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek esetében érvényesek, így a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek

megvalósítására törekszünk, maximálisan figyelembe véve sérülés specifikusságukat. A sajátos nevelési igény szerinti humánerőforrás megléte, befogadó és támogató légkör, a megfelelő környezet kialakítása és a szükséges tárgyi feltételek, segédeszközök megléte alapfeltétele az inkluzív integrált nevelésnek.

Legfőbb értékeink között megfogalmaztuk a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének elősegítését, az egyéni bánásmód jelentőségét. Ebből következően is feltétlenül hangsúlyt kell fektetnünk az integrált nevelésre. Az integrált nevelésen közös tevékenységet értünk ép és sérült gyermekek között. Az SNI gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A sérülés fokától függően természetesen orvosi, pszichológiai szakvélemény is szükséges, mely az integrációra való alkalmasságot bizonyítja.

Nagy odafigyelést igényelnek a sajátos nevelési igényű gyermekek, akik számára a fejlődés lehetőségét integráltan próbáljuk biztosítani, a törvény által kötelezően előírt gyógypedagógus szakember irányításával. A 2/2005. (III.1.) OM rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiben megfogalmazottak szerint próbáljuk nevelőmunkánkat tervezni.

Az integrált nevelés számunkra egészen pontosan azt jelenti, hogy óvodánk minden gyermek számára megfelelő legyen! A hangsúly a minden gyermek van!- minden gyermek, akár sérült, akár átlagos, akár tehetséges! Hiszen minden gyermek egy-egy személyiség, ebből adódóan másként igényli a vele való bánásmódot.

A differenciált bánásmód magába foglalja az integrációt, mint gyakorlatot, hiszen a „mindenki más” elvben tényleg belefér a minden gyerek különbözősége, mássága.

Az integrált nevelés az óvodapedagógusok részéről magas szintű felkészültséget igényel.

A sérült gyermekek nevelési lehetőségeit éppúgy ismernie kell, mint esetenként a tehetséggondozás lehetséges módjait. *Ehhez nélkülözhetetlen mindaz, amit pedagógusképünkben megfogalmaztuk.*

A nevelőmunkában az eredményességre törekszünk, ami alatt azt értjük, hogy minden gyermek saját magához képest fejlődjön.

Kitartó, következetes pedagógiai, pszichológiai tevékenységgel szeretnénk eljuttatni a gyermekeket egy adott fejlettségi szintről egy magasabb fejlettségi szintre, személyiségük sokoldalúságát figyelembe véve!

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként próbáljuk eljuttatni a gyermekeket testileg, lelkileg, szociálisan az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintre.

9.2.Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

A sajátos nevelési igényű gyermekeket az óvodában, a fejlesztés ne terhelje túl, minden tevékenységbe cselekvően, aktívan, érdeklődéssel, önállóságának megfelelően vehessen, vegyen részt.

Folyamatosan készítjük fel az óvodai életre- a szülő bevonásával- s az esetleges akadályok, nehézség leküzdésére. Elfogadó környezetet biztosítunk, az érintett szülőkkel való megerősítésükre irányuló kapcsolat, a csoportba járó gyermekek szüleinek elégséges tájékoztatása komplex feladattá tétele.

A szakemberekkel való folyamatosan konzultáció alapján fejlesztésük a számukra legmegfelelőbb területeken, leghatékonyabban, differenciálással való megvalósítása, amelyek az óvodapedagógusok kompetenciájába tartoznak.

- A gyermek állapotából fakadó szükséglet meghatározás
 - a fejlesztés szervezeti kerete,
 - az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert (pl. autisták esetén képkártyás rendszerrel való tájékozódás)
 - Lehetőség szerint gyógypedagógiai, vagy pedagógiai asszisztens biztosítása azokba a csoportokba, ahová SNI gyerekek járnak.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás

A szakértői bizottság szakvéleményében foglaltakat vesszük alapul. A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztéséhez.

Figyelünk arra, hogy:

- ❖ a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, támogató, a fejlődést megerősítő környezet segíti leginkább;
- ❖ a gyermek iránti elvárásokat sérülésének jellege, súlyosságának mértéke alapján kell meghatározni;

A habilitáció, rehabilitációs egyéni és/vagy kiscsoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia, éppúgy, mint az egyéni speciális fejlesztési terv készítése, egyéni haladási napló vezetése.

1. Általános elvek

1.1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében

Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

1.2. Az Irányelv célja

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

1.3. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység (a továbbiakban: rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység) olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

1.4. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó pedagógiai-gyógypedagógiai- orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd-fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

1.5. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.
- d) A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes sajátos nevelési igény típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmozottan fogyatékos gyermek, gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lenni.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

1.6. A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- a) A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- b) az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- c) az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- d) a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- e) annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- f) rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- g) az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

1.7. A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda:

- a) pedagógiai programjának kiegészítéseként és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- b) külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- c) a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

- a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

c) A gyermek fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

2. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

2.1. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszerv rendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukációs fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgásrendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés:

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A

mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdéseinek megoldásában.

Játéktevékenység:

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés:

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés:

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérezkelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése. Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd- vagy értelmi fogyatékoság – is nehezíti a fejlesztés lehetőségét. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

2.2. A látási fogyatékos (látássérült) gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (0–33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek: vakok, aliglátók és gyengénlátók. A speciális, gyermekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóros tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

a) Az óvodai nevelésben részesülő vak gyermekeknél (vízus: 0) is kiemelt szerepet kap a játék, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére. Mozgásnevelésükben kiemelten fontos a testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése. A vak gyermekek fejlesztésében hangsúlyos a zenei nevelés, mely egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást.

Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása a cél. A környezetük valóság-hű megismerése széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötötten valósítható meg. Az eszközök kiválasztásánál – színek helyett – elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása. A környezet kialakításakor tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerinti állandó rendje javasolt. A számélmények kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai tevékenységek során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása a Braille-írás-, -olvasásrendszer megtanulását készíti elő.

b) Az aliglátó gyermekek (vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) adottságaik szerint vagy a tapintó-halló vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.

A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó gyermekek (pl. fényérzékelők, színeket felismerők) nevelési programja a tapintó-halló életmódra felkészítést célozza [2.2. a) pont], de nem hanyagolható el látásteljesítményük megőrzése, intenzív fejlesztése sem.

Az aliglátó gyermekek közül a látásukat praktikusán jól használók számára olyan fejlesztő programot kell biztosítani, mely a látó-halló (tapintó) életmódra felkészítést tűzi ki célul.

A fejlesztés fő területei ez esetben megegyeznek a gyengénlátó gyermekek nevelésének elveivel [2.2. c) pont].

c) A gyengén látó gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják

azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analizátor kompenzatív működésének is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodában:

A gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése. Területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

d) A halmozottan fogyatékos látássérült gyermekek esetében a látás hiányán vagy különböző mértékű csökkenésén kívül még más, testi, érzékszervi vagy értelmi sérülés is nehezíti a fejlesztés lehetőségét, amely döntően a látássérültek pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival történik. Az eredményességet a döntően egyéni vagy kiscsoportos szervezés biztosítja. Ez gyógypedagógiai óvodai ellátásban valósulhat meg. Abban az esetben, amikor az enyhébb látási sérülésekhez enyhébb fogyatékoságok csatlakoznak, akkor az integrált óvodai nevelés is lehet eredményes.

2.3. A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében

módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A megfelelő otológiai, pedoaudiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás és a hallásjavító műtétek mellett (cochlea implantáció), a speciális pedagógiai segítség eredményeként a gyermek óvodás életkorára elérhető, hogy a súlyos fokban hallássérült (siket) kisgyermek érzékeli a hangot. Képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére. A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megindul a passzív és aktív szókinccs fejlődése, elhangzanak az első szavak. Mindez a szülők folyamatos közreműködését és együttműködését is igényli.

Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a súlyosan hallássérült szülők gyermekeire, akik nagy része használja a jelnyelvet vagy annak elemeit, mint kifejezőeszközt.

Bár a hallássérült szülő hallássérült gyermekére az adott intézmény pedagógiai programjában előírt kommunikációs forma (beszéd, gesztus) vonatkozik, kívánatos, hogy a (gyógy) pedagógus oly mértékben legyen jártas a jelnyelv használatában, hogy azt szükség esetén fel tudja használni a gyermekekkel való kommunikációban és a hallássérült szülőkkel való érintkezésben.

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermekek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

a) A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek (a beszédterületben mért hallásvesztés 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia-prevenció.

Az óvodai nevelés során arra kell törekedni, hogy a súlyos fokban hallássérült kisgyermek hangmegnyilvánulásával, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzen a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni. Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó feladat a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókincset, szájról olvasási készséget. Törekedni kell a beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.

A nyelvi kommunikáció megalapozása érdekében kívánatos, hogy értsék, ismerjék fel hány szó, rövid mondat grafikus képét, hozzájuk intézett leggyakoribb kérdéseket, közléseket.

b) A nagyothalló – gyermekeknél a beszédterületben mért hallásvesztés 30–45 dB közötti, közepsúlyos esetben 45–65 dB közötti, súlyos esetben 65–90 dB közötti hallásvesztést mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

c) A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai habilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport). Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

d) A halmozottan fogyatékos hallássérült óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

2.4. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha a gyermek nevelése vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett valósítható meg megfelelően.

2.5. A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermek

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek sérülése általában már az óvodáskort megelőzően, közvetlenül szülés után vagy kora gyermekkorban felismerhető. A jól szervezett és hatékony korai fejlesztés jelentősen segítheti az óvodai beilleszkedést és az óvodaérettség elérését.

Óvodába lépéskor jellemző a bizonytalan nagymozgás, ügyetlen manipuláció, előfordulhatnak sztereotip mozgások. Szobatisztaság kialakulatlan, beszédértés gyenge, sok esetben a kommunikáció súlyosan akadályozott. Sérült a figyelem, a motiváció, az emlékezet és a kitartás.

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében a kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés kellő időt, alkalmat kell, hogy biztosítson:

- a) az alapmozgások, manipuláció kialakítására, fejlesztésére,
- b) a minimális kontaktus, kooperációs készség, valamint a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a gyermek egyéni szükségleteinek megfelelően a szóbeli kommunikációt kiegészítő, illetve helyettesítő módszerek, eszközök alkalmazásával történő fejlesztésére,
- c) a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére,
- d) a szobatisztaság, az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására,
- e) az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

A fejlesztés során a csoportos foglalkozásokon törekedni kell a megfelelő motiváció fenntartására, a csoportban az egymáshoz való közeledésre, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztésére.

2.6. Beszédfogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszédfogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszédfogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszédfogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség). A beszéd-szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd-szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon,

cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolat kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkal való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

2.7. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésett fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként a nem beszélő, vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált – vizuálisan segített – kommunikációs eszköztárral. A gyermek a szociális interakció csecsemőkori fejlődési szintjének megfelelő egyes képességeket segítségével használhat, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függően rendelkezhet.

A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülővel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő – különösen a természetes élethelyzetek – használandóak a fejlesztésre. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

2.8. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a

sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

9.3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása intézményünkben

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység: magatartászavar, figyelemzavar, hiperaktivitás, agresszivitás, szorongás, visszahúzó magatartás egyre nagyobb számban fordul elő a gyermekek között, és beilleszkedési zavarokhoz, ill. kommunikációs nehézségekhez vezet.

A viselkedészavarok többféle tünetet mutatnak, amelyek fokozatosan erősödhetnek. Ezek a tünetek megakadályozzák a gyermek optimális fejlődését, a kudarcok pedig másodlagos tüneteket okozhatnak. Ezért rendkívül fontos a minél korábbi felismerés.

9.4. Tehetséggondozás:

Az óvodás gyerekeknél tehetségigéretről, tehetségre irányuló hajlamról beszélhetünk. A gyerekek adottságai a megfelelő környezeti hatások (család, óvoda, iskola, társak) által fejlődnek képességgé, esetleg tehetséggé. Óvodánk kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel segíti, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei.

Korán megmutatkoznak a művészi és pszicho-motoros képességek (testi ügyesség, kézügyesség), zenei képességek (hallás, ritmusérzék), rajzkészség.

A rajzkészségnél fontos figyelni azt, hogy mit ábrázol, mennyire lép túl a megszokott sémákon a rajz, a színek formák alkalmazása milyen, s hogy mennyire érzelme gazdag, kifejező az ábrázolás. Óvodáskorban megmutatkoznak a kiemelkedő szociális, esetleg vezető képességek is (pl. empátia, szervező képesség, döntéshozói képesség)

Tehetséges gyermek felismerése

A viselkedéssjegyek megfigyelésével tetten érhető a tehetség:

Pozitív viselkedésjellemzők:

- gyorsan tanul, elvont dolgok iránt érdeklődik, kreatív, elmélyült, érdeklődő, kritikus
- negatív viselkedésjellemzők: erős kritikai érzékű, energikus, megszállott, néha nehezen találja meg a hangot társaival, egyenlőtlen fejlődés jellemzi

Sok kiváló képességű gyermek harmonikusan fejlődik, de gyakori, hogy a kiváló képességű gyermek egyéb területeken – pszicho-motoros, érzelmi-szociális téren – lemaradást mutat. Célszerű a számára olyan feladatokat adni, ahol finomodhat a mozgása, javulhat egyensúlyérzéke. Érzelmi-szociális lemaradás: pl. nehezen alkalmazkodik társaihoz.

A tehetséges gyermek jellemzői:

- átlag feletti általános képességek (pl. jó memória, fejlett anyanyelvi képesség stb.)
- átlagot meghaladó speciális képességek (nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális - téri, testi-mozgásos, szociális)
- kreativitás (pl. eredetiség, rugalmasság, probléma iránti érzékenység)
- feladat iránti elkötelezettség (pl. érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás), azaz a hajtóerő, motiváció

Tehetséges az a gyermek, aki a kiváló adottságai alapján magas szintű teljesítményre képes valamilyen tevékenységterületen. Az óvodai tehetséggondozás első lépése, a tehetség azonosítása, felismerése. Az óvodai tehetséggondozásban a legfontosabb feladat az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalásokra lehetőség biztosítása, a gyermek egész személyiségének harmonikus kibontása

Az óvodai tehetségfejlesztés célja:

- fejlesszük a tehetséges gyermek erős oldalát, differenciált feladatokkal, játékokkal, mélyítsük el tudását
- erősítsük a gyermek esetlegesen gyenge területeit, amelyek megnehezítik vagy megakadályozzák a tehetség fejlődését.

- pihenés, relaxáció lehetőségének megteremtése A tehetséges gyermek is gyermek, akinek fontos a kikapcsolódás, játék, sport, pihenés.

A tehetséggondozás útjai: differenciálás.

A pedagógus a tehetség kibontakozását segítő tulajdonságai:

- türelem, rugalmas gondolkodás, kreativitás, önbizalom, következetesség, empátia
- humorérzék, a gyermek iránti tisztelet, érezze kihívásnak a feladatot, amit egy tehetséges gyermek fejlesztése jelent

10. Óvodánk dokumentációs rendszere

Az óvoda kiegyensúlyozott és kiszámítható működési rendjének biztosításához egyrészt a működést szabályozó jogi (törvényekre, kormány/miniszteri rendeletekre, fenntartói szabályozókra, intézkedésekre épülő belső szabályozó), másrészt a tartalmi munkához keretet adó pedagógiai (pedagógiai program, éves pedagógiai munkaterv, nevelési/fejlesztési terv, a gyermeki fejlődés nyomon követése) dokumentumokkal rendelkezünk, amelyek az intézmény minőségügyi dokumentum rendszerének elemei is egyben.

Óvodánk írásos dokumentumai

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Az óvoda Helyi Pedagógiai Programja
- Az igazgató éves pedagógiai munkaterve
- Az óvodák éves munkaterve
- Az intézmény önértékelési programja
- Szakmai munkaközösségek terve
- Nevelőtestületi értekezletek, feladat megbeszélések jegyzőkönyvei
- Gyermekvédelmi munka dokumentálása
- Továbbképzési program – Beiskolázási terv
- Szervezeti és Működési Szabályzat – Munkaköri leírások
- Gyakornoki Szabályzat
- Tűzvédelmi, munkavédelmi dokumentáció
- Év értékelése a fenntartó felé –igazgatói
- Fejlesztőmunka írásos anyaga
- Továbbképzési tervek, megvalósítás

Gyermekcsoportban végzett munka dokumentációi:

- Éves terv készítése – időkeret: évente

- Gondozási feladatok tervezése - időkeret: fél évre
- Tematikus terv hetente
- Óvodai külön foglalkozások munkatervei, értékelése
- Csoportnapló vezetése: megjegyzések, tapasztalatok – folyamatos
- Gyermek fejlődésével kapcsolatos tapasztalatok dokumentálása – időkeret: félévente
- Szülővel való kapcsolattartás dokumentálása – időkeret: alkalmanként

A gyermekek fejlettségállapotának mérése

Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai. Minden gyermek részére helyzetelemző, tényfeltáró feljegyzések, fejlesztési feladatok megjelölése. A (2, 5) 3-7 (8) éves gyermekekkel kapcsolatos családi körülmények, fejlettségi szint rögzítése írásban.

- Információs lap – anamnézis felvétele
- Felvételi-és mulasztási napló - pontos adatkezelés, naprakész nyilvántartás

A gyermekkel kapcsolatos dokumentációt, csoportnaplót az óvoda megőrzi a gyermek személyiségi jogainak védelme érdekében. A feljegyzéseket az intézmény nem adhatja át, nem hozhatja nyilvánosságra, nem közölhet belőle részleteket.

Ellenőrzés

Ellenőrizhet az a személy, akit az Ellenőrzési Szabályzat erre feljogosít:

Óvodapedagógus: saját munkájának, a dajka munkájának értékelése, a csoport fejlődésének ellenőrzése, értékelése.

Igazgató: óvoda pedagógusait és valamennyi alkalmazottat

BECS csoport vezetője: a programban és az éves tervben megfogalmazottak alapján

Az óvoda igazgatója az óvónői feljegyzések alapján és az egyéni tapasztalatok figyelembevételével elkészíti az óvoda minden területére kiterjedő értékelését, és azt beszámoló formájában tanév végén a fenntartóhoz benyújtja. Az ellenőrzés, értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei:

- Dokumentumok ellenőrzése, értékelése
- Nevelőmunka ellenőrzése a hatékonyság növelése érdekében
- Nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése, elemzése, értékelése
- A helyi Pedagógiai Program megvalósulásának ellenőrzése

Az óvoda pedagógiai munkájáért az igazgató a felelős, az ellenőrzés és értékelés elsősorban az ő feladata. Fontos az objektív értékelés. A gyakorlati munka elemzése során tiszteletben kell

tartani az önálló munkát, figyelembe kell venni a módszertani szabadságot. A jól végzett munkát pozitív megerősítéssel támogatjuk.

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése két szinten történik:

- Gyermekek fejlettségének értékelés
- Óvónői gyakorlati munka

A gyermekcsoport fejlettségének értékelése, egyéni megfigyelések, írásos dokumentumok áttekintése után, közös konzultációval történik. A fejlettségi mutatók ismeretében a gyakorlati munka megfigyelése egészíti ki az óvónői, pedagógiai gyakorlat ellenőrzését és értékelését. Az ellenőrzés, értékelés serkenti az óvónő szakmai megújulásra való törekvését, visszajelzés, kontrollálja a szakmai szintet. Az ellenőrzés minden tanévben ütemezés szerint történik, amelyet óvoda tanévre szóló pedagógiai működési terve tartalmaz. Év végén összegző értékelés készül.

11. IKT eszközök óvodai alkalmazása

Az elmúlt években, évtizedekben az informatikai, video, kép, hang technikai fejlődés lehetővé tette, hogy óvodapedagógusként egyre gyakrabban alkalmazzuk ezeket a technikákat, eszközöket.

A felhasználás módjai:

- A tervezés folyamán, a gyermeki igényeknek megfelelően szinte mindennapos a CD lejátszó használata. Zenehallgatásra, tornázáshoz, gyermektánchoz.
- Minden téma produktumát, illetve a felmerülő fontosabb tevékenységeket fotódokumentációval támasztunk alá.
- A tematika kiegészítéseként tartalomban hozzá illő, gyerek korosztálynak készült természetfilmek, ismeretterjesztő filmek vetítése CD lejátszó segítségével.
- Számos szemléltető anyagot, képet, gyűjteményt, zenét az internetről történő letöltése a tevékenységekhez.

12. Egészségfejlesztési program

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését. A fejlesztés megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk

- egészségfejlesztés
- megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

Az óvoda kötelező feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet
- környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, preventív és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.”

A család mellett az óvoda váljék az egészség kiemelkedő színterének. Az integrált egészségfejlesztési tartalmak közvetítése folyamatos és rendszeres legyen.

Gyermekek rendelkezzenek korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlatához szükséges jártasságokkal a saját és közösségük egészségének védelmében. Pozitív énképet alakítsanak ki magukról (önértékelés, önfogadás, önismeret, önbizalom, önbecsülés fejlesztése, segítése). Ismerjék fel az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot összefüggését. Egészséges életstílus kialakítása az egész óvoda környezetében, melyhez feladatunk minden ehhez kapcsolódó program vállalása. Hatékony kommunikáció, empátia, az óvodapedagógusok példamutatása. Az óvoda egészséges közösséggé válása a kapcsolódó családokkal együtt.

12.1. Egészségfejlesztés megvalósításának formái:

Versenyjátékok: Játékos formában az egymás elfogadása mellett az egyéni és közös célokért küzdő szellem felélesztése a gyermekekben, motiválás. A versenyjátékok mozgásos tevékenységekből épülnek fel, melyek egyrészt az ügyességre, az erőre, másrészt a koncentrációra és a csapatmunkára ösztönözik a gyermekeket.

Tevékenység leírása: gyermeknapon megrendezésre kerülő mely eredményhirdetéssel, díjazással zárul. Résztvevői természetesen az óvodás gyermekek és alkalom adtán az 1.-2. iskolás gyerekek.

Az óvodában a verseny eredményei a falújságra felkerülnek, a gyermekek számára is érthető képi formában, illetve rajzokat készítenek, melyek szintén a csoportszobák falán kerülnek kifüggesztésre. A versenyjáték hatásának vizsgálata objektív tényezőkkel, szempontokkal is mérhető, ám ennél sokkal fontosabb az a szubjektív vélemény, melyet a gyermekekkel foglalkozó óvónők fogalmazznak meg az eredményekkel kapcsolatban. A versenyjátékok megszervezésének humán erőforrás igénye van, a költsége alacsony, melyet pályázati, önkormányzati támogatásokból, vagy szülői hozzájárulásból tudjuk fedezni, ugyanakkor az egyszerű költségmentes megoldásra is lehetőség adódik.

Szabadidős programok: A legegyszerűbb mozgáslehetőség a séta népszerűsítése a gyermekek körében, ezzel állóképességük fejlesztése; természetszeretetre, környezettudatos magatartásra nevelés, hiszen a séta a szabadban, a természetben, a jó levegőn üzhető. A sétával a gyermekek állóképessége, összerendezett mozgása kitartása javul, fejlődik. A séta alatt ismereteket szereznek a körülöttük lévő környezetből, társaikkal beszélgetnek.

Egészségét: Az egészséges táplálkozás, illetve energiaegyensúly (táplálkozás és testmozgás egyensúlya) megtartása, és/vagy visszaállítása érdekében kidolgozott program; az óvodások rendszeres testmozgását elősegítő szabadidős program megvalósítása. Az Egészségétén kiemelt szerepet kapnak a zöldségek és gyümölcsök, íz kóstolóval egybekötve, valamint a zöldség- és gyümölcsszeletelés módszereit megismerve.

Mindennapos testnevelés: a napi tornafoglalkozásokon túl további sportfoglalkozások elindítása, melyek fejlesztik a gyermekeket (tánc, gyermektorna) Óvodapedagógus vezetésével megtartott foglalkozások. A torna fejleszti a koordinációs készségeket, ezen belül is az egyensúlyozó képességet, az alapmozgásokon (járás, futás, ugrás, mászás) túli finomabb mozgástechnikák (hajlás, döntés) koordinálásnak képességét,

Esélyegyenlőség biztosítása: Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt testesíti meg, hogy minden embert származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi, lelki sérülésére, fogyatkozására tekintet nélkül ugyanazok a jogok és lehetőségek illetik meg az életben való érvényesülés folyamatában.

Környezetvédelmi szempontok érvényesítése: A környezetünk védelmét, megóvását, a környezeti nevelést folyamatosan érvényesítjük nevelői munkánk során, ezért fokozottan ügyelünk arra, hogy a beszerzendő eszközök, vagy azok csomagolása újrahasznosítható legyen,

megismertetjük a gyermekekkel, hogy mit is jelent az újrahasznosítás, a szelektív hulladékgyűjtés.

12.2. Egészségügyi állapotfelmérés

A gyermekek egészségügyi állapotának felmérésének lehetséges pontjai:

- Testtömeg-mérés, Testmagasság-mérés, Vérnyomásmérés, Vizeletvizsgálat
- Fogászati szűrés, Ortopédiai szűrés, Szemészeti szűrés, Hallásvizsgálat

Módszer, eszközök: minden egyes vizsgálati eljárásnak saját eszközei vannak, melyeket a szakemberek, a szolgáltatók biztosítanak. A vizsgálatok azért is fontosak, hogy a kötelező, óvodában végzendő felülvizsgálatok (védőnő, gyermekorvos, fogorvos) mellett komplexebb képet kapjunk a gyermekek szomatikus állapotáról. Az állapotfelmérésben meghatározott vizsgálatokat a gyermekorvossal és védőnővel egyeztetjük a helyi és a korosztályi sajátosságokat figyelembe véve. Az óvónőkkel is egyeztetve kerülnek ki azok a gyermekek, akik az egyes vizsgálatokon részt vesznek, és előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű családok gyermekei. Az állapotfelmérést a háziorvossal, és a védőnővel oldjuk meg.

12.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos célok feladatok:

Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme. Környezettudatos magatartásformák kialakítása.

- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása.
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozás szorgalmazása.
- A szabadidőhasznos eltöltése. esti-lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében. Helyes napirend és életrend kialakítása

Fontos alapelvünk, hogy az intézmény minden dolgozója arra törekedjen, hogy egészséges környezet vegye körbe a gyerekeket, felnőtteket egyaránt. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény. Tegyük képessé a gyerekeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket képesek legyenek összekapcsolni az életben tapasztalt dolgokkal, és megoldást találjanak a problémákra.

Egészséges életmódra nevelés: Az egészségmegőrzésre irányuló gondozás, a személyi és környezeti higiénia, valamint a lelki gondozást is jelenti. Az egészséges életmódra nevelés során a családokkal szoros együttműködést alakítunk ki.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés célja: A gyermek szervezetének védelme, a gyermek gondozása, a család életformájának alakítása, életmódbeli szokások kialakítása,

felvilágosító munka az egészségre káros szenvedélyekről, a test és lélek harmonikus fejlődésének biztosítása, a testi képességek kibontakoztatása, a testi szükségletek kielégítése, higiéniai szokások kialakítása, a mozgáskészség fejlesztése.

Feladataink az egészséges életmód kialakításában: Az intézményben az életritmus a táplálkozás a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot. Az életmód, a helyes életritmus, a jól szervezett napirend biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését és ez a gondozás fontos feladata is. A gyermekek más-más családi közösségekből kerülnek intézményünkbe, ezért a szokásrendszerük eltérő, magatartásuk szélsőséges, személyiségfejlődésük eltér az életkoruknak megfelelő fejlettségi szinttől. Elsődleges feladatunk, az egységes szokás és szabályrendszer kialakítása az egyéni eltérések figyelembevételével, valamint a magatartás normalizálása.

Az egészséges környezet biztosítása: Az intézményi környezet arra törekedtünk, hogy biztosítsuk az egészséges életmódra nevelés céljainak eléréséhez szükséges tárgyi feltételeket. A tárgyi környezetet úgy alakítottuk ki, hogy a gyermekek számára könnyen áttekinthető, akadálymentes, biztonságos legyen és segítse, motiválja őket a tevékenységek pontos végrehajtására.

Személyi higiénia fejlesztése: Az alapvető személyi higiénia kialakítása a gyermekekben, a példamutatással kezdődik. Minden óvodában dolgozó munkavállalótól elvárjuk a tiszta és ápoltság megjelenését. Mivel a felnőtt minta a tanulási folyamatok alappillére, ezért nagyon fontos a minták közvetítése.

Magában foglalja a testi szükségletek kielégítését, a testi gondozást és a test épségének védelmét. A test tisztán tartásakor a bőr a fogak a szájüreg, a haj, az érzékszervek, a körmök ápolását tartjuk elsődlegesen fontosnak, valamint a WC használat és a papírhasználatot. Az öltözködési szokások kialakításával, a ruházat higiénijával, a tárolással is fontos feladat hárul ránk.

Környezeti higiénia fejlesztése

A kiemelt feladatunk, hogy olyan környezetet teremtsünk intézményünkben, ahol egészséges színtereket tudunk biztosítani a gyerekek számára. A lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk. A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által

használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók. Az eszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük.

A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét. Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról. A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves részek gondozását. Udvari eszközeink az elvárt előírásoknak megfelelőek, de gyakori karbantartást igényelnek. A játszótéri elemek rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk. Az udvari homokozót időközönként felújítjuk, a homokot szükség szerint cseréljük.

Tisztálkodásnál, testápolás: elkülönített, jellel ellátott törölközőtartó, megfelelő magasságba helyezve: tükör, polc a fogmosó poharaknak és jellel ellátott poharak, folyékony szappanadagolók

Étkezésnél: kétszintes, rozsdamentes, rögzíthető tálaló kocsi, gyermek méretű étkészlet és evőeszközök, kancsó.

Pihenésnél: folyamatos szellőztetés, cserélhető huzat, saját jellel ellátott ágynemű

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

A főzőkonyha felé, ha problémánk van az étel minőségével az élelmezés vezetővel vesszük fel a kapcsolatot és lehetőség szerint korrigáljuk a problémát. A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a konyhával történő egyeztetésekkel megoldjuk, fokozott figyelemmel kísérjük (tej érzékeny, liszt érzékeny, stb.) a gyermekek étkezését. Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást. Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira, Táplálkozási rendellenesség túlsúlyos gyermekekre való odafigyelés. Biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit, a szükséges eszközök minden esetben elérhetőek és biztonságosan tárolva vannak elhelyezve. A gyermekek részben szülői támogatással minden nap fogyasztanak gyümölcsöt, hetente nyers zöldségeket.

Betegség megelőzés: Az orvosokkal, védőnőkkel együttműködve, elsődleges feladatunk az, hogy elérjük, hogy beteg, fertőzés átadására képes gyermek az óvodát ne látogassa. A szülő az óvónők jelzésére illetve betegség esetén vigye orvoshoz gyermekét. A gyermek az óvodába járását újra, csak orvosi igazolás ellenében kezdheti meg, a többi gyermek felülfertőződésének megelőzése érdekében.

Az óvodába kijáró védőnői szolgálattal rendszeres kapcsolatot tartunk fent, ha a helyzet indokolja, akkor akár több szűrést is beiktatunk. Fejtetvesség megelőzésére rendszeresen adunk ki tájékoztató anyagot, amit a faliújságokon, szülői értekezleteken, ill. szóróanyagon is jelzünk. Az egyéni tisztálkodási eszközök rendszeres tisztántartását, fertőtlenítését fokozottan figyelemmel kísérjük, a járványos időszakban kiemelt figyelmet fordítva a feladatra. Dajkáink figyelmét gyakran felhívjuk a kilincsek és a gyakran érintett tárgyak fertőtlenítésére.

Baleset megelőzés: Az óvoda minden dolgozójának alapvető feladatai közé tartozik, hogy a gyermekek részére az egészségük és testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, valamint ha észleli, hogy baleset veszélye fennáll vagy azt, hogy a gyermek balesetet szenvedett a szükséges intézkedéseket megtegye. Minden dolgozónak ismernie kell, és be kell tartania az óvoda munka és tűzvédelmi szabályzatát valamint a tűzriadó tervet. Az óvónők és dajkák az óvodai élet egésze alatt kötelesek a rájuk bízott gyermekek tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérni a rendet megtartani és a baleset-megelőzési szabályokat a gyermekekkel betartatni. Az óvónők kötelesek a gyermekekkel az egészségük testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat ismertetni.

Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell. Ha a baleset bekövetkezett, azt nyilvántartjuk, és haladéktalanul kivizsgáljuk. A KIR-ben rögzítjük, és intézkedési tervet dolgozunk ki, az esetlegesen ismét előforduló hasonló baleset megelőzése érdekében.

Feladatok és tevékenységek az egészségfejlesztésért

Feladat	Tevékenység	Felelősök	Határidő
Hulladékgyűjtés	tavasszal a takarítási világnapon	óvodapedagógusok Igazgató	egész évben
Kirándulások	Óvoda környéki kirándulások. Szervezett buszos kirándulások.	óvodapedagógusok	esetenként kijelölt időpontban
Balesetek megelőzése	Ovi -Zsaru Program Balesetvédelmi oktatások	rendőrség óvodapedagógusok	megbeszélés szerint esetenként
Az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása	Szomszédos iskolák rendezvényeinek, kiállításainak látogatása. Városban szervezett rendezvények látogatása. Állatkerti látogatások. Ismerkedés a tanyasi étellel, háziállatokkal kirándulások alkalmával.	óvodapedagógusok igazgató	A megszervezett és egyeztetett időpontokban
Egészséges étkezés	Havonta tartunk vitaminnapot a szülők segítségével ahol a gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak. 3 havonta egyszer egészséghetet szervezünk ahol az egészséges táplálkozásra, és a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	óvodapedagógusok igazgató	előre megbeszélte kijelölt napokon
Természeti környezet témájának feldolgozása	Megfigyelések az évszakok változásával kapcsolatban. Az időjárás jellegzetességei. Hazánk növény és állatvilága. Gyümölcsök, zöldségek. Természetvédelmi és jeles napok megünneplése. Testünkkel, testrészek, érzékszervek funkcióinak megismertetése, játékok.	óvodapedagógusok igazgató	A heti rendben meghatározott napokon és alkalmi megfigyelések keretében folyamatosan
Társadalmi környezet témájának feldolgozása	Lakóhelyünk. Nemzeti ünnepeink, hagyományaink megismerése megünneplése. Orvos gyógyító munkája. Könyvtárlátogatás. Épített környezetünk: szobrok, épületek. Városi közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök.	óvodapedagógusok igazgató	A heti rendben meghatározott napokon és alkalmi megfigyelések keretében folyamatosan

13. A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló kötelezettségei

A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy:

- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, figyelemmel kövesse a tehetséges tanulókat
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa az óvodáskorú gyermek magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával
- a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon
- az óvodában az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, a gyerek csoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a gyerekek tevékenységét
- pedagógiai programban meghatározottak szerint folyamatosan értékelje a gyerekek munkáját, szóban
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát
- a pedagógiai programban és a köznevelési intézmény szervezeti és működési szabályzatában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatait teljesítse
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az intézményi ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítést, megőrizzé a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya során tudomására jutó titkot, hivatásához méltó, az Etikai Kódex szerinti magatartást tanúsítson,
- a gyermek, tanuló érdekében működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel.

14. ÓVODAI INTEGRÁCIÓS FEJLESZTŐ PROGRAM

1. Fejlesztő program célja

Az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésére, elősegítse. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikeressége a megfelelő minőségű és időtartamú óvodai fejlesztésen való részvétel.

Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első évei meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetők.

A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat. A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

Óvodai integrációs programunk célja, hogy meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Nem ad meg részletes pedagógiai tartalmakat, választandó nevelési tervet, nem nevez meg, nem ír le konkrétan alkalmazandó programokat, viszont kinyilvánítja azt a pedagógiai alapállást, amelyet megfelelőnek tart az érintett gyermekek esélyegyenlőségének elősegítésében.

2. Az óvodai integrációs program jellemzői.

Az óvodai integrációs program (óvodai IPR) arra vállalkozik, hogy meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Az óvodai IPR nem jelent külön programot az óvodai munkában, hiszen minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembevételével az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt. Az óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, melynek elemeit a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani. Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családoorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkorban fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

3. Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beazonosítása: Az IPR (a hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere) célcsoportjának - 2006/2007-es nevelési évtől

„halmozottan hátrányos helyzetű tanuló” – jogi meghatározása: A közoktatási törvény 121. § (1) bekezdésének 14. pontja szerint „hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapították, ezen belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, illetve szülei legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be, fejezték be sikeresen, továbbá az a gyermek, az a tanuló, akit tartós nevelésbe vettek.”

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek **óvodai beíratásának támogatása** (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatása biztosítása a célcsoport körében.

3.1. Beóvodáztatási program: A helyi önkormányzatok nyilvántartása alapján az óvodáskorú gyermeket nevelő családok felkeresése, az óvodában tartózkodás előnyeinek, szükségességének felvázolása és a beóvodázás elvégzése és a minél hosszabb óvodai nevelés biztosítása. Az ***igazolatlan hiányzások minimalizálása*** érdekében rendszeres családlátogatást kell beiktatni azoknál a családoknál, ahol az óvodai hiányzás meghaladja a 25 %-ot.

3.2. Távolmaradás igazolásának rendje: A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51.§ a beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt. Ha a pedagógus megítélése szerint a gyermek beteg, gondoskodik a többi gyermektől való elkülönítéséről, és a lehető legrövidebb időn belül értesíti a gyermek szüleit. Azt, hogy a gyermek egészséges és látogathatja az intézményt, részt vehet afoglalkozásokon, orvosnak kell igazolnia. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát. Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha:

- a szülő előzetesen bejelentette az óvónőnek, hogy gyermekét nem viszi el az óvodába,
- a gyermek beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.
- Ha a gyermek távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Ha a gyermek a közoktatási törvény 24.§ (3) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul tíz napnál többet mulaszt, az óvoda vezetője, - a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat –és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban – értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot, az általános szabálysértési hatóságként eljáró kormányhivatalt. Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat, az óvoda haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet

megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 52. § ha a gyermek szülője óvodáztatási támogatásra jogosult a gyermeknek egy óvodai nyitvatartási napon legalább hat órát az óvodában kell tartózkodnia. Az óvoda vezetője az első igazolatlan nap után írásban tájékoztatja a szülőt a mulasztás következményeiről. Az igazolatlan hiányzások csökkentése érdekében családlátogatás alkalmával igyekszünk a szülőket meggyőzni az óvodai nevelés fontosságáról.

A szülők munkába állását lehetővé tévő **nyitvatartás kialakítása** érdekében óvodánk napi nyitvatartási ideje 10 óra. Reggel 7⁰⁰ – délután 17⁰⁰ tart nyitva az óvodánk a szülők külön kérésére természetesen előzetes egyeztetéssel hamarabb is tudjuk fogadni a gyerekeket.

Intézményünk szeptember 01.- augusztus 31. -ig tart nyitva. A nyári zárva tartásunkat mindig úgy alakítjuk, hogy a szülőknél előzetes felmérést végzünk. A nyári zárva tartás mindig augusztus utolsó 2 hete.

3.3. Nevelőtestület együttműködése érdekében rendszeressé kell tenni a team munkát valamennyi munkatárs részvételével, amelyeknek része a három havonkénti értékelés, az esetmegbeszélések és a hospitálások, egyéni fejlesztési napló, Difer vizsgálat. Külön figyelmet fordítunk a HH, és a HHH gyerekekre.

Pedagógiai munka kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést, részletes anamnézist kell készíteni a belépő gyerekről erre elkészített formanyomtatvány áll rendelkezésre családlátogatás alkalmával.
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése) Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei).

A foglalkozások célcsoportjai: tehetséges és felzárkóztató foglalkozást igénylő gyerekek.

A foglalkozások formája: egyéni és differenciált kiscsoportos foglalkozás.

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Egészségügyi szűrővizsgálatok elvégzése minden, illetve speciális probléma esetén az arra rászoruló gyermek esetében (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.

Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás rendszeres elvégzése (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok).

Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, rendezvények látogatása).

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában).

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:

Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)

Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás). Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)

Roma kisebbségi önkormányzat, illetve civil szervezetek (a gyermekek óvodai beiratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés)

5. Óvoda-iskola átmenet támogatása

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának

- megelőzése, megoldási készítés, monotónia túrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)

Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása

Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (DIFER mérés 4 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok) A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

5.1. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel. A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.
- Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése. Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése, pl. farsang, karácsony, anyák napja, kirándulás stb. Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása.

5.2. Intézményi önértékelés, eredményesség

Intézményi önértékelés készítése. Eredményesség (indikátorok teljesülése: beóvodázási arány, hiányzás csökkenése, DIFER mérésnél a hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő időben, sajátos

nevelési igényűvé minősítés csökkenése, normál tantervű, integrált iskolai környezetbe történő beiskolázás, szabad iskolaválasztás érvényesülése, iskolaérettség elérése) mérése.

6. Gyermekkép

Gyermekeinket az óvodában érzelmi biztonság, nyugodt szeretetteljes légkör, vegye körül. Kötelességünk minden egyes gyermeket megismerni, megérteni, és olyannak elfogadni amilyen. Hiszen a gyermek senkinek nem hasonlítható, egyedi, mással nem helyettesíthető szociális lény, akit csakis önmagához képest szabad fejleszteni.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését, a genetikai adottságok érszervi és nemi különbségek pszicho szociális hatások - a mikrokörnyezet és a makró környezet hatása határozzák meg. E tényezők hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként változó testi és lelki szükségletei vannak. Ezért programunkban egy-egy gyermek személyiségét is differenciáltan, a különböző képességek fejlődésbeli eltéréseit tolerálva közelítjük meg.

A családi nevelést tiszteletben tartva, azt segítve - megerősítve szeretnénk, hogy az óvodánkba járó kisgyermek vidám, boldog, gondtalan éveket töltsenek nálunk, szeretetben, érzelmi biztonságban

6.1. Óvodakép

Elsősorban a szülők felé nyitott, hiszen a szülőkkel kialakítandó új minőségi kapcsolatra, a velük való szoros együttműködésre építjük az óvodai nevelést. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, hiszen családi értékeket közvetít a gyermekek felé, még akkor is, ha funkciózavarai következtében nem mindig működik jól.

A családi nevelés kiegészítésére törekszünk úgy, hogy

- bevonjuk a szülőket az óvoda életébe, szakmai támogatást adunk a neveléshez,
- a szülők igényéhez igazítva gyarapítjuk pszichológiai, pedagógiai ismereteiket,
- a családokkal közösen gazdagítjuk a gyermekek tapasztalatait,
- közvetítő szerepet vállalunk a családok és a speciális szolgáltató szociális ellátó intézmények között,
- közreműködünk az etnikai kisebbség kulturális értékeinek megőrzése érdekében.

Tudomásul kell vennünk, hogy a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű családok esetében a gyermekek érdekében fel kell vállalnunk a családi nevelést, pótló tevékenységet is. Az etnikai kisebbség esetében gyakrabban kerülhet erre sor a nehéz helyzetben lévő romacsaládok tekintetében. Szeretetteljes légkört kívánunk kialakítani következetes fegyelemre neveléssel, különös tekintettel az egymás testi épségének óvására, a segítőkészség kialakítására, a toleráns magatartásra. Biztosítani kívánjuk az élmény-gazdag mindennapokat a gyermekek lelki, testi fejlődésének mindenekelőtti szem előtt tartásával.

7. Óvodai nevelésünk célja és feladata

A 3-7 éves gyermekek sokoldalú fejlődésének támogatása /az eltérő egyéni szükségletek és életkori jellemzők ismeretében / a személyiség kibontakoztatása. A gyermekek fejlődésének általános

tendenciáin túl az egyedit, a másságot, a különbözőséget felismerve, értéként elfogadva közelítsünk a gyermekekhez.

Kiemelten alapozzuk meg:

- a személyiség autonómiáját,
- a saját szükségletei kifejezésének képességét,
- az érzelmi gazdagságot,
- a kulturált magatartás szokásait,
- az önfejlesztő képességét,
- a másság tolerálását,
- a társakkal való együttműködést,
- a döntés, választás, a problémamegoldó gondolkodás, a kreativitás képességét,
- a természeti, társadalmi környezetük, és a művészetek iránti érzékenységüket.

7.1. Az óvoda szociális ellátó funkciója

Az óvoda mással nem pótolható funkciója: a nevelő, fejlesztő, teljes személyiséget formáló feladatköre. A személyiségfejlesztő folyamatból eredően egyszerre individualizáló és szocializáló. A másságot, az egyéni különbségeket toleráló fejlesztés különös hangsúlyt kap. Nem zárja ki azonban az együttélésre, együttes tevékenységekre, együttműködésre való felkészítést. E két folyamat egyensúlyának megteremtésére törekszünk, hiszen az egyén fejlődése együtt zajlik az őt körülvevő társak fejlődésével, mert óvodai csoportban él.

A fejlesztés módszere a differentiálás, valamint a személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap a másság, a tolerancia, az identitástudat alapjainak lerakása, az egyéni és életkori sajátosságok függvényében.

Feladataink:

A gyermek egyéni erősségeinek és hátrányainak feltárása. A tevékenységek tudatos befolyásolásával segíteni a személyiség kibontakoztatását figyelembe véve az egyéni adottságokat, képességeket, szokásokat. Nembeli, érésbeli, vérmérsékleti különbségeket, a szociális háttér determinációját, a családok értékrendjének sokféleségét.

7.2. A gyermekek lelki és testi egészségének fejlesztése

A tevékenységközponton belül: A pedagógusok koordinációjával és a gyermeki szabadság biztosításával támogatjuk a szocializáció szempontjából fontos szokásokat és magatartásmódokat.

- a kontaktuskeresés, a kommunikáció, és a társalgás technikáinak elsajátítása
- a társas kapcsolatokban a konfliktusok békés megoldása, kevésbé bevonva a felnőtteket.
- önszabályozás, önkontroll alakulása.
- az együttműködés kiteljesedése a gyermekek játékába is

Az értelmi fejlődésben: A gyermekek eltérő tapasztalataira építve, de a közös élményekre, érdeklődésükre, kíváncsiságukra alapozva biztosítjuk a gondolkodás egységét. Természetesnek tartjuk, hogy a különböző képességek alapjait jelentő veleszületett diszpozíciók egy személyiségen belül is különböznek.

7.3. Individuális nevelés

Az individualizáló nevelés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi, amit a gyermekek egyéni különbségként magukkal hoznak. *Az egyéni különbségeket toleráló felnőt magatartása modell értékű a gyermekek számára!* Programunkban az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és fogékony az együttműködésre. Támogatja a gyermekek szocializációját, és áthatja az óvodai élet minden tevékenységét. Az azonos korú gyermekek között is jelentős fejlődésbeli különbségek vannak, melyek megnyilvánulnak:

- a gyermek eltérő biológiai szükségleteiben
- az adottságokban, tapasztalatban, mozgásigényükben
- az érdeklődésükben és egyéni élményeikben, az én-képben, a tanulás stílusában

Nagy hangsúlyt kap a másság szakszerű kezelésének szükségessége a roma gyerekekkel foglalkozó óvodákban. Szokásaiknak az óvodai életbe való beillesztése csak egy családi hangulatú, harmonikus, derűs légkörű óvodában lehet. A szociokulturális hátrányt kompenzálni kell, segítséget kell adni a hátrány leküzdéséhez. A roma gyerekek esetében súlyosbítja a helyzetet, hogy eltérő kultúráról van szó, bár az óvodánkba járó roma gyerekek nagy része – már a szülei sem – rendelkeznek megfelelő identitástudattal. Probléma tehát, hogy sem szociálisan, sem kulturálisan, sem mentálisan nem tartoznak már a cigányok közé /hagyományörzés, nyelvismeret stb./, de romáknak tartják magukat.

Fontos, hogy ne erőszakkal alakítsuk a gyereket, hanem a türelem, megértés, elfogadás, előítélet mentesség legyen vezérlő alapelvünk, de a társadalmi együttélés szabályainak megfelelően hagyjuk egyéniségét kialakulni. A legfontosabb nevelő tényező a példaadás, a differenciálás és a türelem. Nem a különbözőségekre helyezzük a hangsúlyt, hanem az azonosságokat keressük sok-sok türelemmel.

7.4. Differenciálás

A gyermekek közötti különbözőségekhöz, fejlődésbeli eltérésekhez való alkalmazkodás, amely alapján az óvodapedagógus minden gyermeket az egyéni képességeinek ismeretében és a saját fejlődési ütemében fejleszt.

A differenciálás az individualizálást megvalósító: szemléletmód, metodikai eljárás, szervezeti keret tevékenységi munkaforma és a tartalom feldolgozásának módja.

A differenciált fejlesztés feltételei

Egyénenként meg kell ismerni, és regisztrálni kell a gyermekek képességeit, erősségeit, és gyenge pontjaikat. A gyermekek óvodába lépésétől kezdve vezetni kell a Fejlődési Naplót, felvenni a gyermekek anamnézisének otthon családlátogatás alkalmával, és az össze a gyermekek értelmi képességeivel, testi és anyanyelvi fejlettségével, érzelmi és akarati tulajdonságaival szociabilizációs fejlettségével kapcsolatos adatokat, felméréseket. Kerüljenek be ezekhez, az adatokhoz az egyénre

szóló fejlesztési tervek, azok a feladatok, amelyek egy-egy részterület felzárkóztatását szolgálja, vagy a tehetséges gyermek továbbfejlesztését, a tehetséggondozást célozzák meg.

A gyermek folyamatos **megismerése tevékenységek közben** /játék, szabadidő. Étkezés, foglalkozás/. A megfigyelés felismerhetővé teszi viselkedési szokásait, kedvenc tanulási területeit, kiugró képességeit vagy elmaradottságát és fejlődési folyamatát. Beszélgessünk sokat a gyerekekkel, és hagyjuk, hogy legyen ő a főszereplő. A gyermek boldogan beszél önmagáról, és szívesen tevékenykedik együtt a felnőttel. Napjainkban a gyerekek sokkal jobban igénylik az odafordulást, a rájuk figyelést, a beszélgetéseket.

Differenciálás a szabad játékokban és tevékenységközpontokban:

- szervezzünk közös élményeket, amelyekből tevékenységek indukálhatók
- segítsük, támogassuk, lendítsük tovább a holtpontra jutott tevékenységet
- biztosítsuk az eszközöket a gyermekek eltérő érdeklődésére számítva
- differenciálásra törekvés a technikák megválasztásával
- szerepjátékokban eszközökkel, szerepekkel, tevékenységekkel differenciálni

Differenciálni a manipulációs, konstrukciós és építőjátékokban a szabad játékokban a játék önkéntessége sérthetetlen

7.5 Szocializáció

Az óvodapedagógus és a gyermek kapcsolatának legfontosabb alapelvei:

- személyre szóló pedagógiai hatások
- szeretetteljes elfogadás
- pedagógiai optimizmus a kommunikációban
- segítségadás a gyermekek egyéni problémáinak megoldásában
- a személyiség értékeinek hangsúlyozása és elfogadtatása a többi gyerekkel
- törődés a gyermek lelki-testi szükségleteivel.

A szocializáció fejlesztése folyamán:

- a gyermek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása - erősíteni a baráti kötődéseket, társakhoz segíteni a magányosokat
- közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítése
- a megkezdett feladatok befejezésére ösztönzés, motiválás az akadályok leküzdése

8. A halmozottan hátrányos gyermek óvodai integrációs fejlesztése

A gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet és eszközrendszer hangulatosan berendezett csoportszoba és udvar lehetőségek kuckók kialakítására.

A gyermekek helyes gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

- az eltérő egyéni igények kielégítése
- az éhesen érkező gyermekek étkeztetése
- a személyes intimitás védelme WC használatkor, és más esetekben, ha a gyermek igényli
- a különböző családi háttérből érkező gyermekek helyes higiénés és étkezési szokásainak kialakítása
- személyes gondozottság kialakítása
- fontos a hátrányos környezetből érkező gyermekek számára ezeken felül a mozgás és pihenés összhangjának megteremtése, és egy helyes élet, biológiai ritmus kialakítása.

Testi képességek fejlődésének elősegítése

A testi képességek fejlesztésének fő célja a mozgás megszerettetése, az egészséges edzettség kialakítása. A gyermekek mozgásszükséglete befolyásolja optimális terhelhetőségüket.

A fejlesztés legfontosabb színtere az óvoda udvara, melyet minden évszakban biztosítanunk kell.

Feladataink:

- adjunk minél több lehetőséget, hogy a gyermekek kedvük szerint, kötetlenül játszhassanak, de, alkalmazzunk mozgásos szabályjátékokat is
- az egyéni eltérésekre épülő, de életkoruknak megfelelő terhelést adjunk a gyermekeknek
- fejlődésüket mindig önmagához mérjük, és a kis lépéseket is becsüljük meg, dicsérlettel jelezvén a gyermeknek, hogy sikerélményhez juttassuk
- a gyermek szociális biztonságérzetének megteremtése
- a gyermeki viselkedésben jelentkező zavarok kiszűrése, az okok feltárása, és a segítségadás módjának meghatározása
- az óvodai alkalmazottak empátiás készségének fejlesztése, a személyes autonómia védelme
- folyamatos preventív feladat: a tárgyi és személyes stressz tényezők csökkentése.

8.1.Emocionális fejlesztés

Óvodáskorban, a magatartás megnyilvánulásaiban meghatározó szerepe van az érzelmeknek. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket az érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az egyén érdekeit szolgálja a helyesen kialakított viselkedéskultúra, amely tartalmazza az ÉN számára fontos tűrési határokat.

Az óvodapedagógus segíti a kulturális beilleszkedést az által, hogy tolerálja a családok, a gyermekek, az értékek másságát és sokszínűségét. Tanítsuk a gyermekeket az emberek közötti különbségek elfogadására, értékelésére, és hogy hajlandóak legyenek saját értékeik, előítéleteik őszinte vizsgálatára.

A hátrányos helyzetű gyermekeknek fokozottan szükségük van az empátiára, a féltő, gondoskodó szeretetre, hogy érezzék, hogy a velük foglalkozó pedagógus elfogadta őket. Akit megismernek, elfogadnak, ahhoz végérvényesen ragaszkodnak, nemcsak a gyermekek, hanem a szülők is. Fontos, hogy az óvodapedagógus személyesen adjon példát, személyes kapcsolata alakuljon ki a gyermekkel.

A bizalom, példaadás, tisztelet, és következetesség elengedhetetlen a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében. Mentessük őket a megaláztatásoktól. Minden gyermekben van érték, amit felszínre kell hozni, és meg kell erősíteni. Csak kis lépésekkel lehet előre haladni, együttesen jókedvűen - a másság elfogadásával.

8.2.Az anyanyelv fejlesztése

Az óvodánkba járó roma gyerekek nem beszélik őseik nyelvét, legfeljebb néhány szlenget, gyakran használt kifejezést ismernek. Gyakran használnak viszont a köznyelvben közönségesnek, obszcénnek tartott szavakat, amelyeket ki kell radírozni szókincsükből azáltal, hogy kulturált kifejezésekkel helyettesítjük be, és dicsérettel erősítjük meg ezek használatát.

A hátrányos helyzetű családokban a beszéd és kommunikációs készség hiányai nagyon szembetűnők:

- hiányos szókincs, kiejtési hibák, rossz névelő használat, igekötők, ragok, határozószók helytelen használata,
- tetszés szerinti szórend, szavak összeillesztésének rendszertelensége, gyenge mondatszerkesztés
- egyéni kommunikációs stílus, amit a családból hoz, amely sokszor ellentétben áll a kulturált beszéddel, az óvoda gyakorlatával.

Ezeket az iskolakezdésig feltétlenül korrigálni kell, ezért feltétlenül foglalkoznunk kell a beszédképesség fejlesztésével, a beszédhibák javításával, hangok kiejtésével, valamint a kommunikáció fejlesztésével. Az intézménynek lehetősége van saját berkeken belül heti egy alkalommal logopédus foglalkoztatására.

Az óvodapedagógus elsődleges feladata itt is a példaadás, valamint beszédjavító foglalkozások, szituációk szervezése.

- nyelvi játékok: beszédképességet alapozó, fejlesztő játékok, hanganalizálás, mesemondó, folytató, befejező foglalkozások
- logopédiai játékok, bábozás, dramatizálás

8.3. Irodalmi nevelés

Az anyanyelvi nevelésen túl elősegíti a gyermekek érzelmi nevelését, empátiakészségének fejlesztését. A versekhez, mondókákhoz, dramatizálásukhoz kapcsolódó mozgások során a szem - kéz koordinációját, intellektuális fejlődését, szókincsének gyarapodását, a meséből a gyermek magába szívja a gondolkodásmódot, fejleszti igazságérzetét, furfangosságát.

8.4. Zenei nevelés

A zenei nevelés teljes személyiséget formáló, minden tevékenységben benne rejlő lehetőség. A beszéd a ritmusérzék fejlesztésén keresztül is kiválóan tökéletesíthető. A cigánygyermekre, és minden gyermekre jellemző a zenei érdeklődés. Örömmel vesznek részt a dalos játékokban, tudnak és mernek is dalolni, táncolni. Ezen keresztül sok- sok sikerélményhez juttathatjuk őket, és közelebb kerülhetünk hozzájuk a további, más területen való fejlesztés érdekében. A zenei nevelés programja 3 éves kortól 6-7 éves korig az életkori sajátosságok és az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével, átgondolt, tervezett, kiemelt tevékenység. A fejlesztés tartalma a korosztálynak megfelelő dalanyagból, zenehallgatási anyagból áll.

A zenei élmény serkenti a gyermekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotókedvét, megalapozza a zenei anyanyelv kialakulását. A gyermekek zenei élményeket szereznek játék közben spontán, kötött és kötetlen foglalkozásokon, egyéni érdeklődésük alapján.

8.5. Ábrázoló és kézműves tevékenység

A gyermekek alkotás közben gazdagodnak, manuálisan fejlődnek, érzékszerveik, gondolataik és érzelmeik. Akaratuk és kitartásuk edződik, szín és formaérzékük, térlátásuk gazdagodik. Hagyjuk, hogy a kacsák világából csodákat hozzanak létre. Minél változatosabb technikák alkalmazásával adjunk lehetőséget az önkifejezésre, és miközben átéljük az alkotás örömét, buzdítsuk őket, hogy be is fejezzék a munkát. Ez sikerélményt ad, önbizalmuk erősödik és újabb alkotásra serkent. Ösztönző, motiváló környezetben a gyermekek örömmel tevékenykednek, közben finommotoros készségük, képzeletük, ábrázolási készségük fejlődik.

8.6. Környezeti nevelés

Az a pedagógiai folyamat, amely megalapozza a környezettudatos, környezetre figyelő magatartást. Kialakíthatók azok a szokások, magatartási formák, amelyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják majd a későbbiekben. A falusi gyermekeknek jó a természethez való viszonyuk, hiszen természet-közelben nőnek fel, ismerik a növényeket, állatokat. Fontos a minél több, minél sokoldalúbb tapasztalatszerzés. Nyissuk ki előttük a világ kapuját, sok-sok sétával, kirándulással tegyük színesebbé a mindennapjaikat. Ismeretszerzés közben mód nyílik szerepek, magatartásformák elsajátítására, és a környezeti értékek felismerésére. A természeti és a társadalmi környezettel kapcsolatos szokások: az élet tisztelete, az állat és növényvilág védelme. Alakítsuk ki a környezetükkel kapcsolatos igény szintjüket: környezetesztétika. Önálló tapasztalatszerzéskor használjuk ki a

véleménykérés, kommunikáció lehetőségét. A folyamatos fenntarthatóságra való nevelés fontossága, környezetünk védelme.

8.7.Egészséges életmódra nevelés

Az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége a gondozás, amely segíti a kisgyermek szükségleteinek kielégítését, elősegíti a növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, egészséges életmódjának kialakulásához.

Kiscsoportban elsődleges feladatunk a gondozási tevékenységek megismertetése és tudatosítása a gyermekekben. Hiszen van olyan gyermek, aki a legalapvetőbb tisztálkodási tevékenységeket sem ismeri.

A gondozás a gyermek fejlődése során egyre több egészségnevelési elemet tartalmaz. A fejlesztés tartalma:

A helyes életritmus: Kialakítását fontosnak tartjuk. Igyekszünk ezt a családdal együtt kialakítani, ennek érdekében óvodai és óvodán túli ajánlott napirenddel segítjük a családi nevelést. A napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra.

Testápolás: A testápolás a gyermek egészségének védelmét, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakítását szolgálja. A WC használata, a szappannal történő kézmosás, arcmosás, a kéz leöblítése, szárazra törölése a saját jelükkel ellátott törülközővel. A fogápolási eszközök használata és tisztán tartása stb., mind-mind olyan tevékenység, amely a gyermekek természetes igényévé, rögződött szokássá kell, hogy váljanak. A szokások betartásánál fontosnak tartjuk a személyes példamutatást, a folyamatos ellenőrzést, biztatást, dicséretet. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek egyéni szükségleteinek a kielégítésére.

Öltözködés: Az öltözködés védekezés az időjárás változása ellen, de fejleszti a gyermekek önállóságát is. Célunk, hogy a gyermekek óvodai öltözéke kényelmes legyen. A gyermekeket önálló öltözködéssre szoktatjuk.

Pihenés: A pihenés és az alvás fontos a gyermekek napirendjében. A gyermekek minden alkalommal meghallgatnak egy mesét. Tiszteletben tartjuk a gyermekek alvási szokásait, otthonról hozott kedvenc játékaival pihenhet a gyermek. Minden gyermek kényelmes, megfelelő méretű ágyon alszik. Óvodai pléddel vagy otthonról hozott ágyneművel takaróznak, a szülők hétfélegken tisztítják az ágyneműhuzatot. Alvás idején biztosítjuk a nyugodt, csendes légkört, a folyamatos levegőcserét, a besötétített csoportszobát. A csoport igényeinek megfelelően halk relaxációs zene szól.

Táplálkozás: A táplálkozás a növekedés és fejlődés elengedhetetlen feltétele. Intézményünkben tízórai, ebéd uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Szorosan együttműködünk a családokkal, hogy megismerjük a gyermekek étkezési szokását. Kiszűrjük az étvágytalan, rosszul evő gyermekeket. Ezeket a gyermekeket megpróbáljuk dicsérettel és buzdítással több evésre szoktatni. Igyekszünk minden gyermekkel megkínáltatni az ételt, de sohasem erőltetjük őket az elfogyasztására. Egyéni bánásmódot alkalmazunk a lassabban evő gyermekeknél. Elegendő időt biztosítunk számára az étel elfogyasztására. A táplálkozás idején

a kulturált étkezés szabályainak betartására és a helyes táplálkozási szokások kialakítására törekszünk.

Havonta –a lehetőségeket figyelembe véve- a gyermekek és az óvodapedagógusok zöldség, vagy gyümölcsalátát készítenek. A szülők is besegítenek zöldséggel és gyümölccsel a csoportok változatos, vitamindús étrendjének az alakításába.

Az étkezések feltételeinek a biztosításában a gyerekek is részt vesznek, önkiszolgálás és naposi munka alkalmazásával. Különös figyelmet fordítva az esztétikus terítésre.

9. Óvoda – család kapcsolata

Programunkban minden szülői részvételt szívesen fogadunk, nem lehet azonban az óvodai nevelésben az óvodapedagógus szerepét a segítő szülővel behelyettesíteni. A szülők felelősségérzete megnő az által, hogyha bevonjuk őket az óvoda életébe, megtapasztalja az óvodapedagógus felkészültségét, a gyermek fejlesztésére tett erőfeszítéseket, és hogy családjával szemben nincsenek előítéletek. Az óvodapedagógus sok- sok információt szerezhet a családokról, a gyermek, otthoni háttéréről. Ez segít abban, hogy jobban megismerhessük a gyermekek egyéni eltéréseit, adottságait, érdeklődését, erősségeit, valamint a szülők gyermekekkel szemben támasztott elvárásait. Az őszinteség, a segítőkész emberi hangnem bizalmat kelt a hátrányos helyzetű szülőkből, különösen, ha látja, és tapasztalja, hogy gyermekét elfogadják.

A roma családok szokás és értékrendje különböző, ám az a szülő, aki már maga is járt óvodába, onnan pozitív emlékei vannak, szívesen engedi a saját gyermekét is, és örömmel fogadja az óvodapedagógus instrukcióit.

Tegyük hát az óvodát olyanná számukra, hogy szívesen fogadják tanácsainkat, azt látván, hogy mi sem teszünk különbséget, és szívesen és szeretettel neveljük, oktatjuk gyermekeiket.

Tájékoztatjuk a szülőket nevelési elképzeléseinkről, módszereinkről, tervezett eseményekről, programokról. Különös figyelemmel, tapintattal és realitással adunk tájékoztatást a szülőnek saját gyermekéről. Éreztetjük, hogy segítészándék vezérel bennünket. A családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezeljük.

Lehetővé tesszük a naponkénti párbeszédet a gyermekek és szülők egyéni igényei szerint, valamint akkor, ha azt az aktuális helyzet megkívánja. A szülők és az óvónők telefonszámcserejével mód van a gyermekkel kapcsolatos bármely felmerülő probléma gyors megoldására, megbeszélésére. A kapcsolattartás kiterjed közös programokon való részvételre, azok esetleges közös megszervezésére.

A gyermek óvodába lépése előtt az óvónők kapcsolatot teremtenek a családdal. Tájékoztatják a szülőket az óvodai élettel kapcsolatos tudnivalókról, megbeszélnek a beszoktatás menetét. Az óvónők meghívják a gyermeket és a szülőket, látogassanak el az óvodába, ismerkedjenek meg az udvari játékokkal, barátkozzanak az óvodai légkörrel, ismerkedjenek a csoporttal. Az első találkozás pozitív benyomásai újbóli találkozásra készítik a gyermeket. A nevelési év kezdetén a vegyes csoportban lévő gyermekeket az új társak fogadására hangolják az óvónők. A beszoktatás idején - ha szükséges később is

- a gyermekek otthoni kedvenc játékokat is magukkal hozhatják, így az otthontól való elszakadás könnyebbé válhat. Az óvodapedagógusok elfogadó odafordulásukkal segítik a gyermekeket és a szülőket az új helyzethez való alkalmazkodásban.

A szülőkkel való napi kapcsolat lehetővé teszi a folyamatos tájékoztatást a gyermek fejlődéséről.

Az óvoda nyitottságából adódóan ahhoz, hogy a szülő folyamatosan tájékozott legyen a gyermekével történt eseményekről, napi kapcsolattartásra van szükség. Nyílt napokon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján gyermekük új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel, képet kapnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.

A közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveik közelítésére. A közös programok nem csak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, sportprogramokat, kulturális eseményeket, s ezekre való felkészülést is. Fontos, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból úgy külsőségiben, mint belső tartalmukban.

A mai nemzedék fontos feladata a hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása.

10. Gyermekvédelem

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka egyre fontosabb jelentőségű. A társadalmi, gazdasági viszonyok változásával magasabb lett a mindennapi gondokkal, megélhetéssel küszködő családok száma. A munkanélküliség nőtt és ezzel egyenes arányban a hátrányos helyzetű családok száma is emelkedett. Gyermekvédelmi munkánk hosszú távú célja a helyi sajátosságok: mentálhigiénés óvodai rendszer kialakítása, minden óvodás korú gyermekekre kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, a speciális segítséget igénylő gyermekek komplex gondozása.

Programunk személyiségekre épül, enyhíti a szociokulturális ártalmakat, megelőzheti a magatartási és tanulási zavarok kialakulását.

Feladatai:

- őrizze meg, enyhítse, elhárítsa azokat a hatásokat, amelyek a gyermekekben károsító jellegűek, másrészt segítse azoknak a hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulhatnak a gyerekek zavartalan fejlődéséhez.
- az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejlesztett pedagógiai tevékenységet.

- a gyermekekre való fokozott odafigyelés teszi lehetővé, hogy időben fedezhetjük fel a személyiségfejlődési problémákat (nehezen nevelhetőség, testi, szellemi fejlődésben való elmaradás).
- a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése is csak korai felderítés alapján lehetséges.
- gyermekek zavartalan fejlődéséért, a gyermekek védelméért az óvodai nevelőtestület együttesen felelős.

A gyermekvédelmi megbízott feladatai:

- minden tanév elején összegyűjti a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek adatait,
- munkatervet készít, mely tartalmazza a kapcsolattartás formáit,
- a feladatokat időrendben rögzíti, javaslatokat tesz, nevelési tanácsadóhoz, Értelmi Képességet Vizsgáló Bizottsághoz, segíti a csoport gyermekvédelmi munkáját,
- gyermekvédelmi továbbképzéseken részt vesz, az ott hallottakról tájékoztatja kollégáit.

10.1. Speciális feladatok

Az óvodába érkező gyermekeket a házi orvos előzőleg megvizsgálja. Ha a gyermeknek fejlődési rendellenessége van, vagy speciális fejlesztést igényel, lehetőség szerint az óvónő megszervezi a fejlesztését óvodán belül vagy a pedagógiai - pszichológiai szakszolgálaton keresztül. Logopédiai – fejlesztőpedagógiai foglalkozásokon.

Amennyiben a gyermek egészségi problémái, magatartása, viselkedésének zavara meghaladja az óvodai nevelés lehetőségeit, az óvónő feladata, hogy a gyermeket és szüleit megfelelő szakemberhez irányítsa. Ezekben, az esetekben az óvónőnek igen nagy tapintatra van szüksége, legjobb, ha a szülő maga győződik meg a problémáról óvodai tevékenység közben. Így elérhető, hogy a szülő jogának, szerepének tiszteletben tartásával a gyermek nevelése, fejlesztése bizalmon alapuló közös ügyé váljon.

Mutató megnevezése

Célérték

(mértékegységgel)

A HHH gyerekek beóvodázási mutatójának megtartása, illetve a 100%-os beóvodázás megvalósítása.

Az óvoda és a család kapcsolatának szorosabbá tétele.

A gyerekek rugalmas beszoktatása. Napi kapcsolattartás a szülőkkel. Kommunikációs délutánok, közös programok szervezése.

Családi napok szervezése.

Az iskola és az óvoda kapcsolattartásának rendszeressé tétele.

Óvoda-iskola átmenet magasabb szakmaiságának megvalósulása.

Iskolalátogatás a leendő elsősztályosokkal, közös foglalkozás. Mérés-értékelés. Közös rendezvények. Nyomon követés.

Közös óvoda-iskola átmenetet segítő program: DIFER mérés.

A gyermekek fejlettségi szintjének megismerése a HHH gyerekek fejlesztésének megalapozása

A HHH gyerekek fejlesztésének megalapozása.

Az iskolások kulturális rendezvényeinek, ünnepségeinek rendszeres látogatása a nagycsoportosokkal.

Az óvodások iskolai élettel való megismertetése

A pedagógusok ismerkedése az iskola leendő tanulóival.

A társadalmi-szakmai környezettel való szoros együttműködés.

Kölcsönös kapcsolat fenntartása.

Fenntartás

11. Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (difer) használata

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

Az eredményesebb iskolakezdés és a gyerekek hatékonyabb megismerése érdekében a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) mérést végzünk a középső és nagycsoportok számára is. A több évet átfogó mérés lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek fejlődési ütemét figyelemmel kísérjük, szükség esetén beavatkozzunk, ugyanis minden készség és képesség évekig tartó fejlődése, vagyis elsajátítási folyamata különböző fejlődési szinteket elérve jut el az optimális használhatóságig.

A DIFER mérés célja, funkciója, hogy segítse az eredményes iskolakezdést. Ismeretes, hogy az első tanévek eredményei döntően meghatározzák a tanulók jövőjét. Az első évfolyamokon elsajátítandó alapkészségek eredményessége nagymértékben az úgynevezett kritikus elemi készségek fejlettségétől függ. Az íráskészség elsajátításának előfeltételét, kritikus elemi készségét az úgynevezett ÍRÁSMOZGÁS-KOORDINÁCIÓ fejlettsége, az olvasási készségét a BESZÉDHANGHALLÁS fejlettsége határozza meg. A nyelvi közölt információk vételének egyik alapvető feltétele a RELÁCIÓSZÓKINCS fejlettsége, a matematikatanítás az ELEMISZÁMOLÁSI KÉSZSÉG fejlettsége, a tudásszerzés, a tanulás kritikus feltétele pedig többek között a TAPASZTALATI KÖVETKEZTETÉS

és a TAPASZTALATI ÖSSZEFÜGGÉSKEZELÉS képességének fejlettsége. Az eredményes iskolakezdés döntő feltétele a SZOCIALITÁS

A mérés eredményére épülő tudatos pedagógiai munkának célja a meglévő hiányosságok leküzdése, a sikeresebb iskolakezdés.

Felhasznált irodalom:

- Óvodai nevelés országos alapprogramja (363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet)
- Oktatási Közlöny 2007. évi 11. szám
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

A Paposi Tündérbkert Óvoda

Pedagógiai Program

Függelék

Az

Óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése a
koronavírus járvány idején

15. A Paposi Tündérbkert Óvoda rendkívüli munkavégzés szabályzata különleges jogrend idejére

Törvényi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- 2012.évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 40/2020. (III.11.) Kormányrendelet
- 45/2020. (III.14.) Kormányrendelet
- OH, által kibocsájtott módszertani levelek
- Emberi Erőforrások Minisztériuma (Iktatószám: VIII/1675-12/2020/KOAT Óvodapedagógusok munkavégzése és foglalkoztatása rendkívüli szünet idején

Bevezetés

Magyarország Kormánya 2020. március 11-én a COVID-19 vírus terjedésének következményeként Magyarország területére vészhelyzetet hirdetett, ezzel egy időben különleges jogrendet vezetett be. Az oltásokkal egyre több ember lett védett, de gondolnunk kell arra is, ha a járvány újra megerősödik, és bezárások, lezárások lesznek mi a teendője az óvodának, óvodai dolgozóknak, az idő alatt.

Rendkívüli munkarend elrendelése járvány esetén

Óvodapedagógusok részére:

Az Oktatási Hivatal által 2020. március 20-án kibocsájtott „Módszertani ajánlás az óvodapedagógusok részére a koronavírus-járványban az óvodai ellátást végző intézmények esetében elrendelt rendkívüli szünetre” értelmében elrendelem a távmunka végzését.

*Távmunka-végzés alatt olyan munkavégzést kell érteni, amelynek során a munkavállaló a munkáltató székhelyétől, telephelyétől, tagépületétől elkülönült helyen **rendszeresen folytat olyan munkát** (tevékenységet), amelyet információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközzel végeznek, és eredményét elektronikusan továbbítják.*

Igazgatóként, munkáltatói jogkörömben eljárva az alábbiakban foglaltak szerint kell eljárni a járványidőszakában, és rendkívüli szünet vagy bezárás esetén:

- A rendkívüli szünet idején a munkanapok letöltése az alábbi formákban történhet (Dr. Maruzsa Zoltán Államtitkár Úr ajánlásával):
 - szabadság
 - otthoni munkavégzés
 - távmunka (digitális)
 - ügyelet
 - átirányítás más munkaterületre (pl.: konyha, ebédosztás, stb.)
 - állásidő (fizetés nélküli szabadság)
- Az állásidő elrendelését nem ajánlott és nem szándékozom alkalmazni.
- Legfőképp a szabadság, a távmunka, az otthoni munkavégzés és szükség esetén az átirányítás és az ügyelet formáit preferálom.
- Minden ilyen esetben a munkaidő megegyezik a normál benntartózkodási munkaidővel (óvodapedagógusok heti 32 óra, segítő dolgozók heti 40 óra)
- Az udvaros dolgozók munkavégzése főként az óvodában, szabad levegőn történik.
- Minden munkavállaló a rendkívüli szünet idején, szükség esetén bármikor berendelhető, így köteles telefonos elérhetőségét biztosítani.
- A rendkívüli szünet idején előfordulhat a konyhára való átirányítás a konyán dolgozók megsegítése miatt. A kijelölt munkavállaló köteles ennek alávetni magát.
- Ügyeleti igény esetén a kijelölt munkavállalók az igényhez igazodó létszámban és munkarendben kerülnek berendelésre, heti váltásban.
- A munkáltató a szükségesesen felül fennmaradt szabadságokat a rendkívüli szünet idején a távmunka és az otthon végezhető munka mellett kiadhatja.

- Minden munkavállaló betegség esetén köteles háziorvosát felkeresni, amennyiben a koronavírus tüneteit tapasztalja (láz, torokfájás, köhögés, nehézlégzés, mellkasi fájdalom) köteles az orvost telefonon értesíteni és utasításai szerint eljárni.
- Amennyiben szükséges, köteles a tesztnak alávetnie magát, karantén elrendelése esetén köteles az előírt szabályokat betartani.
- Mindemellett betegségről, táppénzes állományba vételéről, karantén elrendeléséről köteles munkáltatóját a lehető legrövidebb időn belül telefonon értesíteni.
- Gyógyulása után köteles értesítenie munkáltatóját a táppénzes állománya megszűnéséről, és munkaképes állapotáról.
- Amennyiben munkába járáshoz szükséges iratot felmutatni, az igazolásokat az igazgató a dolgozók rendelkezésére bocsátja.
- Amennyiben a munkát az óvodában kell végezni (udvaros, ügyelet, lomtalanítás, portalanítás, stb.) az előírt szabályok betartása kötelező (testi kontaktusok kerülése, rendszeres, alapos kézmosás, fertőtlenítés, ha lehet az egymástól másfél méter távolság megtartása, egyszerre kevés ember tartózkodjon egy helyiségben, stb.)

Amennyiben a Kormány vagy a Polgármester a járvány megfékezésére, lassítására való utasításai szigorodnak, úgy alkalmazkodnunk kell azokhoz és azoknak megfelelően kell értelmezni a mellékletben szereplő feladatok végrehajtását is.

Minden munkavállaló a számára kiadott munkaidő nyilvántartó lapon jelzi, melyik nap milyen munkaformában/munkaformákban dolgozott, mit végzett el, illetve azt is, ha szabadságon vagy táppénzen volt.

A továbbiakban külön rendelkezem a munkavégzés tartalmáról minden munkakör tekintetében.

Dajkák részére:

Az óvoda takarítása, fertőtlenítése ügyelet esetén az a munkaköri leírásnak megfelelően kell dolgozni. A fenntartó kérésére az ügyeleti rendszeren kívül másfajta munkavégzés elrendelhető az MT 30§ szerint. (A munkáltató jogosult a munkavállalót átmenetileg a munkaszerződéstől eltérő munkakörben, munkahelyen vagy más munkáltatónál foglalkoztatni.) Ennek értelmében az éppen ügyeletben nem dolgozó munkavállaló köteles az ügyeletes napokon túl is rendelkezésre állni.

FELADAT	HATÁRIDŐ	FELELŐS
Fertőtlenítő takarítás.	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Óvodai dekorációk, ajándékok, szemléltető eszközök, képek, játékok készítése az óvodapedagógusokkal egyeztetve.	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Csoportszoba játékainak javítása, csinosítása, babaruhák varrása, javítása, készítése.	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet

Bábok, textil képek készítése, az óvodapedagógus által kért otthon végezhető feladatok elvégzése.	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Óvodai textíliák varrása, esetleges javítása (terítők, függönyök stb.).	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Mosható textilmaszkok varrása a dolgozók és a falu lakói számára.	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Az önkormányzat, idősek ellátásához szükséges segítségnyújtás, szükség esetén	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Családi délután programjaihoz szükséges kellékek elkészítésének segítése Értekezleten való részvétel	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Érkező tisztítószerek fogadása az óvodában, elpakolása, dokumentálása	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Heti egyszer virágok meglocsolása, Lomtalanítás a kinti raktárakban	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Óvónők segítése a szekrények rendbe tételében, lomtalanításában Óvónői instrukcióra teremdekorációk készítésében segítségnyújtás Óvónői instrukcióra foglalkozásokhoz eszközkészítésben segítségnyújtás	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet
Fogmosó poharak fertőtlenítése, jelek megújítása Csoportszobai ivópoharak fertőtlenítése, jelek megújítása	folyamatos	Dajka segítőszemélyzet

FERTŐTLENÍTŐS NAGYTAKARATÍÁS!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

A táv munkavégzés során elvégzendő feladatok óvodapedagógusnak, igazgatónak:

FELADAT	HATÁRIDŐ	FELELŐS
A gyermekek egyéni és összesített mérésének, értékelésének elvégzése	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
Egyéni gyermekvédelmi lapok pótlása, kitöltése, aktualizálása	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
Minden beszámoló elkészítése (gyermekvédelmi, igazgatói,)	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
Csoportnapló folyamatos tervezése, a tématervek elkészítése, tevékenységek értékelésének elkészítése	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
Online felület működtetése a szülők részére zárt facebook csoportokban ajánlások a szülőknek a heti terveknek megfelelően a különböző témákban.	folyamatos	óvodapedagógus igazgató

Kiemelt figyelem az iskolába készülő nagycsoportosokra: <ul style="list-style-type: none"> szülők tájékoztatása az óvodáskor végére elérendő fejlettségi szintről a fejlettség elérését segítő ajánlások online felületen 	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
Elmaradt adminisztrációk pótlása, ajándékok, dekorációs anyagok, szemléltető eszközök készítése; ötletek gyűjtése.	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
A megkezdett pedagógus önértékelési feladatok elvégzése.	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
Számítástechnikai ismeretek, bővítése gyakorlása	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
Pedagógus kompetenciák erősítése	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
A gyerekekkel és a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, online, telefon, e-mail formájában.	folyamatos	óvodapedagógus igazgató
Online mese, báb előadások a gyerekeknek, heti beszélgetések igény szerint.	folyamatos	óvodapedagógus igazgató

Igazgató (szükség esetén Igazgató helyettes)

(Távmunka, otthoni munkavégzés, ügyelet, szabadság, Hivatali ügyintézés)

1. Veszélyhelyzet idejére intézkedések meghozatala
2. Veszélyhelyzet idején a dolgozók koordinálása, munkavégzés szabályozása
3. Szabadságok áttekintése, szabadságigények bekérése
4. Szabadságok kiadása, ennek dokumentálása
5. Kapcsolattartás a polgármesterrel
6. Kapcsolattartás a munkatársakkal
7. Kapcsolattartás a szülőkkel, szülők informálása
8. Minősítésre jelentkeztetés
9. Beiratkozás rendeletnek megfelelő végrehajtása
10. Felvételtől a szülők kiértékelése
11. Beíratott gyerekek felvitele a KIR rendszerbe
12. Udvar, udvarosi munka ellenőrzése
13. Belső ajánlás Google Drive-ba való létrehozása, anyaggyűjtés helyének létrehozása

14. Szükség esetén ügyelet megszervezése
15. Értekezlet tartása személyesen vagy online
16. Közzétételi lista elkészítése, feltöltése
17. Beiskolázási terv elfogadása – megnézni kinek kötelező képzésre mennie
18. Beiskolázási Program és tervek felülvizsgálata, esetleges hiányok pótlása
19. Munkaruha szabályzat elkészítése. Munkaruha juttatás ellenőrzése
20. Gyakornoki szabályzat felülvizsgálata, aktualizálása
21. Szabadsággal kapcsolatos nyilatkozatok elkészítése
22. Udvarellenőrzési napló ellenőrzése, felülvizsgálata, aktualizálása
23. HACCP napló felülvizsgálata, aktualizálása
24. Önértékelések elindítása, ha szükséges és aktuális

Dolgozók bérezése:

A szabályzat értelmében: minden munkavállaló munkavégzésre, rendelkezésre állásra, távmunkára, ügyeleti rend ellátására kötelezett, így ezen időszakig foglalkoztatása megoldott, teljes bérezés illeti meg.

Egyéb általános rendelkezések:

- Az ügyeletet ellátók fokozottan figyelnek az óvoda egészséges környezetének biztosítására.
- Az ügyeletben dolgozók egymástól térben minél inkább izolálódnak, ezt az ügyeleti beosztás is figyelembe veszi.
- Az ügyeletbe érkező gyermekeket az ajtóban fogadjuk és ajtóból adjuk át a megfelelő óvintézkedések betartásával.
- A biztosított védőeszközöket mindenki köteles használni!
- Az óvodák épületét munkavégzés ideje alatt senki nem hagyhatja el csak igazgatói engedéllyel, a családlátogatás kiemelten tilos!
- A 12 éven aluli gyermeket nevelő munkavállalót fenntartói méltányosságból napi 4 órás munkaidő kedvezmény illeti meg.
- Mindenki, de különösen a távmunkát végzők kötelesek betartani a Kormány által elrendelt utasításokat **(a kötetlen munkavégzés alatt is csak szükség esetén menjen közösségbe).**

A szabályzat aktualitás esetén lép életbe és visszavonásig illetve ettől eltérő felsőbb rendelkezésig érvényes.

16. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátása:

2011.évi CXC. törvény (nkt) változásai, módosításai.

Kiegészítés az Nkt.2021.szeptember 01.-napján hatályba lépő törvény módosítása alapján.

A 2021-2022 nevelési évtől kötelezettséget telepít az óvodákra az inzulinfüggő cukorbetegségben szenvedő, óvodai nevelésben részt vevő gyermekek indokolt esetben történő intézményben megvalósuló speciális ellátás tekintetében.

A cukorbetegség más néven diabétesz egy anyagcserezavar, amelyben a szénhidrátok hasznosítása szenved zavart.

1-es típusú diabétesz: ebben az esetben a hasnyálmirigy nem termel inzulint, így külsőleg kell bevinni a szervezetbe. Az 1-es típusú diabétesz általában genetikai okokra vezethető vissza.

Gyermekkori diabétesz tünetei

A gyermekkorban jelentkező cukorbetegség tünetei is hasonlóak a felnőttkorban jelentkezőhöz, általában a tünetek specifikussága miatt könnyen felismerhető a diabétesz.

Cukorbetegség fő tünetei:

- szomjúság érzet
- fokozott vizeletürítés
- nehéz sebgyógyulás
- fogyás, ennek ellenére nagy étvágy, állandó éhségérzet
- acetonos lehelet

Gyerekkori diabétesz kezelése

A gyermekkori cukorbetegség terápiája nagyban függ a diabétesz típusától. Az 1-es típusú diabétesz esetén a gyermek kezelőorvosa által meghatározott inzulinterápiára van szükség.

A gyermekkori cukorbetegség kezelésében három pillért állapítunk meg:

- inzulinterápia 2. étrendi kezelés 3. helyes életmód
- A kezelés módját mindig diabetológus szakorvos állapítja meg, ami függ a diabétesz típusától, a gyermek vércukorszintjétől is.
- 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az inzulinterápia, mert ebben az esetben a páciens hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni az erre kialakított inzulinadagoló pen segítségével, vagy inzulinpumpával (a kezelőorvos által előírt).
- Az injekciót általában a hasi zsírszövetbe érdemes adni.
- 1-es típusú cukorbetegség kezelésének szervez része az diéta, azaz a táplálkozási szokások megváltoztatása, a natív cukormentes étrend, illetve számolnia kell az inzulinadaghoz kimért napi szénhidrát mennyiségét.
- A diétás étrend biztosításáról az Óvoda alkalmazásában lévő diétás szakács gondoskodik.

- Az 1-es típusú diabéteszes gyermekek kezelésében a rendszeres vércukor ellenőrzés, étkezések előtt és azokat követően is érdemes ellenőrizni a vér cukorkoncentrációját.

Helyes étrend:

- Kerülni kell a hozzáadott cukrot tartalmazó ételeket,
- Törekedni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására,
- A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztása javasolt a fehér lisztből készületekkel szemben.
- Biztosítani kell az elegendő folyadék fogyasztást.

A diabétesz során jelentkező kellemetlen (rosszullét) állapotok, annak kezelése

Hipoglikémia (vércukorszint leesés):

- a túl sok inzulin, vagy kevés szénhidrát hatására,
- a sokáig tartó testmozgás miatt alakulhat ki. Az 1-es típusú cukorbetegéknél nagyobb eséllyel lép fel hipoglikémia, ami kezeletlenül akár igen veszélyessé is válhat. Ilyen rosszullét több okból alakulhat ki.
- Ha a gyermek az inzulin beadása után nem étkezett,
- A gyermek későn étkezett,
- Túl sok inzulint kapott kimerítő testmozgás után,
- Rossz helyre, pl. izomba kapta az inzulint, ahonnan gyorsabban szívódik az fel. Bizonyos gyógyszert (sulfanilurea) kapó gyermekeknél a Glukagon beadása tilos. Helyes inzulinadagokkal és étkezéssel a veszély lecsökkenthető.

Hipoglikémia tüneteit: ▪ rosszullét, ▪ heves szívdobogás, ▪ szédülés, ▪ remegés, ▪ sápadtság, ▪ izzadás, ▪ látászavar, ▪ beszédzavar, ▪ gyengeség ▪ éhségérzet ▪ hányinger, hányás

Hipoglikémia esetén az eljárásrend A hipoglikémia azonnali kezelést igényel, mert a cukorbeteg gyermek rosszul lehet.

- Rosszullét esetén szőlőcukrot, esetleg glükóztáblétát kell a gyermeknek beadni, majd meg kell etetni vele egy kekszet.

A cél: Minél gyorsabban történjen meg a vércukorszint emelés, ugyanis, ha nem javul, akkor eszméletvesztés, rángógörcs is felléphet, Előfordul, hogy hirtelen alakul ki a tudatzavar. Ilyenkor, ha még eszméleténél van a gyermek, és nyelni tud, nekünk kell megetetni, vagy feloldva megitatni a szőlőcukrot a beteggel. A szőlőcukor már a szájból elkezd felszívódni. Ezt követően kekszet vagy rostos levet, ill. tejet itathatunk, hogy az ezekben található összetett szénhidrátok lassabban, de emeljék a vércukorszintet.

Az eszméletlen gyermeknek biztosítani kell mielőbbi szabad légutak. Stabil oldalfektetésbe vagy, az oldalára vagy a hasára kell fektetni, hogy az esetleges légúti akadály (pl. nyál) könnyen tudjon távozni, pl. kifolyni a szájüregből. Az eszméletlen vagy görcsölő gyermeknek a nála levő Glukagon injekciót kell beadni, ha azt kaphatja (a szülő felelős ennek biztosításáról, ha a gyermek kaphatja). A fecskendőben elő van készítve az oldószer, mellette van a hatóanyagot

tartalmazó porampulla. Ennek a műanyag kupakját kell lepattintani, majd az oldószert a gumidugót átszűrve hozzáfecskendezni. Ilyenkor a por feloldódik. Ekkor vissza kell szívni az oldatot a fecskendőbe. Azt légteleníteni kell úgy, hogy a tűt felfelé tartva kinyomjuk belőle a levegőt, majd a test bármelyik izmába szűrva beadjuk a betegnek. Az injekció után a tudat elkezdi kitisztulni.

Amikor már nyelésre képes a gyermek, szájon át adunk neki cukrot a fentiek szerint. Ebben az esetben mindig értesítsük a mentőket a kórházba szállításhoz.

A hiperglikémia (tartósan magas vércukorszint)

Egyes esetekben a hipoglikémia ellentéte is előfordulhat, amit hiperglikémiának nevezünk. Ebben az esetben a gyermek vércukorszintje tartósan magas lesz, ez főleg 1-es típusú diabéteszben fordul elő, inzulin hiányában. Ennek veszélye: A ketoacidózis kialakulásával, amely azt jelenti, hogy a szervezet a zsíradék raktárak bontásából próbálja fedezni a szükséges energiát, toxikus hatású ketontestek keletkeznek. A ketoacidózis fő tünete az acetonos lehelet, de jellemző ezek mellett a hányinger, hasfájás, szapora, mély légzés is. A hiperglikémia azonnali ellátást igényel, kezelése kórházakban történik.

Ez a folyamat nem egyik pillanatról a másikra következik be, tehát, ha az elején beavatkozunk, a beteg nem kerül súlyos állapotba. Megelőzése a normális inzulin-cukor bevitelével lehetséges. A cukorbeteg gyermeknek minden esetben be kell adni az inzulint és tartani kell be az előírt diétát. Lázás megbetegedés idején a gyermek igyon bőségesen, kerülni kell a zsírok fogyasztását, de a normális szénhidrátbevitt biztosítani kell. Az inzulin beadása elengedhetetlen. A szénhidrátbevitt ilyenkor pl. gyümölcslevek formájában is történhet. Ha a hányás kialakul, és a szájon át való folyadékbevitt nem oldható meg, mentőt kell hívni és kórházi kezelés szükséges, ahol infúzió segítségével tartják fenn a szervezet egyensúlyi állapotát.

Az óvoda igazgatója az 1-es típusú diabéteszsel élő, az óvodával jogviszonyban álló gyermek részére a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális ellátást biztosítja. Nkt.62.§(1a) bekezdés.

Az óvoda igazgatója az ellátás megszervezésével összefüggésben a pedagógus vagy az érettségivel rendelkező nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben *foglalkoztatott beosztottja számára előírhatja:*

- vércukorszint mérést szükség szerint
- szükség esetén orvosi előírás alapján a szülővel vagy más törvényes képviselővel a megadott kapcsolattartási módon (ami lehet: telefon, különböző internetes csoportok) az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását. Nkt.62.§(1b) bekezdés.

•

Az óvoda alkalmazottjának a speciális ellátásban való részvétele három feltételhez kötött:

- a munkaköri és végzettségi minimum feltétel
- szakmai továbbképzés sikeres elvégzése

- a munkavállaló nyilatkozata a feladat elvállalásáról Nkt.62.§(1c) bekezdés
-

Az Oktatási Hivatal által szervezett a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen részt vett vagy (vesz) és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.

Az óvoda igazgatója a gyermek esetleges rosszulléte esetén az eütv. – vel összhangban álló speciális eljárásrendet alakít ki Nkt.62.§(1e) bekezdés.

Az 1-es típusú diabéteszsel élő óvodai nevelt gyermek intézményi speciális ellátást végző alkalmazott diabétesz ellátási pótlékra jogosult, melynek havi mértéke a mesterfokozatra megállapított illetményalap 17% -a Nkt.8. mell.9. sor.

Óvoda igazgató feladata 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek felvétele esetén

A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény igazgatója a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján speciális ellátást biztosít.

A nevelési-oktatási intézmény igazgatója a feladat ellátását

- olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy
- háziorvos vagy Óvodavédőnök útján biztosítja.

Az intézmény igazgatója a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára előírhatja

- a vércukorszint szükség szerinti mérését,
- szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

A szülő, más törvényes képviselő kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújthatja be. Az intézmény igazgatója az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet szerint járnak el.

16.1.1. 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátásának speciális eljárásrendje:

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján biztosítjuk az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek speciális ellátását.

Az ellátás érdekében 2 fő óvodapedagógus jelentkezett a Diaped. tanúsítvány megszerzésére. A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett továbbképzésen szerzik meg. A képzés során elsajátítják a vércukorszint mérést és inzulin beadását. A gyermekek ellátását szakorvosi

előírás szerint fogják végezni.

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását, illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján – a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:

- szülői kérelem benyújtása mellékelt szakorvosi javaslattal
- szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról
- a gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével
- diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján
- a gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint
- az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása
- az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása
- megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása
- kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel

Inzulin Tárolása, veszélyes hulladék kezelése

Az Intézménybe 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek beíratása esetén a számára szükséges mennyiségű inzulin hűtőszekrényben való tárolása megoldható. A keletkezett veszélyes hulladék tárolását és elszállítását az erre a feladatra szakosodott céggel való szerződéskötés útján kívánjuk majd végrehajtani.

17. Legitimációs eljárás

Érvényességi nyilatkozat:

A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata:

A Paposi Tündérvirág Óvoda nevelőtestülete határozatképes ülésén készült jegyzőkönyvben szereplő 100% - os igenlő elfogadó határozat alapján 2023.12.28- án a Pedagógiai Programot 38/2023 határozat számon elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselője az alábbiakban hitelesítő aláírásával tanúsítja.

Aláírás: ...

Nevelő testület nevében

Kelt: Papos, 2023.12.28.

A Szülői Közösség a Paposi Tündérvirág Óvoda Pedagógiai Programjának elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez (a dokumentumok nyilvánosságának biztosítása, az intézmény tájékoztatási kötelezettsége, valamint a gyermekek adatainak kezelésével kapcsolatban) a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Kelt: Papos, 2023.12.28.

Aláírás: ...

Szülői szervezet vezetője

Fenntartó jóváhagyó nyilatkozata:

A Paposi Tündérvirág Óvoda a Pedagógiai Program szabályzatának módosításának elfogadását a Papos Község Képviselő-testülete 1./2023 (01.16.) számú határozatával jóváhagyta.

A határozat a Pedagógiai Program melléklete.

PH:

Aláírás: ...

Fenntartó

Záró rendelkezések

A Pedagógiai Programot az igazgató készíti a nevelőtestület bevonásával és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényesé.

A hatályba lépés napja 2024.01.01.

A hatályba lépéssel egyidejűleg érvényét veszti az intézmény az előzőleg jóváhagyott Pedagógiai Programja.

A nyilvánossá tétel: Papos Község honlapján, ahol mindenki számára hozzáférhető legyen elolvasásra.

Papos, 2023.12.28.

Kissné Tar Andrea

Kissné Tar Andrea
igazgató

Nevelőtestületi és fenntartói elfogadást és megismerést igazoló jelenléti ív

Név	Beosztás	Aláírás
Kissné Tar Andrea	Igazgató	<i>Kissné Tar Andrea</i>
Czinéné Vondorkovics Anita	Óvodapedagógus	<i>Czinéné Vondorkovics Anita</i>
Kósa Istvánné	Dajka	<i>Kósa Istvánné</i>
Illés Béla	Polgármester	<i>Illés Béla</i>